

AKCINĖ BENDROVĖ „LIETUVOS DUJOS“

Juridinių asmenų registras, kodas 120059523, PVM mokėtojo kodas LT200595219
Aguonų g. 24, LT-03212 Vilnius, tel. (8 5) 236 0210, faks. (8 5) 236 0200, el. p. ld@lietuvosdujos.lt, http://www.dujos.lt
Atsiskaitomoji sąskaita (IBAN): LT67 7044 0600 0164 3818, SWIFT (BIC): CBVILT2X, AB SEB bankas

Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijai

2010-04-01

ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 21 straipsniu ir Lietuvos Respublikos vertybinių popierių komisijos periodinės ir papildomos informacijos rengimo ir pateikimo taisyklėmis, mes, AB „Lietuvos dujos“ generalinis direktorius Viktoras Valentukevičius ir generalinio direktoriaus pavaduotoja-vyriausioji finansininkė Giedrė Glinskienė, patvirtiname, kad, mūsų žiniomis, pridedamos AB „Lietuvos dujos“ 2009 m. konsoliduotosios ir bendrovės finansinės atskaitos parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus priimtus taikyti Europos Sąjungoje pateikiamos kartu su nepriklausomo auditoriaus išvada atitinka tikrovę ir teisingai parodo AB „Lietuvos dujos“ ir konsoliduotąjį įmonių grupės turta, išsipareigojimus, finansinę būklę bei pelną, o konsoliduotajame metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, bendrovės ir bendra konsoliduotųjų įmonių būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų aprašymu.

Generalinis direktorius

Viktoras Valentukevičius

Generalinio direktoriaus pavaduotoja-vyriausioji finansininkė

Giedrė Glinskienė

AB „LIETUVOS DUJOS“

2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS PARENGTOS PAGAL
TARPTAUTINIUS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS
PRIIMTUS TAIKYTI EUROPOS SĄJUNGOJE
PATEIKIAMOS KARTU SU NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Nepriklausomo auditoriaus išvada AB „Lietuvos dujos“ akcininkams

Išvada apie finansines ataskaitas

Mes atlikome toliau pateiktų AB „Lietuvos dujos“, Lietuvos Respublikoje įregistruotos akcinės bendrovės (toliau – Bendrovė), ir konsoliduotųjų AB „Lietuvos dujos“ ir dukterinės bendrovės UAB „Palangos perlas“ (toliau – Grupė) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2009 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita, susijusios 2009 m. pelno (nuostolių), bendrųjų pajamų, nuosavo kapitalo pokyčių, pinigų srautų ataskaitos ir aiškinamasis raštas (reikšmingi apskaitos principai bei kitos aiškinamosios pastabos), auditą.

Vadovybės atsakomybė už finansines ataskaitas

Už šių finansinių ataskaitų, parengtų pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, parengimą ir teisingą pateikimą atsakinga Bendrovės vadovybė. Ši atsakomybė apima: vidaus kontrolės sistemos, skirtos finansinių ataskaitų parengimui ir teisingam pateikimui, užtikrinant, kad nėra reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidos, sukūrimą, įdiegimą bei palaikymą; tinkamų apskaitos principų pasirinkimą ir taikymą; ir pagal aplinkybes tinkančių ir pagrįstų įvertinimų pasirinkimą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga yra, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomonę apie šias finansines ataskaitas. Mes atlikome auditą vadovaudamiesi Tarptautiniais audito standartais, kuriuos nustato Tarptautinė apskaitininkų federacija. Šie standartai reikalauja, kad mes laikytumėmės profesinės etikos reikalavimų bei planuotume ir atliktume auditą taip, kad galėtume deramai įsitikinti, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų netikslumų.

Auditas apima finansinių ataskaitų skaičius ir paaiškinimus pagrindžiančių įrodymų gavimo procedūrų atlikimą. Pasirinktos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo, įskaitant reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidos finansinėse ataskaitose rizikos įvertinimą. Įvertindamas šią riziką, auditorius atsižvelgia į vidaus bendrovės finansinių ataskaitų parengimo ir pateikimo kontrolės ir siekia pasirinkti tinkamas audito procedūras, tačiau neturi tikslo pareikšti nuomonės apie bendrovės vidaus kontrolių efektyvumą. Auditas taip pat apima taikytų apskaitos principų ir vadovybės padarytų reikšmingų prielaidų bei bendro finansinių ataskaitų pateikimo įvertinimą.

Mes tikime, kad mūsų gauti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami, kad suteiktų pagrindą mūsų nuomonei.

Nuomonė

Mūsų nuomone, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi AB „Lietuvos dujos“ ir Grupės 2009 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jų 2009 m. finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Išvada apie kitą įstatymų reikalaujamą pateikti informaciją

Be to, mes perskaitėme 2009 m. konsoliduotąjį metinį pranešimą ir nepastebėjome jokių reikšmingų į jį įtrauktos finansinės informacijos neatitikimų 2009 m. finansinėms ataskaitoms.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“

Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Vilnius, Lietuva

Jonas Akelis
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000003
Prezidentas

Auditas buvo baigtas 2010 m. kovo 3 d.

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Finansinės būklės ataskaitos

	Pasta- bos	Grupė		Bendrovė	
		2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.	2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.
TURTAS					
A. Ilgalaikis turtas		2.290.965	2.249.069	2.292.578	2.252.636
I. Ilgalaikis nematerialusis turtas	4	3.917	3.765	3.896	3.738
II. Ilgalaikis materialusis turtas	5	2.287.000	2.245.239	2.277.897	2.238.096
II.1. Žemė		183	183	183	183
II.2. Pastatai ir statiniai		2.046.025	2.050.832	2.039.464	2.044.127
II.2.1. Pastatai		84.536	82.994	77.975	76.289
II.2.2. Magistraliniai dujotiekiai ir jų įrenginiai		1.257.982	1.268.382	1.257.982	1.268.382
II.2.3. Skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai		692.380	689.942	692.380	689.942
II.2.4. Kiti pastatai ir statiniai		11.127	9.514	11.127	9.514
II.3. Mašinos ir įrengimai		94.131	84.814	94.131	84.814
II.4. Transporto priemonės		15.001	13.596	14.990	13.577
II.5. Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai		30.627	32.897	30.338	32.584
II.6. Kitas ilgalaikis materialusis turtas		3.892	4.316	3.892	4.316
II.7. Nebaigta statyba		97.141	58.601	94.899	58.495
III. Ilgalaikis finansinis turtas		48	65	10.785	10.802
III.1. Investicijos į dukterines įmones	1, 6	-	-	10.737	10.737
III.2. Ilgalaikės gautinos sumos	7	48	65	48	65
B. Trumpalaikis turtas		260.217	280.197	257.231	275.840
I. Atsargos ir išankstiniai apmokėjimai		44.402	58.660	44.391	58.638
I.1. Atsargos	8	44.226	58.174	44.215	58.159
I.1.1. Žaliavos, atsarginės dalys ir kitos atsargos		4.177	2.992	4.176	2.991
I.1.2. Prekės, skirtos perparduoti (įskaitant gamtines dujas)		40.049	55.182	40.039	55.168
I.2. Išankstiniai apmokėjimai		176	486	176	479
II. Gautinos sumos		128.029	133.212	127.668	133.207
II.1. Iš pirkėjų gautinos sumos	9	126.757	130.878	126.722	130.882
II.2. Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		-	1.852	-	1.844
II.3. Kitos gautinos sumos	9	1.272	482	946	481
III. Kitas trumpalaikis turtas	10	22.958	4.099	21.016	-
IV. Pinigai ir pinigų ekvivalentai	11	64.828	84.226	64.156	83.995
Turto iš viso		2.551.182	2.529.266	2.549.809	2.528.476

(tęsinys kitame puslapyje)

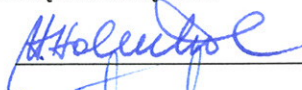
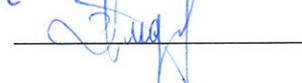
Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Finansinės būklės ataskaitos (tęsinys)

	Pasta- bos	Grupė		Bendrovė	
		2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.	2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI					
C. Nuosavas kapitalas		1.991.184	1.882.305	1.989.996	1.881.045
I. Įstatinis kapitalas	1	469.068	469.068	469.068	469.068
II. Rezervai	12	1.369.370	1.411.775	1.366.977	1.409.678
II.1. Privalomasis		26.372	23.160	26.180	22.983
II.2. Kiti rezervai		1.342.998	1.388.615	1.340.797	1.386.695
III. Nepaskirstytasis pelnas		152.746	1.462	153.951	2.299
D. Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai		559.998	646.961	559.813	647.431
I. Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai		358.577	415.223	358.964	415.750
I.1. Ilgalaiškės finansinės skolos	13	6.432	8.576	6.432	8.576
I.2. Dotacijos (atidėtosios pajamos)	14	171.871	164.212	171.871	164.212
I.3. Ilgalaiškės išmokos darbuotojams	15	7.283	-	7.283	-
I.4. Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas	20	172.991	242.435	173.378	242.962
II. Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai		201.421	231.738	200.849	231.681
II.1. Ilgalaiškių skolų einamųjų metų dalis	13	2.144	2.144	2.144	2.144
II.2. Prekybos skolos	16	145.112	180.951	144.592	180.941
II.3. Gauti išankstiniai apmokėjimai		9.760	10.536	9.755	10.529
II.4. Pelno mokesčio įsipareigojimas		2.853	-	2.853	-
II.5. Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai		7.273	7.901	7.237	7.861
II.6. Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	17	34.279	30.206	34.268	30.206
Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso		2.551.182	2.529.266	2.549.809	2.528.476

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

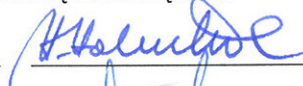
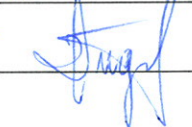
Generalinis direktorius	Viktoras Valentukevičius		2010 m. kovo 3 d.
Vyriausiasis buhalteris	Žydrūnas Augutis		2010 m. kovo 3 d.

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Pelno (nuostolių) ataskaitos

	Pastabos	Grupė		Bendrovė	
		2009 m.	2008 m. (pertvarkyta)	2009 m.	2008 m. (pertvarkyta)
I. Pajamos		1.270.521	1.561.744	1.269.695	1.560.439
I.1. Pardavimo pajamos	3	1.264.308	1.555.366	1.263.482	1.554.061
I.2. Kitos veiklos pajamos	18	6.213	6.378	6.213	6.378
II. Sąnaudos		(1.153.439)	(1.494.145)	(1.152.346)	(1.492.804)
II.1. Gamtinių dujų pirkimo sąnaudos		(901.078)	(1.242.167)	(901.078)	(1.242.167)
II.2. Nusidėvėjimas ir amortizacija		(97.741)	(94.358)	(97.491)	(94.111)
II.3. Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo sąnaudos		(96.083)	(90.307)	(95.610)	(89.683)
II.4. Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos		(29.752)	(35.252)	(29.750)	(35.249)
II.5. Mokesčiai, išskyrus pelno mokestį		(11.810)	(11.321)	(11.740)	(11.247)
II.6. Kitos sąnaudos		(16.975)	(20.740)	(16.677)	(20.347)
III. Veiklos pelnas		117.082	67.599	117.349	67.635
IV. Finansinė veikla	19	3.000	5.674	2.664	5.443
IV.1. Pajamos		3.620	6.537	3.284	6.306
IV.2. Sąnaudos		(620)	(863)	(620)	(863)
V. Pelnas prieš apmokestinimą		120.082	73.273	120.013	73.078
VI. Pelno mokestis	20	(25.307)	(9.038)	(25.166)	(9.141)
VI.1. Ataskaitinių metų pelno mokestis		(35.646)	(18.841)	(35.646)	(18.820)
VI.2. Atidėtas pelno mokestis		10.339	9.803	10.480	9.679
VII. Grynas pelnas		94.775	64.235	94.847	63.937
Pagrindinis ir sąlyginis pelnas, tenkantis vienai akcijai (litais)	21	0,20	0,14		

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

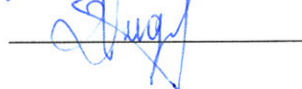
Generalinis direktorius	Viktoras Valentukevičius		2010 m. kovo 3 d.
Vyriausiasis buhalteris	Žydrūnas Augutis		2010 m. kovo 3 d.

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Bendrujų pajamų ataskaitos

	Pastaba	Grupė		Bendrovė	
		2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
I. Grynasis pelnas		94.775	64.235	94.847	63.937
II. Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimo pokytis dėl pelno mokesčio tarifo pasikeitimo	20	59.104	(61.717)	59.104	(61.717)
III. Visos bendrosios pajamos		153.879	2.518	153.951	2.220

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

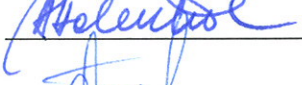
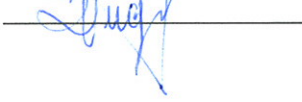
Generalinis direktorius	Viktoras Valentukevičius		2010 m. kovo 3 d.
Vyriausiasis buhalteris	Žydrūnas Augutis		2010 m. kovo 3 d.

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos

<u>Grupė</u>	<u>Pastabos</u>	<u>Įstatinis kapitalas</u>	<u>Privaloma- sis rezervas</u>	<u>Kiti rezervai</u>	<u>Nepaskirsty- tasis pelnas</u>	<u>Iš viso</u>
2008 m. sausio 1 d. likutis		469.068	17.962	1.339.919	102.838	1.929.787
Pervesta į privalomąjį rezervą		-	5.198	-	(5.198)	-
Pervesta į kitus rezervus		-	-	48.696	(48.696)	-
Patvirtinti dividendai	22	-	-	-	(50.000)	(50.000)
Visos bendrosios pajamos		-	-	-	2.518	2.518
<i>Grynasis metų pelnas</i>		-	-	-	64.235	64.235
<i>Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimo pokytis dėl pelno mokesčio tarifo pasikeitimo</i>	20	-	-	-	(61.717)	(61.717)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis		469.068	23.160	1.388.615	1.462	1.882.305
Pervesta į privalomąjį rezervą	12	-	3.212	-	(3.212)	-
Pervesta į kitus rezervus	12	-	-	16.100	(16.100)	-
Akcininkų sprendimu pervesta į nepaskirstytąjį pelną		-	-	(61.717)	61.717	-
Patvirtinti dividendai	22	-	-	-	(45.000)	(45.000)
Visos bendrosios pajamos		-	-	-	153.879	153.879
<i>Grynasis metų pelnas</i>		-	-	-	94.775	94.775
<i>Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimo pokytis dėl pelno mokesčio tarifo pasikeitimo</i>	20	-	-	-	59.104	59.104
2009 m. gruodžio 31 d. likutis		469.068	26.372	1.342.998	152.746	1.991.184

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

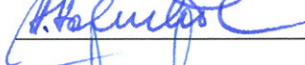

<u>Generalinis direktorius</u>	<u>Viktoras Valentukevičius</u>		<u>2010 m. kovo 3 d.</u>
<u>Vyriausiasis buhalteris</u>	<u>Žydrūnas Augutis</u>		<u>2010 m. kovo 3 d.</u>

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos (tęsinys)

<u>Bendrovė</u>	<u>Pastabos</u>	<u>Istatinis kapitalas</u>	<u>Privaloma- sis rezervas</u>	<u>Kiti rezervai</u>	<u>Nepaskirsty- tasis pelnas</u>	<u>Iš viso</u>
2008 m. sausio 1 d. likutis		469.068	17.795	1.338.196	103.766	1.928.825
Pervesta į privalomąjį rezervą		-	5.188	-	(5.188)	-
Pervesta į kitus rezervus		-	-	48.499	(48.499)	-
Patvirtinti dividendai	22	-	-	-	(50.000)	(50.000)
Visos bendrosios pajamos		-	-	-	2.220	2.220
<i>Grynasis metų pelnas</i>		-	-	-	63.937	63.937
<i>Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimo pokytis dėl pelno mokesčio tarifo pasikeitimo</i>	20	-	-	-	(61.717)	(61.717)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis		469.068	22.983	1.386.695	2.299	1.881.045
Pervesta į privalomąjį rezervą	12	-	3.197	-	(3.197)	-
Pervesta į kitus rezervus	12	-	-	15.819	(15.819)	-
Akcininkų sprendimu pervesta į nepaskirstytąjį pelną		-	-	(61.717)	61.717	-
Patvirtinti dividendai	22	-	-	-	(45.000)	(45.000)
Visos bendrosios pajamos		-	-	-	153.951	153.951
<i>Grynasis metų pelnas</i>		-	-	-	94.847	94.847
<i>Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimo pokytis dėl pelno mokesčio tarifo pasikeitimo</i>	20	-	-	-	59.104	59.104
2009 m. gruodžio 31 d. likutis		469.068	26.180	1.340.797	153.951	1.989.996

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

<u>Generalinis direktorius</u>	<u>Viktoras Valentukevičius</u>		<u>2010 m. kovo 3 d.</u>
<u>Vyriausiasis buhalteris</u>	<u>Žydrūnas Augutis</u>		<u>2010 m. kovo 3 d.</u>

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaitos

Pastabos	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
I. Pagrindinės veiklos pinigų srautai				
I.1. Grynasis pelnas	94.775	64.235	94.847	63.937
Nepiniginių sąnaudų (pajamų) atstatymai ir kiti koregavimai:				
I.2. Nusidėvėjimas ir amortizacija	97.741	94.358	97.491	94.111
I.3. Parduoto ir nurašyto ilgalaikio materialiojo turto bei abejotinų iš pirkėjų gautinų sumų ir atsargų nurašymo (pelnas)	(18)	(161)	(18)	(161)
I.4. Ilgalaikio materialiojo turto, finansinio turto, iš pirkėjų gautinų abejotinų sumų ir atsargų vertės sumažėjimo nuostoliai	940	1.448	940	1.448
I.5. Pelno mokesčio sąnaudos	25.307	9.038	25.166	9.141
I.6. Palūkanų (pajamos)	(1.756)	(5.099)	(1.419)	(4.868)
I.7. Palūkanų sąnaudos	619	862	619	862
I.8. Valiutų kursų pasikeitimo (pelnas) nuostoliai	(1)	1	(1)	1
I.9. Kitų finansinės veiklos rezultatų eliminavimas	-	(122)	-	(122)
I.10. Dotacijų, atidėtųjų pajamų amortizacija ir kitų nepiniginių straipsnių koregavimas	1.167	(3.738)	1.167	(3.738)
	218.774	160.822	218.792	160.611
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:				
I.11. Atsargų sumažėjimas	13.912	51.028	13.907	51.028
I.12. Iš pirkėjų gautinų sumų sumažėjimas (padidėjimas)	5.012	(43.020)	5.052	(43.022)
I.13. Kitų gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas	(16)	2.332	295	2.288
I.14. Prekybos skolų (sumažėjimas) padidėjimas	23	(46.407)	(46.415)	61.021
I.15. Kitų mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimas	7.961	29.203	7.957	29.206
I.16. (Sumokėtas) pelno mokestis	(25.401)	(33.636)	(25.401)	(33.614)
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai iš viso	(44.939)	66.922	(44.605)	66.907
Grynieji pinigų srautai iš pagrindinės veiklos	173.835	227.744	174.187	227.518
II. Investicinės veiklos pinigų srautai				
II.1. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (įsigijimas)	23	(128.381)	(122.861)	(126.679)
II.2. Įplaukos iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo		139	633	138
II.3. Investicinių vienetų, skirtų parduoti (įsigijimas)		(21.016)	-	(21.016)
II.4. Atgautos ilgalaikės suteiktos paskolos ir gautinos sumos		17	10	17
II.5. Terminuotų indėlių sumažėjimas (padidėjimas)		2.157	(376)	-
II.6. Gautos palūkanos		1.284	5.099	947
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(145.800)	(117.495)	(146.593)

(tęsinys kitame puslapyje)

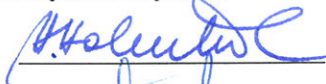
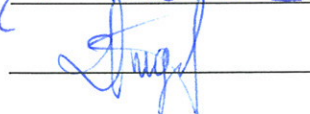
Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

AB „LIETUVOS DUJOS“, įmonės kodas 120059523, Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Pinigų srautų ataskaitos (tęsinys)

	<u>Grupė</u>		<u>Bendrovė</u>	
	<u>2009 m.</u>	<u>2008 m.</u>	<u>2009 m.</u>	<u>2008 m.</u>
III. Finansinės veiklos pinigų srautai				
III.1. Dividendų (išmokėjimas)	(45.022)	(50.052)	(45.022)	(50.052)
III.2. Paskolų (grąžinimas)	(2.144)	(10.839)	(2.144)	(10.839)
III.3. Gautos dotacijos	376	2.185	376	2.185
III.4. (Sumokėtos) palūkanos	(643)	(911)	(643)	(911)
Gryniesi finansinės veiklos pinigų srautai	(47.433)	(59.617)	(47.433)	(59.617)
IV. Grynasis pinigų srautų (sumažėjimas) padidėjimas	(19.398)	50.632	(19.839)	50.658
V. Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje	84.226	33.594	83.995	33.337
VI. Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pabaigoje	64.828	84.226	64.156	83.995

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

<u>Generalinis direktorius</u>	<u>Viktoras Valentukevičius</u>		<u>2010 m. kovo 3 d.</u>
<u>Vyriausiasis buhalteris</u>	<u>Žydrūnas Augutis</u>		<u>2010 m. kovo 3 d.</u>

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1 Bendroji informacija

AB „Lietuvos dujos“ (toliau – Bendrovė) yra Lietuvos Respublikoje registruota akcinė bendrovė. Jos buveinės adresas yra:

Aguonų g. 24,
LT – 03212, Vilnius,
Lietuva.

Pagrindinė Bendrovės veikla yra gamtinių dujų perdavimas, skirstymas ir tiekimas. Bendrovė įregistruota 1990 m. lapkričio 23 d. Bendrovės akcijos yra kotiruojamos vertybinių popierių biržoje NASDAQ OMX Vilnius, Oficialiajame prekybos sąraše.

2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Bendrovės akcininkai buvo:

	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis (proc.)
„E.ON Ruhrgas International“ AG	182.534.384	38,9
ОАО „Газпром“	173.847.696	37,1
VĮ Valstybės turto fondas	83.030.367	17,7
Kiti akcininkai	29.655.807	6,3
	<u>469.068.254</u>	<u>100,0</u>

Visos Bendrovės akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė yra 1 litas, yra paprastosios vardinės ir 2009 m. bei 2008 m. gruodžio 31 d. buvo pilnai apmokėtos. Bendrovė neturėjo įsigijusi savų akcijų.

Bendrovę sudaro valdymo ir dujų perdavimo centras ir 5 filialai.

Grupę sudaro AB „Lietuvos dujos“ ir jos dukterinė įmonė UAB „Palangos perlas“ (toliau - Grupė). UAB „Palangos perlas“ duomenys 2009 m. gruodžio 31 d.:

Įmonė	Įmonės buveinės adresas	Grupės valdomų akcijų dalis (proc.)	Įstatinis kapitalas	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	Nuosavas kapitalas	Pagrindinė veikla
UAB „Palangos perlas“	Gintaro g. 36, Palanga	100	9.704	(91)	12.006	Viešbučių ir viešojo maitinimo paslaugos

2009 m. vidutinis Grupės ir Bendrovės darbuotojų skaičius atitinkamai buvo 1.787 ir 1.761 (2008 m. – 1.821 ir 1.792 atitinkamai).

AB „Lietuvos dujos“ veiklą reglamentuoja 2007 m. kovo 20 d. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas Nr. X-1054 (toliau – Įstatymas). Šis Įstatymas reikalauja atskirti Bendrovės veiklos rūšių (perdavimo, skirstymo, tiekimo) apskaitą. Bendrovė tvarko apskaitą pagal Įstatymo reikalavimus. Pagrindiniai Bendrovės veiklos segmentai yra gamtinių dujų perdavimas, skirstymas, tiekimas ir kita veikla (3 pastaba).

Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo veiklos yra licencijuojamos. Licencijas išduoda bei licencijuojamos veiklos priežiūrą vykdo Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau - VKEKK). Bendrovei suteiktos gamtinių dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo licencijos.

Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų kainos bei gamtinių dujų tiekimo kainos vartotojams yra reguliuojamos. Reguluojamų kainų viršutinės ribas nustato VKEKK.

Bendrovės vadovybė šias finansines ataskaitas patvirtino 2010 m. kovo 3 d. Bendrovės akcininkai turi teisę patvirtinti šias ataskaitas arba nepatvirtinti jų bei reikalauti parengti naujas finansines ataskaitas.

2 Apskaitos principai

Pagrindiniai apskaitos principai, taikyti rengiant Grupės ir Bendrovės 2009 m. finansines ataskaitas yra šie:

2.1. Finansinių ataskaitų pagrindas

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius Finansinės Atskaitomybės Standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos sąjungoje (toliau – ES).

Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir TFAAK (IFRIC) išaiškinimų taikymas

Šiais atskaitiniais metais Grupė ir Bendrovė pritaikė šiuos naujus ir pakeistus TFAS ir Tarptautinio finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (toliau - TFAAK (IFRIC)) aiškinimus:

8 TFAS „Veiklos segmentai“

8 TFAS pakeitė 14 TAS „Segmento atskaitomybė“. Grupė ir Bendrovė priėjo išvados, kad jos veiklos segmentai, nustatyti pagal 8 TFAS, yra tie patys kaip ir iki šiol remiantis 14 TAS išskirti verslo segmentai. 8 TFAS atskleidimai pateikiami 3 pastaboje, įskaitant ir susijusią pertvarkytą palyginamąją informaciją.

1 TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pakeitimas

Šis pakeitimas apima įvairius pokyčius: naujų sąvokų įvedimą, pakeistą nuosavo kapitalo sandorių atskleidimą ir naujos bendrųjų pajamų ataskaitos įvedimą. Taip pat pakeisti reikalavimai, susiję su finansinių ataskaitų pateikimu esant retrospektyviems pataisymams. Grupė ir Bendrovė nusprendė pateikti savo bendrąsias pajamas dviejose ataskaitose.

23 TAS „Skolinimosi išlaidos“ pakeitimas

Šis pakeitimas reikalauja skolinimosi išlaidas kapitalizuoti, jei jos yra tiesiogiai priskirtinos ilgo parengimo turto įsigijimui, statybai ar gamybai. Anksčiau Grupė ir Bendrovė pripažindavo skolinimosi išlaidas sąnaudomis iš karto.

Remdamasi pereinamosiomis šio pakeitimo nuostatomis, Grupė ir Bendrovė šį standartą pritaikė perspektyviai. Taigi, skolinimosi išlaidos, susijusios su ilgo parengimo turto, kurio įsigijimas, statyba ar gamyba prasidėjo nuo ar po 2009 m. sausio 1 d., yra pridamos prie šio turto vertės. 2009 m. kapitalizuotų skolinimosi išlaidų suma buvo nereikšminga.

Toliau pateikiami kiti pirmą kartą pritaikyti TFAS ir TFAAK (IFRIC) aiškinimai ir jų pakeitimai 2009 m., kurie nepakeitė finansinės būklės ar bendrųjų pajamų ataskaitų, tačiau turėjo nedidelį poveikį Grupės ir Bendrovės atskleidimams:

- 1 TFAS „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą“ ir 27 TAS „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“ pakeitimai;
- 2 TFAS „Mokėjimas akcijomis“ pakeitimas;
- 7 TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ pakeitimai;
- 32 TAS „Finansinės priemonės. Pateikimas“ ir 1 TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pakeitimai - pasirinkimo parduoti finansinės priemonės ir įsipareigojimai susiję su likvidavimu;
- 9 TFAAK aiškinimo „Įterptinių išvestinių finansinių priemonių pakartotinis įvertinimas“ ir 39 TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“ pakeitimai – įterptinės išvestinės finansinės priemonės;
- 13 TFAAK aiškinimas „Klientų lojalumo programos“;
- 14 TFAAK aiškinimas „19 TAS - Nustatytų išmokų turto apribojimas, minimalūs finansavimo reikalavimai ir jų sąveika“;
- 15 TFAAK aiškinimas „Nekilnojamojo turto statybos sutartys“;
- 16 TFAAK aiškinimas „Grynųjų užsienio investicijų apsidraudimo sandoriai“;
- TFAS patobulinimai (išleisti 2008 m. ir įsigalioję 2009 m. sausio 1 d.).

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Finansinių ataskaitų pagrindas (tęsinys)

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję standartai

Grupė ir Bendrovė nepritaikė anksčiau laiko šių TFAS ir TFAAK aiškinimų, kurie jau yra patvirtinti, bet dar neįsigalioję:

2 TFAS „Mokėjimas akcijomis“ pakeitimas (įsigalioja nuo ar po 2010 m. sausio 1 d. prasidedančiais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šiame pakeitime paaiškinama grupės pinigais padengiamų mokėjimų akcijomis sandorių apimtis ir apskaita. Pakeitimas neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar rezultatams, kadangi Grupė ir Bendrovė neturi mokėjimų akcijomis.

3 TFAS „Verslo jungimai“ ir 27 TAS „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“ pakeitimai (įsigalioja nuo ar po 2009 m. liepos 1 d. prasidedančiais finansiniais metais).

Pakeistas 3 TFAS apima įvairius verslo jungimų apskaitos pakeitimus, kurie turės įtakos pripažinti prestižo sumai, laikotarpio, kuriame įvyko verslo įsigijimas, finansiniams rezultatams ir vėlesnių laikotarpių finansiniams rezultatams. Pakeistas 27 TAS nurodo, kad nuosavybės dalies dukterinėje įmonėje pasikeitimai (neprarandant kontrolės) yra apskaitomi kaip nuosavo kapitalo sandoriai. Taigi, tokie sandoriai nedidins prestižo ar pelno ar nuostolių sumų. Taip pat buvo pakeista dukterinės įmonės patiriamų nuostolių apskaita bei apskaita kontrolės praradimo dukterinėje įmonėje atveju. Iš to išplaukiantys pakeitimai buvo padaryti ir 7 TAS „Pinigų srautų ataskaitos“, 12 TAS „Pelno mokesčiai“, 21 TAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimo įtaka“, 28 TAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones“ ir 31 TAS „Dalys bendrose įmonėse“. Remdamasi pereinamosiomis šių pakeitimų nuostatomis, Grupė ir Bendrovė juos pritaikys perspektyviai, jei sudarys atitinkamus sandorius, todėl turtas ir įsipareigojimai, atsirandantys dėl verslo jungimų, įvykdytų iki pakeisto standarto pritaikymo datos, nebus keičiami.

9 TFAS „Finansinės priemonės“ (įsigalioja nuo ar po 2013 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

9 TFAS ilgainiui pakeis 39 TAS. Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (toliau – TASV) išleido pirmąją šio standarto dalį, kurioje nustatyta nauja finansinio turto klasifikavimo ir vertinimo tvarka. Grupė ir Bendrovė dar nevertino šio standarto taikymo įtakos.

24 TAS „Susijusių šalių atskleidimas“ pakeitimai (įsigalioja nuo ar po 2011 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, bet ne anksčiau nei bus priimti ES).

Šie pakeitimai supaprastino susijusios šalies apibrėžimą, padarė jo reikšmę aiškesne ir panaikino apibrėžimo nenuoseklumus. Jie taip pat supaprastino kai kuriuos atskleidimo reikalavimus valstybės valdomoms įmonėms. Šių pakeitimų pritaikymas neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar veiklos rezultatams, tačiau gali turėti įtakos susijusių šalių atskleidimams.

32 TAS „Finansinės priemonės. Pateikimas“ pakeitimas – Išleistų teisių klasifikavimas (įsigalioja nuo ar po 2010 m. vasario 1 d. prasidedančiais finansiniais metais).

Šiame pakeitime finansinio įsipareigojimo apibrėžimas pakeistas taip, kad neapimtų tam tikrų teisių, pasirinkimo sandorių ar varantų. Šis pakeitimas neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar veiklos rezultatams, nes Grupė ir Bendrovė neturi tokių priemonių.

39 TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“ pakeitimas - elementai, kurių riziką galima drausti (įsigalioja nuo ar po 2009 m. liepos 1 d. prasidedančiais finansiniais metais).

Šiame pakeitime kalbama apie apsidraudimą nuo dalies rizikos bei apie tam tikrais atvejais prie draudžiamų rizikų visiškai ar dalinai priskiriamą infliaciją. Pakeitimas paaiškina, kad rizikai, nuo kurios apsidraudžiama, įmonė gali priskirti dalį tikrosios vertės pasikeitimų ar finansinės priemonės pinigų srautų pokyčių. Šis pakeitimas neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar veiklos rezultatams, nes Grupė ir Bendrovė netaiko apsidraudimo apskaitos.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.1. Finansinių ataskaitų pagrindas (tęsinys)

TFAS patobulinimai

2008 m. gegužės mėn. ir 2009 m. balandžio mėn. TASV išleido jungtinius standartų pakeitimų dokumentus, kurių pagrindinis tikslas buvo pašalinti nenuoseklius reikalavimus ir aiškiau suformuluoti kai kurias nuostatas. Kiekvieno standarto pakeitimams taikomos skirtingos pereinamosios nuostatos. Antrąjį jungtinį dokumentą, išleistą 2009 m. balandžio mėn., dar turi patvirtinti ES. Dėl žemiau aprašytų pokyčių (visi jie dar nepatvirtinti ES) gali atsirasti pasikeitimų Grupės ir Bendrovės apskaitos politikoje, tačiau jie neturės įtakos Grupės ir Bendrovės finansinei būklei ar rezultatams:

- 5 TFAS „*Ilgalaikis turtas, skirtas parduoti, ir nutraukta veikla*“. Paaiškina, kad ilgalaikio turto ir perleidimo grupių, skirtų parduoti, bei nutrauktos veiklos atveju reikia atskleisti tik informaciją, nurodytą 5 TFAS. Kituose standartuose nurodyti atskleidimai turi būti pateikiami tik tada, kai to konkrečiai reikalaujama tokiam ilgalaikiam turtui ar nutrauktai veiklai.
- 8 TFAS „*Veiklos segmentai*“. Paaiškina, kad segmento turtas ir įsipareigojimai turi būti įtraukti į atskleidimus tik tada, kai šis turtas ir įsipareigojimai įtraukiami į rodiklius, kuriuos naudoja pagrindinis sprendimus priimančias asmuo.
- 7 TAS „*Pinigų srautų ataskaita*“. Aiškiai nurodoma, kad tik tos išlaidos, kurios yra įtraukiamos į turto vertę, gali būti parodomos kaip investicinės veiklos pinigų srautai.
- 36 TAS „*Turto vertės sumažėjimas*“. Išaiškina, kad didžiausias leidžiamas vienetas, kuriam priskiriamas verslo įsigijimo metu atsiradęs prestižas, yra veiklos segmentas, kaip apibrėžta 8 TFAS, prieš sujungimą pateikimo ataskaitose tikslais.

Kiti dėl TFAS patobulinimų atsiradę žemiau išvardintų standartų pakeitimai neturės įtakos nei Grupės ir Bendrovės apskaitos politikai, nei jos finansinei būklei ar veiklos rezultatams:

- 2 TFAS „*Mokėjimas akcijomis*“;
- 1 TAS „*Finansinių ataskaitų pateikimas*“;
- 17 TAS „*Nuoma*“;
- 38 TAS „*Nematerialusis turtas*“;
- 39 TAS „*Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas*“;
- 9 TFAAK „*Įterptinių išvestinių finansinių priemonių pakartotinis įvertinimas*“;
- 16 TFAAK „*Grynosios investicijos į užsienyje veikiančių ūkio subjektą apsidraudimo sandoriai*“.

12 TFAAK aiškinimas „Paslaugų koncesijų sutartys“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. kovo 29 d. prasidedančiais finansiniais metais).

Šis išaiškinimas taikomas paslaugų koncesijų valdytojams ir nurodo, kaip jie turėtų apskaityti pagal paslaugų koncesijų sutartis prisiimtus įsipareigojimus ir gautas teises. Grupė ir Bendrovė nėra paslaugų koncesijų valdytoju, todėl šis išaiškinimas jai įtakos neturi.

14 TFAAK aiškinimo „19 TAS. Nustatytų išmokų turto apribojimas, minimalūs finansavimo reikalavimai ir jų sąveika“ pakeitimas (įsigalioja nuo ar po 2011 m. sausio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šis pakeitimas patikslina iš anksto sumokėtų ateities įmokų apskaitą, kai yra minimalūs finansavimo reikalavimai. 14 TFAAK aiškinimo pakeitimas neturės įtakos konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms, kadangi Grupė ir Bendrovė neturi nustatytų išmokų turto.

17 TFAAK aiškinimas „Nepiniginio turto paskirstymas savininkams“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. spalio 31 d. prasidedančiais finansiniais metais).

Šis išaiškinimas nurodo, kaip įmonė turi apskaityti dividendus, kai jie akcininkams išmokami ne pinigais, o kitu turtu. 17 TFAAK neturės įtakos konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms, kadangi Grupė ir Bendrovė nemoka savininkams dividendų ne pinigais.

18 TFAAK aiškinimas „Turto perdavimas iš klientų“ (įsigalioja nuo ar po 2009 m. spalio 31 d. prasidedančiais finansiniais metais).

Šis išaiškinimas nurodo, kaip įmonė turi apskaityti sutartis, pagal kurias gauna iš kliento ilgalaikį materialųjį turtą, kurį turi naudoti tam klientui prie tinklo prijungti arba nuolatiniam priėjimui prie įmonės prekių ar paslaugų (pvz., gamtinių dujų tiekimo). Grupė ir Bendrovė dar neįvertino šio išaiškinimo taikymo įtakos.

19 TFAAK aiškinimas „Finansinių įsipareigojimų apmokėjimas nuosavybės priemonėmis“ (įsigalioja nuo ar po 2010 m. balandžio 1 d. prasidedančiais finansiniais metais, bet ne anksčiau nei bus priimtas ES).

Šis aiškinimas nurodo, kaip turi būti apskaitomas finansinių įsipareigojimų apmokėjimas nuosavybės priemonėmis. Kadangi Grupė ir Bendrovė neturi tokių sandorių, 19 TFAAK aiškinimas neturės įtakos jos konsoliduotosioms finansinėms ataskaitoms.

Visi aukščiau paminėti nauji TFAS ir TFAAK bei jų pakeitimai bus taikomi tada, kai įsigalios ir bus priimti ES.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.2. Apskaitos politikos pasikeitimai

Grupė ir Bendrovė nuo 2009 m. sausio 1 d. pelno (nuostolių) ataskaitose pakeitė sąnaudų pateikimo būdą iš sąnaudų pagal paskirtį į sąnaudas pagal pobūdį. Pakeitimas buvo padarytas, siekiant tiksliau pateikti Grupės ir Bendrovės sąnaudas. Atitinkamai buvo pertvarkyta palyginamoji informacija.

2.3. Finansinių ataskaitų valiuta

Šiose finansinėse ataskaitose visos sumos yra įvertintos ir pateiktos Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta, litais.

Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas yra susietas su euru santykiu 3,4528 lito už 1 eurą, o lito kursą kitų valiutų atžvilgiu kiekvienai dienai nustato Lietuvos bankas.

2.4. Konsolidavimo principai

Grupės konsoliduotosios finansinės ataskaitos apima AB „Lietuvos dujos“ ir jos dukterinę įmonę. Paprastai įmonė yra kontroliuojama, kai Grupei tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso daugiau nei 50 procentų balsavimo teises suteikiančio akcinio kapitalo, ir (ar) kai ji gali kontroliuoti finansinę ir įprastinę veiklą ir taip gauti naudos iš šios įmonės veiklos.

Įsigytoms įmonėms apskaityti taikomas pirkimo metodas. Bendrovė įsigytą identifikuojamą kitos įmonės turtą ir įsipareigojimus įsigijimo dieną įvertina tikrąja verte. Skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir įsigyto grynojo turto tikrosios vertės įsigijimo dieną laikomas prestižu (neigiamu prestižu). Teigiamas prestižas finansinėse ataskaitose pateikiamas įsigijimo savikaina, įvertinus jo vertės sumažėjimo nuostolius. Neigiamas prestižas iš karto pripažįstamas pajamomis ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) ataskaitoje. Konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose su konsoliduojamomis dukterinėmis įmonėmis susijęs prestižas parodomas nematerialiojo turto dalyje.

Vertės sumažėjimo vertinimo tikslais verslo susijungimų metu įsigytas prestižas įsigijimo dieną yra priskiriamas tiems Grupės pinigų generuojantiems vienetams, kurie, kaip tikimasi, turės naudos iš susijungimo, nepriklausomai ar kitas turtas ir įsipareigojimai yra priskirti šiems vienetams.

Per metus įsigytos arba parduotos įmonės yra įtraukiamos į konsoliduotąsias finansines ataskaitas nuo įsigijimo datos arba iki pardavimo datos. Konsoliduojant eliminuojami visi įmonių tarpusavio sandoriai, likučiai bei nerealizuotas pelnas ir nuostoliai.

Konsoliduotosios finansinės ataskaitos yra parengtos taikant vienodus apskaitos principus panašioms sandoriams ir kitiems įvykiams panašiomis aplinkybėmis. Atskirose Bendrovės finansinėse ataskaitose investicijos į dukterines įmones yra apskaitomos taikant savikainos metodą.

2.5. Nematerialusis turtas

Grupės ir Bendrovės nematerialusis turtas iš pradžių yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialiojo turto tarnavimo laikotarpis gali būti ribotas arba neribotas.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio tarnavimo laikotarpis yra ribotas, yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius. Nematerialusis turtas yra amortizuojamas tiesiogiai proporcingu metodu per numatytą naudingo tarnavimo laiką (4 metai). Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinės vertės ir amortizacijos metodas yra kasmet peržiūrimi užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio nematerialiojo turto naudojimo pobūdį. Nematerialųjį turtą daugiausia sudaro Grupės ir Bendrovės veikloje naudojama programinė įranga ir licencijos.

Grupė ir Bendrovė neturi nematerialiojo turto su neribotu tarnavimo laikotarpiu.

2.6. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius. Tokia įsigijimo vertė apima dalies ilgalaikio materialiojo turto pakeitimo sąnaudas, kai tokios sąnaudos yra patiriamos ir yra tenkinama pripažinimo sąlyga. Atitinkamai, kai atliekamas reikšmingas remontas, išlaidos apskaitomos finansinės būklės ataskaitoje kaip ilgalaikio materialiojo turto pakeitimas, kai yra tenkinama pripažinimo sąlyga. Kitos remonto ir priežiūros sąnaudos apskaitomos kaip patirtas pelnas arba nuostoliai.

Kai turtas parduodamas arba nurašomas, apskaitoje nurašoma jo įsigijimo savikaina, sukauptas nusidėvėjimas, vertės padidėjimai ar sumažėjimai, o bet kokios perleidimo pajamos ar išlaidos yra apskaitomos pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.6 Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą per tokį naudingo tarnavimo laiką:

Pastatai	25 - 60 metų
Magistraliniai dujotiekiai ir jų įrenginiai	55 metai
Skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai	55 metai
Mašinos ir įrengimai	5 - 20 metų
Kiti pastatai ir statiniai	18 metų
Transporto priemonės	6 - 9 metai
Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	4 - 9 metai
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	6 - 9 metai

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinės vertės ir nusidėvėjimo metodas yra kasmet peržiūrimi užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ekonominę naudą, naudojant ilgalaikį materialųjį turtą.

Nebaigta statyba apskaitoma įsigijimo verte. Ją sudaro statybos, statinių ir įrenginių vertės bei kitos tiesiogiai priskirtinos išlaidos. Nebaigtos statybos nusidėvėjimas neskačiuojamas tol, kol statyba nėra baigta ir turtas nepradėtas naudoti.

Grupė ir Bendrovė įvertina ilgalaikio materialiojo turto vertę, kai tik yra požymių, kad minėto turto vertė gali būti sumažėjusi. Vertės sumažėjimo nuostoliai yra apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje, kai tik įvertinami.

2.7. Finansinis turtas

Vadovaujantis TAS 39 „Finansiniai instrumentai: pripažinimas ir vertinimas“ Grupės ir Bendrovės finansinis turtas yra skirstomas į finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, investicijas, laikomas iki išpirkimo termino, suteiktas paskolas ir gautinas sumas ir finansinį turtą, skirtą parduoti. Visi investicijų įsigijimai ir pardavimai yra pripažįstami jų pirkimo (pardavimo) dieną. Pirminio pripažinimo metu finansinis turtas yra apskaitomas tikrąja verte, įtraukiant (išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje) sandorio sudarymo sąnaudas.

Finansinis turtas vertinamas tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje

Finansiniam turtui, vertinamam tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, priskiriamas turtas, skirtas parduoti, t.y. jeigu jis buvo įsigytas su tikslu parduoti jį artimiausioje ateityje. Pelnas arba nuostoliai iš šio turto vertės pasikeitimo pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Investicijos, laikomos iki išpirkimo termino

Finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais ir fiksuota trukme klasifikuojamas kaip laikomas iki išpirkimo termino, jeigu Grupė ir Bendrovė ketina ir gali jį laikyti iki išpirkimo termino pabaigos. Iki išpirkimo termino laikomos investicijos yra apskaitomos amortizuota įsigijimo verte, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai sumažėja tokių investicijų vertė, jos yra nurašomos arba yra amortizuojamos.

Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinė finansinė priemonė su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kuria neprekiaujama aktyvioje rinkoje. Gautinos sumos iš pradžių yra apskaitomos suteikto atlygio tikrąja verte. Trumpalaikės gautinos sumos po pirminio pripažinimo yra apskaitomos amortizuota verte naudojant efektyvios palūkanų normos metodą atėmus bet kokius vertės sumažėjimo nuostolius. Pelnas arba nuostoliai pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai toks turtas yra nurašomas, sumažėja jo vertė ar jis yra amortizuojamas.

Gautinų sumų vertės sumažėjimas yra apskaitomas, kai yra požymių, kad gautinų sumų vertė gali būti sumažėjusi, tada balansinė gautinų sumų vertė yra mažinama naudojant vertės sumažėjimų sąskaitą. Nuvertėjusios paskolos ir gautinos sumos yra nurašomos, kai jos yra įvertinamos kaip nebeatgaunamos.

Finansinis turtas, skirtas parduoti

Finansinis turtas, skirtas parduoti – tai neišvestinė finansinė priemonė skirta parduoti, kuri nepriskiriama nė vienai iš trijų aukščiau paminėtų grupių. Po pirminio pripažinimo finansinis turtas, skirtas parduoti, finansinėse ataskaitose apskaitomas tikrąja verte. Pelnas ar nuostoliai (išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius bei užsienio valiutos keitimo pelną arba nuostolius), susiję su tikrosios vertės pasikeitimu, yra apskaitomi atskirame nuosavo kapitalo straipsnyje tol, kol Grupė ir Bendrovė neparduos šio finansinio turto ar nepripažins jo vertės sumažėjimo. Tada sukauptas pelnas arba nuostoliai, anksčiau apskaityti nuosavybėje, pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.8. Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (ar, kur tinkama, dalies finansinio turto ar dalies panašaus finansinio turto grupės) pripažinimas yra nutraukiamas, kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Grupė ir Bendrovė išlaikė teisę į pinigų srautus, bet prisiėmė įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką; arba
- Grupė ir Bendrovė perleido savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto ir/arba (a) perleido iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, arba (b) nei perleido, nei išlaikė su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleido šio turto kontrolę.

Kai Grupė ir Bendrovė perleidžia teises į turto pinigų srautus, bet nei perleidžia nei išlaiko su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas ta dalimi, su kuria Grupė ir Bendrovė yra susijusi. Grupės ir Bendrovės sąsaja su turtu, kuris buvo perleistas kaip garantija, apskaitoma mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią Grupei ir Bendrovei gali tekti sumokėti.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas.

Kai vienas esamas finansinis įsipareigojamas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolintojui, bet kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas kaip pelnas arba nuostoliai.

2.9. Atsargos

Grupės ir Bendrovės atsargos, kurias sudaro gamtinės dujos vamzdynuose ir saugykloje, likusios metų pabaigoje, bei kitos atsargos yra apskaitomos žemesniąja iš savikainos ir grynosios realizacinės vertės. Gamtinių dujų likučio savikaina nustatoma pagal svertinį vidurkį, o likusių atsargų savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos.

2.10. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje, banko sąskaitose ir pinigai kelyje. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų pradinis terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

2.11. Finansinės skolos

Finansinės skolos iš pradžių pripažįstamos gautų lėšų tikrąja verte, atėmus sandorio kaštus. Vėliau jos apskaitomos amortizuota verte, o skirtumas tarp gautų lėšų ir sumos, kurią reikės sumokėti per skolos terminą, yra įtraukiamas į laikotarpio pelną ar nuostolius.

Skolos priskiriamos ilgalaikėms, jei iki finansinės būklės ataskaitos datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas finansinės būklės ataskaitos dieną pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

2.12. Skolinimosi išlaidos

Skolinimosi išlaidos tiesiogiai priskirtinos ilgo parengimo kriterijus atitinkančio turto įsigijimui, statybai ar gamybai yra kapitalizuojamos kaip atitinkamo turto įsigijimo savikainos dalis. Kitos skolinimosi išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos. Skolinimosi išlaidos apima palūkanas ir kitas su lėšų skolinimusi patirtas išlaidas. Grupės ir Bendrovės pasirinkimu, tikslinės paskolos užbaigus tikslinės paskirties turto statybą/įsigijimą netampa bendrosiomis, todėl susijusios skolinimosi išlaidos toliau nekapitalizuojamos.

Grupė ir Bendrovė kapitalizuoja skolinimosi išlaidas, susijusias su ilgo parengimo turtu, kurio įsigijimas, statyba ar gamyba prasidėjo po 2009 m. sausio 1 d. Skolinimosi išlaidos susijusios su iki 2009 m. sausio 1 d. prasidėjusiu turto įsigijimu/statyba yra apskaitomos sąnaudose.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.13. Veiklos nuoma

Turto nuoma, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda pasilieka nuomotojui, yra laikoma veiklos nuoma. Įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra apskaitomos kaip sąnaudos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

Bendra nuomotojo suteikiamų lengvatų nauda yra pripažįstama kaip nuomos sąnaudų sumažėjimas per nuomos laikotarpį tiesiniu metodu.

Jeigu pardavimo ir atgalinės nuomos sandorio rezultatas yra veiklos nuoma, ir akivaizdu, kad sandoris yra sudarytas tikrąja verte, bet koks pelnas ar nuostoliai yra apskaitomi iš karto. Jei pardavimo kaina yra žemesnė nei tikroji vertė, bet koks pelnas ar nuostoliai yra apskaitomi iš karto, išskyrus atvejus, kai nuostoliai kompensuojami žemesnėmis už rinkos kainas nuomos įmokomis ateityje. Tuomet jie atidedami ir amortizuojami proporcingai nuomos įmokomis per laikotarpį, kurį turtą numatoma naudoti. Jei pardavimo kaina viršija tikrąją vertę, suma, kuria viršijama tikroji vertė, yra atidedama ir amortizuojama per laikotarpį, kuriuo turtą numatoma naudoti.

2.14. Dotacijos (atidėtosios pajamos)

Dotacijos, gaunamos ilgalaikiu turtu arba skiriamos ilgalaikiam turtui pirkti, statyti ar kitaip įsigyti, laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu. Šiai dotacijų grupei priskiriamas ir nemokamai gautas turtas. Dotacijos, susijusios su turtu, suma finansinėse ataskaitose pripažįstama pajamomis per turto, susijusio su šia dotacija, nusidėvėjimo laikotarpį ir pelno (nuostolių) ataskaitoje (traukiama į kitos veiklos pajamų straipsnį).

Vartotojų sumokėtos įmokos už prijungimą prie Bendrovės dujų sistemos apskaitomos kaip atidėtosios pajamos ir pripažįstamos pajamomis per kapitalizuoto susijusio turto nusidėvėjimo laikotarpį.

Dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu, yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, suma pripažįstama panaudota dalimis tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija.

Nepanaudotas dotacijos likutis rodomas finansinės būklės ataskaitos eilutėje „Dotacijos (atidėtosios pajamos)“.

2.15. Ilgalaikės išmokos darbuotojams

Nustatytų išmokų planas – išeitinės išmokos

Pagal kolektyvinės sutarties nuostatas kiekvienam iš Bendrovės išeinančiam darbuotojui sulaukusiam pensinio amžiaus priklauso vienkartinė išmoka. Išmokos darbuotojams yra pripažįstamos finansinės būklės ataskaitoje ir atspindi būsimų mokėjimų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą. Minėtų išmokų darbuotojams įsipareigojimas yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais, naudojant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Ilgalaikio įsipareigojimo darbuotojams dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, remiantis Vyriausybės vertybinių popierių, išreikštų ta pačia valiuta kaip išmokos, ir kurių išmokėjimo laikotarpis panašus į numatomą mokėjimų laikotarpį, palūkanų norma. Aktuarinis pelnas ar nuostoliai pripažįstami iš karto pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Anksčiau suteiktų paslaugų savikaina pripažįstama sąnaudomis tiesiogiai proporcingomis per vidutinį laikotarpį, kol tampa privaloma mokėti išmoką. Bet koks pelnas ar nuostoliai atsiradę dėl įsipareigojimo sumažinimo ir / ar įvykdymo pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažįstami iš karto.

Kitos ilgalaikės išmokos darbuotojams

Bendrovė moka premijas darbuotojams už ilgalaikį darbo stažą Bendrovėje. Ilgalaikis įsipareigojimas darbuotojų išmokoms yra pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje nustatytų išmokų įsipareigojimo dabartine verte finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą. Nustatytų išmokų įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, remiantis Vyriausybės vertybinių popierių, išreikštų ta pačia valiuta kaip išmokos, ir kurių išmokėjimo laikotarpis panašus į numatomą mokėjimų laikotarpį, palūkanų norma. Aktuarinis pelnas ar nuostoliai pripažįstami iš karto pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.16. Pelno mokestis

Grupės bendrovės apmokestinamos atskirai, nepriklausomai nuo bendrų Grupės rezultatų. Pelno mokestis skaičiuojamas nuo einamųjų metų pelno, įvertinus atidėtąjį pelno mokestį. Pelno mokestis skaičiuojamas pagal Lietuvos mokesčių įstatymų reikalavimus.

Standartinis Lietuvos Respublikos įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas 2009 m. buvo 20 proc. ir 2008 m. 15 proc. Įsigaliojus Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo pakeitimams, nuo 2010 m. sausio 1d. neribotam terminui nustatytas 15 proc. pelno mokesčio tarifas.

Pagal Pelno mokesčio įstatymo (toliau – įstatymo) nuostatas, įsigaliojusias 2009 m. sausio 1 d., investicijoms į įstatyme nustatytus kriterijus atitinkantį ilgalaikį turtą gali būti taikoma pelno mokesčio lengvata, jeigu toks turtas įmonės veikloje bus naudojamas ne trumpiau kaip trejus metus. Grupės ir Bendrovės preliminariu apskaičiavimu 2009 m. investicijos į įstatymo nustatytus kriterijus atitinkantį turtą sudarė virš 80.000 tūkst. litų. Grupė ir Bendrovė apskaičiuodamos 2009 m. pelno mokestį nesinaudojo minėta lengvata, nes finansinių ataskaitų sudarymo momentu negalėjo patvirtinti įstatymo sąlygos išlaikyti turtą trejus metus patenkinimo.

Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Bendrovė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Bendrovė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno.

Atidėtieji mokesčiai apskaičiuojami finansinės būklės ataskaitose atskleistų įsipareigojimų metodu. Atidėtasis mokestis atspindi laikinųjų skirtumų tarp turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės ir jų mokesčių bazės grynąją mokestinę įtaką. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra vertinami mokesčių tarifu, kuris, kaip tikimasi, bus taikomas laikotarpiui, kuriame bus realizuojamas turtas ar padengiamas įsipareigojimas, atsižvelgiant į mokesčių tarifus, kurie buvo priimti ar iš esmės priimti finansinės būklės ataskaitos data.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje tiek, kiek yra tikimasi, kad jis bus realizuotas artimiausioje ateityje atsižvelgiant į apmokestinamojo pelno prognozes. Jei tikėtina, kad dalis atidėtojo mokesčio turto nebus realizuota, ši atidėtojo mokesčio turto dalis nėra pripažįstama finansinėse ataskaitose.

Pereinant prie TFAS Grupė ir Bendrovė finansinėse ataskaitose perkainoto ilgalaikio materialaus turto vertę pripažino menama savikaina. Kadangi turto, vertinamo menama savikaina, mokestinė bazė pereinant prie TFAS liko įsigijimo savikaina (arba suma, paremta įsigijimo savikaina), dėl atlikto perkainojimo susidarė laikinieji skirtumai, susieti su apskaitytais atidėtojo mokesčio įsipareigojimais. Po perėjimo prie TFAS esant poreikiui atidėtąjį mokestį perskaičiuoti (pvz., dėl mokesčių tarifo pasikeitimo ar turto pagrindimo mokesčių tikslais), Grupė ir Bendrovė jį apskaito bendrųjų pajamų ataskaitoje. Atidėtojo mokesčio kitų sudedamųjų elementų perskaičiavimo rezultatai, išskyrus ilgalaikį materialųjį turtą, kuris buvo perkainotas menamąja savikaina, yra apskaityti pelno (nuostolių) ataskaitoje.

2.17. Pajamų pripažinimas

Pajamos pripažįstamos, kai tikėtina, jog Grupė ar Bendrovė gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, ir kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą. Pardavimų pajamos apskaitomos atėmus PVM ir suteiktas nuolaidas.

Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo nebutiniams vartotojams pripažįstamos kas mėnesį, remiantis jų pateiktais ir Bendrovės patikrintais matavimo prietaisų parodymais (kaupimo principas). Pajamos iš buitinių vartotojų pripažįstamos kas mėnesį, remiantis jų pateiktais matavimo prietaisų parodymais, arba apskaitomos pagal buitiniams vartotojams patiektą, bet dar nedeklaruotą dujų kiekį, kas apytiksliai atitinka kaupimo principą.

2.18. Užsienio valiutos

Užsienio valiuta išreikšti sandoriai apskaitomi pagal sandorio dieną galiojusį oficialų valiutų keitimo kursą. Pelnas ir nuostoliai iš tokių sandorių bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo finansinių ataskaitų sudarymo dienai yra apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje. Tokie likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos valiutų keitimo kursą.

2 Apskaitos principai (tęsinys)

2.19. Turto vertės sumažėjimas

Finansinis turtas

Finansinio turto vertės sumažėjimas vertinamas finansinių ataskaitų sudarymo datai.

Kai paaiškėja, kad Grupė ir Bendrovė neatgaus visų suteiktų paskolų ir gautinų sumų pagal sutartus apmokėjimo terminus, finansinio turto, apskaityto amortizuota verte, vertės sumažėjimo ar beviltiškoms priskirtų gautinų sumų nuostoliai yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje. Ankstesniais laikotarpiais pripažinto vertės sumažėjimo nuostolių atstatymas apskaitomas, kai šių nuostolių sumažėjimas gali būti objektyviai pagrįstas po vertės sumažėjimo apskaitymo atsitikusiais įvykiais. Toks atstatymas apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai. Tačiau padidėjusi apskaitinė vertė yra padidinama tik tiek, kad neviršytų amortizuotos vertės, kuri būtų buvusi, jei vertės sumažėjimas nebūtų buvęs apskaitytas.

Kitas turtas

Grupės ir Bendrovės kito turto vertės sumažėjimas yra įvertinamas tuomet, kai įvykiai ar aplinkybės parodo, kad turto vertė gali neatsipirkti. Kai apskaitinė vertė viršija turto atsipirkimo vertę, vertės sumažėjimas apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje. Vertės sumažėjimo, apskaityto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

2.20. Įvertinimų naudojimas rengiant finansines ataskaitas

Rengdama finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, Grupė ir Bendrovė daro tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui. Šių finansinių ataskaitų reikšmingos sritys, kuriose naudojami įvertinimai, apima nusidėvėjimą (2.6 pastaba ir 5 pastaba), vertės sumažėjimo įvertinimus ilgalaikiam materialiajam turtui (2.6 pastaba ir 5 pastaba), atidėtajam pelno mokesčio turtui (2.16 pastaba ir 20 pastaba), investicijoms į dukterines įmones – tik Bendrovė (1 pastaba ir 6 pastaba), gautinų sumų vertės sumažėjimui (2.7 pastaba, 7 pastaba ir 9 pastaba), atsargoms (2.9 pastaba ir 8 pastaba), ilgalaikėms darbuotojų išmokoms (2.15 pastaba ir 15 pastaba) ir kapitalizuotoms skolinimosi išlaidoms (2.12 pastaba ir 5 pastaba). Būsimi įvykiai gali pakeisti prielaidas, naudotas atliekant įvertinimus. Tokių įvertinimų pasikeitimų rezultatas bus apskaitomas finansinėse ataskaitose, kai bus nustatytas. Grupės ir Bendrovės vadovybė nesitiki jokių reikšmingų pokyčių priimtuose sprendimuose ir vertinimuose, liečiančiuose Grupės ir Bendrovės veiklą ateinančiais metais.

2.21. Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys ištekliai bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.22. Pobalansiniai įvykiai

Pobalansiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos apie Grupės ir Bendrovės padėtį finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną (koreguojantys įvykiai), finansinėse ataskaitose yra atspindimi. Pobalansiniai įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi pastabose, kai tai yra reikšminga.

2.23. Tarpusavio užskaitos

Sudarant finansines ataskaitas, turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomos tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai atskiras TFAS reikalauja būtent tokio užskaitymo.

AB „LIETUVOS DUJOS“
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

3 Informacija pagal segmentus

Grupės ir Bendrovės veikla organizuojama atsižvelgiant į valstybės reguliuojamoms veikloms nustatytus norminių aktų reikalavimus. Pagal norminių aktų reikalavimus grupė ir Bendrovė išskyrė veiklos segmentus. Grupė ir Bendrovė naudoja tuos pačius apskaitos principus tiek segmentų apskaitai, tiek Grupės ir Bendrovės finansinei apskaitai.

Grupė ir Bendrovė turi šiuos tris pagrindinius veiklos segmentus: gamtinių dujų perdavimą, skirstymą, tiekimą, taip pat - kitos veiklos segmentą:

- Perdavimas - gamtinių dujų transportavimas magistraliniu dujotiekiu. Perdavimo veiklai taip pat priskiriamas gamtinių dujų tranzitas į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį;
- Skirstymas - gamtinių dujų transportavimas skirstomuoju dujotiekiu;
- Tiekimas - gamtinių dujų pardavimas galutiniams vartotojams;
- Kita veikla - kita, su pagrindiniu verslu nesusijusi, veikla.

Grupės veiklos segmentai nėra jungiami, išskyrus gamtinių dujų tiekimą, kuris apima tiekimą buitiniams ir nebutiniams vartotojams. Dvi grupės buvo sujungtos, nes yra susijusios su tuo pačiu produktu.

Informacija pagal segmentus 2009 m. ir 2008 m. yra pateikiama žemiau:

Grupė

2009 m.	Perdavimas	Skirstymas	Tiekimas	Kita veikla	Iš viso
Pardavimo pajamos	139.297	169.234	952.933	2.844	1.264.308
Palūkanų pajamos	3	23	1.390	340	1.756
Palūkanų sąnaudos	619	-	-	-	619
Pelnas prieš apmokestinimą	35.946	21.409	60.483	2.244	120.082
Pelno mokestis	7.129	5.860	12.034	284	25.307
Turtas	1.519.909	785.677	232.649	12.947	2.551.182
Įsipareigojimai	223.602	168.203	167.934	259	559.998
Kita informacija pagal segmentus					
Ilgalaikio turto įsigijimai	103.451	33.971	93	2.262	139.777
Nusidėvėjimas ir amortizacija	60.187	35.775	1.320	459	97.741

2008 m.	Perdavimas	Skirstymas	Tiekimas	Kita veikla	Iš viso
Pardavimo pajamos	134.103	137.794	1.278.872	4.597	1.555.366
Palūkanų pajamos	6	7	4.850	236	5.099
Palūkanų sąnaudos	844	18	-	-	862
Pelnas prieš apmokestinimą	22.401	(8.153)	54.870	4.155	73.273
Pelno mokestis	3.331	(2.868)	8.331	244	9.038
Turtas	1.473.084	784.411	259.327	12.444	2.529.266
Įsipareigojimai	262.676	174.470	210.223	(408)	646.961
Kita informacija pagal segmentus					
Ilgalaikio turto įsigijimai	57.045	65.751	375	111	123.282
Nusidėvėjimas ir amortizacija	59.052	33.929	946	431	94.358

Visas Grupės ir Bendrovės turtas yra Lietuvoje, kur Grupė ir Bendrovė vykdo savo veiklą, išskyrus atsargose apskaitytą gamtinių dujų dalį (8 pastaba).

2009 m. ir 2008 m. Grupė ir Bendrovė virš 99 % pajamų uždirbo iš Lietuvos vartotojų.

AB „LIETUVOS DUJOS“
 2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
 (tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

4 Ilgalaikis nematerialusis turtas

Ilgalaikio nematerialiojo turto judėjimas per ataskaitinį laikotarpį:

<u>Grupė</u>	Patentai, licencijos	Programinė įranga	Kitas nematerialusis turtas	Iš viso
Išsigijimo vertė:				
2008 m. sausio 1 d. likutis	2.257	5.498	1.683	9.438
Išsigijimai	946	702	14	1.662
Nurašymai	(113)	(131)	(136)	(380)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	3.090	6.069	1.561	10.720
Išsigijimai	882	474	219	1.575
Nurašymai	(50)	(333)	(72)	(455)
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	3.922	6.210	1.708	11.840
Amortizacija:				
2008 m. sausio 1 d. likutis	1.150	3.379	1.422	5.951
Amortizacija per metus	396	833	155	1.384
Nurašymai	(113)	(131)	(136)	(380)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	1.433	4.081	1.441	6.955
Amortizacija per metus	635	685	103	1.423
Nurašymai	(50)	(333)	(72)	(455)
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	2.018	4.433	1.472	7.923
2009 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	1.904	1.777	236	3.917
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	1.657	1.988	120	3.765

AB „LIETUVOS DUJOS“
 2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
 (tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

4 Ilgalaikis nematerialusis turtas (tęsinys)

<u>Bendrovė</u>	<u>Patentai, licencijos</u>	<u>Programinė įranga</u>	<u>Kitas nematerialusis turtas</u>	<u>Iš viso</u>
Įsigijimo vertė:				
2008 m. sausio 1 d. likutis	2.257	5.490	1.683	9.430
Įsigijimai	946	678	14	1.638
Nurašymai	(113)	(130)	(136)	(379)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	3.090	6.038	1.561	10.689
Įsigijimai	882	473	219	1.574
Nurašymai	(50)	(333)	(72)	(455)
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	3.922	6.178	1.708	11.808
Amortizacija:				
2008 m. sausio 1 d. likutis	1.150	3.376	1.422	5.948
Amortizacija per metus	396	831	155	1.382
Nurašymai	(113)	(130)	(136)	(379)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	1.433	4.077	1.441	6.951
Amortizacija per metus	635	678	103	1.416
Nurašymai	(50)	(333)	(72)	(455)
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	2.018	4.422	1.472	7.912
2009 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	1.904	1.756	236	3.896
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	1.657	1.961	120	3.738

Dalis Grupės ir Bendrovės ilgalaikio nematerialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2009 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 5.559 tūkst. litų (2008 m. gruodžio 31 d. – 4.744 tūkst. litų), buvo visiškai amortizuota, tačiau vis dar naudojama veikloje.

AB „LIETUVOS DUJOS“
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nurodyta kitaip)

5 Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikio materialiojo turto judėjimas per ataskaitinį ir ankstesnius laikotarpius:

Grupė	Žemė	Pastatai	Skirstomieji		Mašinos ir įrenginiai	Transporto priemonės	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso	
			Magistraliniai dujotiekiai ir jų įrenginiai	Skirstomieji dujotiekiai ir įrenginiai							
Įsigijimo vertė:											
2008 m. sausio 1 d. likutis	183	95.768	1.448.503	720.373	11.239	117.161	31.288	85.505	8.564	24.918	2.543.502
Įsigijimai	-	2	-	356	-	483	4.566	4.079	1.047	111.087	121.620
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(56)	-	(228)	(15)	(322)	(3.902)	(1.877)	(361)	(1)	(6.762)
Perklasifikavimai	-	3.528	645	58.778	987	7.424	48	5.605	388	(77.403)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	183	99.242	1.449.148	779.279	12.211	124.746	32.000	93.312	9.638	58.601	2.658.360
Įsigijimai	-	122	-	1.277	-	618	4.911	2.890	785	127.599	138.202
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(71)	-	(154)	(93)	(550)	(1.474)	(1.910)	(221)	-	(4.473)
Perklasifikavimai	-	4.615	35.784	25.215	2.253	17.189	-	3.886	117	(89.059)	-
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	183	103.908	1.484.932	805.617	14.371	142.003	35.437	98.178	10.319	97.141	2.792.089
Sukauptas nusidėvėjimas:											
2008 m. sausio 1 d. likutis	-	9.711	134.629	66.272	2.131	32.322	19.263	54.379	4.562	-	323.269
Nusidėvėjimas per metus	-	3.051	46.137	23.230	588	7.925	3.042	7.905	1.096	-	92.974
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(37)	-	(165)	(14)	(315)	(3.901)	(1.869)	(336)	-	(6.637)
Perklasifikavimai	-	8	-	-	(8)	-	-	-	-	-	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	12.733	180.766	89.337	2.697	39.932	18.404	60.415	5.322	-	409.606
Nusidėvėjimas per metus	-	3.149	46.184	24.035	639	8.450	3.506	9.045	1.310	-	96.318
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(26)	-	(135)	(80)	(521)	(1.474)	(1.909)	(205)	-	(4.350)
Perklasifikavimai	-	1	-	-	(12)	11	-	-	-	-	-
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	-	15.857	226.950	113.237	3.244	47.872	20.436	67.551	6.427	-	501.574
Vertės sumažėjimas:											
2008 m. sausio 1 d. likutis	-	3.515	-	-	-	-	-	3	7	1	3.526
Vertės sumažėjimo atstatymas	-	-	-	-	-	-	-	(3)	(7)	(1)	(11)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	3.515	-	-	-	-	-	-	-	-	3.515
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	-	3.515	-	-	-	-	-	-	-	-	3.515
2009 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	183	84.536	1.257.982	692.380	11.127	94.131	15.001	30.627	3.892	97.141	2.287.000
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	183	82.994	1.268.382	689.942	9.514	84.814	13.596	32.897	4.316	58.601	2.245.239

AB „LIETUVOS DUJOS“
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

5 Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Bendrovė	Žemė	Pastatai	Skirstomieji		Mašinos ir įrenginiai	Transporto priemonės	Kita	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso	
			Magistraliniai dujotiekiai ir jų įrenginiai	dujotiekiai ir jų įrenginiai			Kiti pastatai ir statiniai				įranga, prietaisai, įrankiai ir materialai
Išsigijimo vertė:											
2008 m. sausio 1 d. likutis	183	83.619	1.448.503	720.373	11.239	117.161	31.163	84.148	8.564	24.861	2.529.814
Išsigijimai	-	2	-	356	-	483	4.566	4.044	1.047	111.038	121.536
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(56)	-	(228)	(15)	(322)	(3.902)	(1.861)	(361)	(1)	(6.746)
Perklasifikavimai	-	3.528	645	58.778	987	7.424	48	5.605	388	(77.403)	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	183	87.093	1.449.148	779.279	12.211	124.746	31.875	91.936	9.638	58.495	2.644.604
Išsigijimai	-	122	-	1.277	-	618	4.911	2.823	765	125.463	135.999
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(71)	-	(154)	(93)	(550)	(1.474)	(1.896)	(221)	-	(4.459)
Perklasifikavimai	-	4.615	35.784	25.215	2.253	17.189	-	3.886	117	(89.059)	-
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	183	91.759	1.484.932	805.617	14.371	142.003	35.312	96.749	10.319	94.899	2.776.144
Sukauptas nusidėvėjimas:											
2008 m. sausio 1 d. likutis	-	7.926	134.629	66.272	2.131	32.322	19.169	53.391	4.562	-	320.402
Nusidėvėjimas per metus	-	2.907	46.137	23.230	588	7.925	3.030	7.815	1.096	-	92.728
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(37)	-	(165)	(14)	(315)	(3.901)	(1.854)	(336)	-	(6.622)
Perklasifikavimai	-	8	-	-	(8)	-	-	-	-	-	-
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	10.804	180.766	89.337	2.697	39.932	18.298	59.352	5.322	-	406.508
Nusidėvėjimas per metus	-	3.005	46.184	24.035	639	8.450	3.498	8.954	1.310	-	96.075
Perleistas ir nurašytas turtas	-	(26)	-	(135)	(80)	(521)	(1.474)	(1.895)	(205)	-	(4.336)
Perklasifikavimai	-	1	-	-	(12)	11	-	-	-	-	-
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	-	13.784	226.950	113.237	3.244	47.872	20.322	66.411	6.427	-	498.247
Vertės sumažėjimas:											
2008 m. sausio 1 d. likutis	-	-	-	-	-	-	-	3	7	1	11
Vertės sumažėjimo atstatymas	-	-	-	-	-	-	-	(3)	(7)	(1)	(11)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2009 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	183	77.975	1.257.982	692.380	11.127	94.131	14.990	30.338	3.892	94.899	2.277.897
2008 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	183	76.289	1.268.382	689.942	9.514	84.814	13.577	32.584	4.316	58.495	2.238.096

5 Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Dėl pasaulinio ekonomikos nuosmukio energetikos sektoriaus reguliavimo aplinka pablogėjo. Bendrovės ilgalaikio turto vertė buvo įvertinta remiantis integruotos Bendrovės pinigų srutais ir darant prielaidą, kad šalies ekonomika ir reguliavimo aplinka ateityje vystysis subalansuotai, ir tai neturėjo neigiamo poveikio turto vertei.

Be to, sprendimas atskirti Bendrovės veiklas pagal ES 3-iojo energetikos paketo reikalavimus turėtų papildomą neigiamą poveikį atskirų bendrovių turto vertei, jei ateityje nebus pakankamai teigiamų poslinkių gerinant reguliavimo aplinką.

Dalis Grupės ir Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto, kurio įsigijimo vertė 2009 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo lygi 48.382 tūkst. litų ir 47.524 tūkst. litų (atitinkamai, 44.959 tūkst. litų ir 44.146 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.), buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama veikloje.

2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė neturėjo ilgalaikio materialiojo turto, įsigyto lizingo (finansinės nuomos) būdu.

Grupė ir Bendrovė 2009 m. skolinimosi išlaidų sumų, priskirtinų ilgo parengimo turtui apskaičiavimus atliko kiekvieną ketvirtį, taikydama žemiau nurodytas metines kapitalizavimo normas:

Pirmą ketvirtį – 3,88 %
 Antrą ketvirtį – 4,08 %
 Trečią ketvirtį – 3,37 %
 Ketvirtą ketvirtį – 3,55 %

Kadangi pagrindiniai statybų projektai buvo pradėti iki 2009 m. sausio 1 d., ilgo parengimo turtui kapitalizuotos sumos 2009 m. yra nereikšmingos.

Didžiausi Grupės ir Bendrovės nebaigtos statybos objektai 2009 m. gruodžio 31 d.:

Objektas	Grupė	Bendrovė
Kompresorinės dujų stoties statyba Jauniūnuose, Širvintų r.	74.820	74.820
Dujų skirstymo stoties Rudaminoje rekonstrukcija	6.116	6.116
Magistralinio dujotiekio atkarpos nuo Jurbarko iki atšakos į Šilalę statyba	3.355	3.355
Magistralinio dujotiekio atkarpos nuo atšakos į Šilalę iki Klaipėdos statyba	3.987	3.987
Kiti (įskaitant UAB „Palangos perlas“)	8.863	6.621
2009 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	97.141	94.899

6 Investicijos į dukterines įmones

Bendrovės 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. investicijas į dukterines įmones sudarė 10.737 tūkst. litų investicija į UAB „Palangos perlas“ (1 pastaba).

7 Ilgalaikės gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
AB „Panevėžio stiklas“ skola	6.373	6.373	6.373	6.373
Kitos ilgalaikės gautinos sumos	48	65	48	65
	6.421	6.438	6.421	6.438
Atimti: ilgalaikių gautinų sumų vertės sumažėjimas	(6.373)	(6.373)	(6.373)	(6.373)
	48	65	48	65

Iš AB „Panevėžio stiklas“ gautina suma yra skola už 2000 – 2002 m. šiai bendrovei parduotas gamtines dujas. 2002 m. rugpjūčio 30 d. dėl mokumo problemų su AB „Panevėžio stiklas“ kreditoriais buvo pasirašyta skolų restruktūrizavimo sutartis, pagal kurią 6.373 tūkst. litų skola Grupei ir Bendrovei turi būti išmokėta per 2013 – 2024 m.

AB „LIETUVOS DUJOS“
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

8 Atsargos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Žaliavos, komplektavimo gaminiai ir kitos atsargos	4.281	3.058	4.280	3.057
Prekės, skirtos perparduoti (įskaitant gamtines dujas)	40.049	55.182	40.039	55.168
Atsargos, bendraja verte	44.330	58.240	44.319	58.225
Atimti: vertės sumažėjimas	(104)	(66)	(104)	(66)
	44.226	58.174	44.215	58.159

2009 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės prekių, skirtų perparduoti, likutis reikšmingai sumažėjo dėl sumažėjusios gamtinių dujų pirkimo kainos.

Grupės ir Bendrovės atsargų, apskaitytų grynąja realizacine verte, įsigijimo savikaina 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 1.912 tūkst. litų (1.160 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.). Atsargų vertės sumažėjimo pasikeitimas 2009 m. ir 2008 m. yra įtrauktas į kitas sąnaudas.

9 Iš pirkėjų ir kitos gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Iš nebuitinių vartotojų už gamtines dujas bei gamtinių dujų perdavimą ir skirstymą gautinos sumos	124.926	130.899	124.934	130.910
Iš buitinių vartotojų už gamtines dujas bei gamtinių dujų perdavimą ir skirstymą gautinos sumos	7.467	4.500	7.467	4.500
Kitos iš pirkėjų gautinos sumos	1.465	1.764	1.423	1.757
Iš pirkėjų gautinų sumų iš viso	133.858	137.163	133.824	137.167
Kitos gautinos sumos	1.293	498	966	497
	135.151	137.661	134.790	137.664
Atimti: gautinų sumų vertės sumažėjimas	(7.122)	(6.301)	(7.122)	(6.301)
	128.029	131.360	127.668	131.363

Iš pirkėjų gautinos sumos yra be palūkanų ir paprastai jų apmokėjimo terminas yra 15 dienų – nebuitiniams vartotojams ir 30 d. – buitiniam vartotojams.

Iš pirkėjų gautinoms sumoms ir kitoms gautinoms sumoms, kurių nominali vertė 2009 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 1.924 tūkst. litų (1.386 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.), buvo apskaitytas 100 proc. vertės sumažėjimas.

Grupės ir Bendrovės iš pirkėjų gautinoms sumoms ir kitoms gautinoms sumoms apskaityto vertės sumažėjimo judėjimas:

	Individualiai nustatytas vertės sumažėjimas		Bendrai nustatytas vertės sumažėjimas	Iš viso
2007 m. gruodžio 31 d. likutis	3.559	1.199	1.199	4.758
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	4.951	781	781	5.732
Panaudota	-	(56)	(56)	(56)
Nepanaudotų sumų atstatymas	(3.605)	(528)	(528)	(4.133)
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	4.905	1.396	1.396	6.301
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	4.639	2.889	2.889	7.528
Panaudota	-	(79)	(79)	(79)
Nepanaudotų sumų atstatymas	(5.514)	(1.114)	(1.114)	(6.628)
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	4.030	3.092	3.092	7.122

Gautinų sumų vertės sumažėjimo pasikeitimas 2009 m. ir 2008 m. yra įtrauktas į kitas sąnaudas.

AB „LIETUVOS DUJOS“
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

9 Iš pirkėjų ir kitos gautinos sumos (tęsinys)

Grupės iš pirkėjų gautinų sumų ir kitų gautinų sumų senaties analizė 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d.:

	Iš pirkėjų gautinos sumos ir kitos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas nėra pradelstas bei joms nėra apskaitytas vertės sumažėjimas	Iš pirkėjų gautinos sumos ir kitos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas yra pradelstas, tačiau joms nėra apskaitytas vertės sumažėjimas					Iš viso
		mažiau nei 30 dienų	30-90 dienų	90-180 dienų	180-360 dienų	daugiau nei 360 dienų	
2008 m.	113.473	14.090	3.491	191	111	-	131.356
2009 m.	120.896	4.307	1.707	317	451	-	127.678

Bendrovės iš pirkėjų gautinų sumų ir kitų gautinų sumų senaties analizė 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d.:

	Iš pirkėjų gautinos sumos ir kitos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas nėra pradelstas bei joms nėra apskaitytas vertės sumažėjimas	Iš pirkėjų gautinos sumos ir kitos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas yra pradelstas, tačiau joms nėra apskaitytas vertės sumažėjimas					Iš viso
		mažiau nei 30 dienų	30-90 dienų	90-180 dienų	180-360 dienų	daugiau nei 360 dienų	
2008 m.	113.472	14.090	3.487	190	111	-	131.350
2009 m.	120.864	4.307	1.705	314	445	-	127.635

10 Kitas trumpalaikis turtas

Grupės ir Bendrovės investiciniai vienetai, skirti parduoti, sudarė 21.016 tūkst. litų 2009 m. gruodžio 31 d. (2008 m. gruodžio 31 d. nebuvo). Nerealizuotas pelnas, atsiradęs dėl investicinių vienetų įvertinimo tikrąją verte, yra apskaitomas kaip palūkanų pajamos pelno (nuostolių) ataskaitoje ir 2009 m. buvo nereikšmingas.

2009 m. gruodžio 31 d. Grupės kitas trumpalaikis investicijas sudarė terminuoti indėliai, lygūs 1.942 tūkst. litų (2008 m. gruodžio 31 d. – 4.099 tūkst. litų). Trumpalaikių terminuotų indėlių terminas yra 3 – 12 mėnesių. Grupės trumpalaikių terminuotų indėlių svartinė vidutinė metinė palūkanų norma 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 7,69 proc. (2008 m. gruodžio 31 d. Grupės - 6,42 proc.).

11 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Pinigai banke, kelyje ir kasoje	2.679	3.984	2.608	3.853
Įšaldytos lėšos	6.137	6.137	6.137	6.137
Indėliai, kurių terminas neviršija trijų mėnesių	62.149	80.242	61.548	80.142
	70.965	90.363	70.293	90.132
Atimti: vertės sumažėjimas	(6.137)	(6.137)	(6.137)	(6.137)
	64.828	84.226	64.156	83.995

Įšaldytas lėšas daugiausiai sudaro gryniesi pinigai, kuriuos Grupė ir Bendrovė laikė AB „Litimpeks bankas“. Pastarasis 1999 m. bankrutavo ir dabar yra administruojamas UAB „Valeksa“. Šiai sumai yra apskaitytas 100 proc. vertės sumažėjimas.

Indėlių, kurių terminas neviršija 3 mėnesių, svartinė vidutinė metinė palūkanų norma 2009 m. gruodžio 31 d. buvo 0,51 proc. (2008 m. gruodžio 31 d. 2,54 proc.). Grynujų pinigų likučiai investuojami į trumpalaikius indėlius, kurių palūkanų norma priklausomai nuo termino gali būti fiksuota arba kintama. Vienos nakties indėliams taikomos kintamos palūkanų normos, kurios priklauso nuo kasdien skelbiamų tarpbankinių palūkanų normų. Kitiems indėliams, kurių terminas neviršija 3 mėnesių, taikomos fiksuotos palūkanų normos. Tikroji Grupės ir Bendrovės grynujų pinigų ir trumpalaikių indėlių vertė 2009 m. gruodžio 31 d. buvo atitinkamai 64.828 tūkst. litų ir 64.156 tūkst. litų (84.226 tūkst. litų ir 83.995 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.).

AB „LIETUVOS DUJOS“
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nurodyta kitaip)

12 Rezervai

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol rezervas pasieks 10 proc. įstatinio kapitalo. Mažiausiai 4.742 tūkst. litų grynojo 2009 m. pelno turi būti skirta pervesti į Bendrovės privalomąjį rezervą 2009 m. Ši suma gali keistis, priklausomai nuo galutinio Bendrovės akcininkų sprendimo, kuris bus priimtas po šių finansinių ataskaitų išleidimo.

Kiti rezervai

Grupėje ir Bendrovėje taip pat yra sudaromas Bendrovės veiklos plėtros rezervas.

Pelno paskirstymas

Šių finansinių ataskaitų patvirtinimo dieną Bendrovė dar nebuvo parengusi 2009 m. pelno paskirstymo projekto.

13 Paskolos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.	2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.
Ilgalaikės paskolos				
Paskolos iš Lietuvos kredito institucijų	6.432	8.576	6.432	8.576
Trumpalaikės paskolos				
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	2.144	2.144	2.144	2.144
	8.576	10.720	8.576	10.720

Ilgalaikių paskolų gražinimo terminai:

	2009 m. gruodžio 31 d.	2008 m. gruodžio 31 d.
	Paskolos su fiksiuota palūkanų norma	Paskolos su fiksiuota palūkanų norma
2009 m.	-	2.144
2010 m.	2.144	2.144
2011 m.	2.144	2.144
2012 m.	2.144	2.144
2013 m.	2.144	2.144
	8.576	10.720

Taikomos palūkanų normos yra artimos efektyvioms palūkanų normoms. 2009 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės paskolų metinių palūkanų normų svertinis vidurkis lygus 5,65 proc. (2008 m. gruodžio 31 d. – 5,65 proc.). Metų pabaigoje negražintų paskolų dalis nacionaline ir užsienio valiutomis, išreikšta litais:

Paskolos valiuta:	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Eurai	8.576	10.720	8.576	10.720
	8.576	10.720	8.576	10.720

Nėra jokių trečiųjų šalių garantijų ar Bendrovės įkeisto turto, kaip užstato už bankų paskolas.

2009 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė turėjo 6.900 tūkst. litų vertės (2008 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 6.900 tūkst. litų) nepanaudotą kredito limitą, kurio atžvilgiu visos išankstinės sąlygos buvo tenkinamos.

AB „LIETUVOS DUJOS“
 2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
 (tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

14 Dotacijos (atidėtosios pajamos)

Grupė ir Bendrovė	2009 m.			2008 m.		
	Atidėtosios pajamos	Dotacijos	Iš viso	Atidėtosios pajamos	Dotacijos	Iš viso
Likutis laikotarpio pradžioje	102.693	61.519	164.212	75.436	61.795	137.231
Gauta per metus	10.231	1.431	11.662	28.831	2.010	30.841
Amortizacija per metus	(2.002)	(1.966)	(3.968)	(1.574)	(2.044)	(3.618)
Padengtos patirtos išlaidos	-	(35)	(35)	-	(242)	(242)
Likutis laikotarpio pabaigoje	110.922	60.949	171.871	102.693	61.519	164.212

2009 m. dotacijų (atidėtųjų pajamų) padidėjimą daugiausia lėmė gautos įmokos iš naujų vartotojų prijungimo prie Grupės ir Bendrovės gamtinių dujų sistemų.

Dotacijos taip pat apima nemokamai gautą ilgalaikį materialųjį turtą, atspindėtą tikrąja verte ir pripažįstamą pelno (nuostolių) ataskaitoje dalimis taikant tiesinį metodą per susijusio turto naudingo tarnavimo laiką.

15 Ilgalaikės išmokos darbuotojams

2009 m. gruodžio 31 d. Bendrovės vienkartinį išmokų išeinantiems iš įmonės darbuotojams, sulaukusiems pensinio amžiaus, sąnaudos sudarė 6.058 tūkst. litų, kitų ilgalaikių išmokų darbuotojams dėl ilgalaikio darbo stažo sąnaudos sudarė 1.225 tūkst. litų. Šios sumos yra įtrauktos į išmokų darbuotojams ir susijusių socialinio draudimo sąnaudų straipsnį Grupės ir Bendrovės pelno (nuostolių) ataskaitoje bei į ilgalaikių išmokų darbuotojams straipsnį finansinės būklės ataskaitoje.

Pagrindinės prielaidos, taikytos įvertinant Bendrovės ilgalaikių išmokų darbuotojams įsipareigojimą, yra pateiktos žemiau:

	2009 m. gruodžio 31 d.
Diskonto norma	7,67 %
Darbuotojų kaitos rodiklis	4 %
Metinis atlyginimo padidėjimas	2 %

2008 m. suma nebuvo reikšminga dėl reikšmingai didesnės diskonto normos. Įsipareigojimų suma buvo apskaityta perspektyviai 2009 m.

Grupė ir Bendrovė neturi plano turto nustatytoms išmokoms finansuoti.

16 Prekybos skolos

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Gamtinių dujų tiekėjams	129.047	177.729	129.047	177.729
Kitos	16.065	3.222	15.545	3.212
	145.112	180.951	144.592	180.941

2009 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės prekybos skolos gamtinių dujų tiekėjams reikšmingai sumažėjo dėl ženkliai sumažėjusios gamtinių dujų importo kainos.

2009 m. gruodžio 31 d. Grupės ir Bendrovės kitos prekybos mokėtinos sumos reikšmingai padidėjo dėl išaugusių mokėtinų sumų už statybos darbus.

Aukščiau paminėtų finansinių įsipareigojimų terminai ir sąlygos: prekybos skolos yra be palūkanų ir didžiosios jų dalies apmokėjimo terminas yra 20 dienų.

17 Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai

Didžiąją dalį kitų mokėtinų sumų ir trumpalaikių įsipareigojimų sudaro mokėtinas PVM. 2009 m. gruodžio 31 d. jis lygus 30.858 tūkst. litų (27.009 tūkst. litų 2008 m. gruodžio 31 d.).

AB „LIETUVOS DUJOS“
2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
(tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

18 Kitos veiklos pajamos

Grupės ir Bendrovės kitos veiklos pajamos 2009 m. didžiaja dalimi sudaro dotacijų (įskaitant atidėtasias pajamas) amortizacija lygi 3.968 tūkst. litų sumai (2008 m. – 3.618 tūkst. litų).

19 Finansinė veikla

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Trumpalaikio lėšų investavimo palūkanų pajamos	1.756	5.099	1.419	4.868
Kitos finansinės veiklos pajamos	1.864	1.438	1.865	1.438
Finansinės veiklos pajamų iš viso	3.620	6.537	3.284	6.306
Paskolų palūkanų sąnaudos	(619)	(862)	(619)	(862)
Kitos finansinės veiklos sąnaudos	(1)	(1)	(1)	(1)
Finansinės veiklos sąnaudų iš viso	(620)	(863)	(620)	(863)
Finansinės veiklos pelnas - grynas rezultatas	3.000	5.674	2.664	5.443

20 Pelno mokestis

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Pelno mokestis:				
Pelnas prieš apmokestinimą	120.082	73.273	120.013	73.078
Laikinių skirtumų pokytis	58.312	51.436	58.370	51.492
Nuolatiniai skirtumai	(94)	2.322	(83)	2.320
Apmokestinamasis pelnas	178.300	127.031	178.300	126.890
Einamųjų metų pelno mokestis	35.660	19.055	35.660	19.035
Ankstesniųjų metų pelno mokesčio koregavimas	(13)	(214)	(14)	(214)
Einamųjų metų atidėtojo pelno mokesčio pokytis	(69.444)	51.914	(69.584)	52.037
Atidėtojo pelno mokesčio tarifo pasikeitimo įtaka apskaityta bendrųjų pajamų ataskaitose*	59.104	(61.717)	59.104	(61.717)
Pelno mokesčio sąnaudos, apskaitytos pelno (nuostolių) ataskaitoje	25.307	9.038	25.166	9.141
Atidėtojo pelno mokesčio turtas:				
Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimo nuostoliai ir atostoginių sukaupimas	1.308	1.837	835	1.195
Ilgalaikių išmokų darbuotojams sukaupimas	1.092	-	1.092	-
Prijungimo įmokų atidėtosios pajamos	2.114	2.877	2.114	2.877
Atidėtojo pelno mokesčio turtas prieš realizacinės vertės sumažėjimą	4.514	4.714	4.041	4.072
Atimti: realizacinės vertės sumažėjimas	(113)	(172)	(108)	(168)
Atimti: atidėtojo pelno mokesčio turtas dengiamas su atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimu	(4.401)	(4.542)	(3.933)	(3.904)
Atidėtojo pelno mokesčio turtas grynąja verte	-	-	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas:				
Ilgalaikio materialiojo turto mokesstinės bazės skirtumas	(177.392)	(246.977)	(177.311)	(246.866)
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas grynąja verte	(172.991)	(242.435)	(173.378)	(242.962)

20 Pelno mokestis (tęsinys)

* Dėl 20 proc. pelno mokesčio tarifo taikymo nuo 2009 m. sausio 1 d. ir dėl 15 proc. pelno mokesčio tarifo taikymo nuo 2010 m. sausio 1 d. Grupė ir Bendrovė atliko atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų perskaičiavimą. Grupės ir Bendrovės pasirinkimu atidėtojo pelno mokesčio tarifo pasikeitimo įtaka atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimo komponentui buvo atspindėta bendrųjų pajamų ataskaitose.

Realizacinės vertės sumažėjimas buvo apskaitytas atidėtojo mokesčio turtui, kuris, vadovybės nuomone, nebus realizuotas artimiausiu metu. Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas Bendrovės finansinės būklės ataskaitoje yra sudengiami, nes yra susiję su ta pačia mokesčių administravimo institucija. Grupės finansinės būklės ataskaitoje Bendrovės ir dukterinės įmonės atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų sumos yra sudengtos, nes jų realizavimosi laikotarpiai sutampa.

Skaičiuodama atidėtąjį pelno mokesčio turto ir įsipareigojimo komponentus 2009 m. Grupė ir Bendrovė taikė 15 proc. pelno mokesčio tarifą. Skaičiuodama atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimo komponentus 2008 m. Grupė ir Bendrovė taikė 20 proc. pelno mokesčio tarifą, kadangi būsimo mokesčio tarifo pakeitimas buvo nežinomas 2008 m. finansinių ataskaitų išleidimo datai.

Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos suderintos su pelno mokesčio sąnaudomis, kurios būtų gautos taikant 15 proc. ir 20 proc. pelno mokesčio tarifą pelnui prieš pelno mokestį, taip:

	Grupė		Bendrovė	
	2009 m.	2008 m.	2009 m.	2008 m.
Pelnas prieš apmokestinimą	120.082	73.273	120.013	73.078
Pelno mokesčio (sąnaudos), taikant galiojantį pelno mokesčio tarifą	(24.016)	(10.991)	(24.003)	(10.962)
Neatskaitomos sąnaudos	19	(464)	17	(464)
Atidėtojo pelno mokesčio turto realizacinės vertės sumažėjimo pokytis	(59)	172	(60)	168
Pelno mokesčio tarifo pasikeitimo įtaka	(1.264)	2.459	(1.134)	2.331
Ankstesnių laikotarpių pelno mokesčio koregavimo įtaka	13	(214)	14	(214)
Pelno mokesčio (sąnaudos)	(25.307)	(9.038)	(25.166)	(9.141)

21 Pelnas, tenkantis vienai akcijai

Pelnas, tenkantis vienai akcijai, atspindi Grupės ir Bendrovės grynąjį pelną, padaliną iš svertinio vidutinio akcijų skaičiaus. Nėra jokių pelnų, tenkantį vienai akcijai, mažinančių instrumentų, todėl pagrindinis ir sąlyginis pelnas, tenkantis vienai akcijai, sutampa. Pelno, tenkančio vienai akcijai, apskaičiavimas yra pateikiamas žemiau:

	Grupė	
	2009 m.	2008 m.
Akcininkams priskiriamas grynasis pelnas (tūkst. litų)	94.775	64.235
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis, tūkstančiais	469.068	469.068
Pelnas, tenkantis vienai akcijai (litas)	0,20	0,14

2009 m. ir 2008 m. nebuvo jokių Bendrovės akcinio kapitalo pokyčių, todėl akcijų skaičius metų pabaigoje ir vidutinis svertinis akcijų skaičiaus vidurkis sutampa.

22 Patvirtinti dividendai

	2009 m.	2008 m.
Patvirtinti dividendai (tūkst. litų)*	45.000	50.000
Akcijų skaičius dividendų patvirtinimo dieną (tūkst.)	469.068	469.068
Dividendai, tenkantys vienai akcijai (litas)	0,10	0,11

* Tais metais, kai dividendai yra patvirtinti.

23 Pinigų srautai iš investicinės veiklos

Skaičiuojant investicinės veiklos pinigų srautus buvo įvertintas mokėtinų sumų už ilgalaikį turą pokytis: 2009 m. Grupės ir Bendrovės atitinkamai 10.570 tūkst. litų ir 10.067 tūkst. litų (2008 m. Grupės ir Bendrovės – 421 tūkst. litų).

24 Ilgalaikio turto įsigijimo įsipareigojimai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu ir Ūkio ministerijos 2001 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 201 (toliau – įsakymas) patvirtinta tvarka, Grupė ir Bendrovė 2002 m. pradėjo vykdyti gamtinių dujų bendrojo naudojimo sistemų, priklausančių kitiems juridiniams ir fiziniams asmenims, išpirkimą. Per 2002 - 2009 m. Grupė ir Bendrovė išpirko 333 km vamzdynų už 5.426 tūkst. litų. Vadovaujantis įsakymo nuostatomis, gamtinių dujų bendrojo naudojimo sistemų savininkai prašymus galėjo pateikti iki 2007 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė 2009 m. gruodžio 31 d. turi nepatenkintų prašymų išpirkti 93 km vamzdynų, kurių vertė Grupės ir Bendrovės apskaičiavimu sudarė apie 0,9 mln. litų.

2009 m. gruodžio 31 d. Grupė ir Bendrovė buvo sudariusi sutarčių ilgalaikio turto įsigijimui, kuris nėra pripažintas šiose finansinėse ataskaitose, už 117.924 tūkst. litų sumai.

25 Finansinis turtas ir įsipareigojimai ir rizikos valdymas

Likvidumo rizika

Grupės ir Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų ar paskolų pagalba, siekiant įvykdyti numatytus įsipareigojimus. Likvidumo rizika valdoma nuolat atliekant trumpalaikes ir ilgalaikes Grupės ir Bendrovės pinigų srautų prognozes.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Grupės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus (mokėjimai pagal grafiką įskaitant palūkanas):

	Pareikalavus	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso
Paskolos ir įsiskolinimai su palūkanomis	-	-	2.719	9.666	-	12.385
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	593	-	-	-	593
Prekybos mokėtinos sumos	-	180.899	52	-	-	180.951
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	181.492	2.771	9.666	-	193.929
Paskolos ir įsiskolinimai su palūkanomis	-	-	2.598	7.068	-	9.666
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	761	-	-	-	761
Prekybos mokėtinos sumos	-	145.112	-	-	-	145.112
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	-	145.873	2.598	7.068	-	155.539

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus (mokėjimai pagal grafiką įskaitant palūkanas):

	Pareikalavus	Iki 3 mėnesių	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Po 5 metų	Iš viso
Paskolos ir įsiskolinimai su palūkanomis	-	-	2.719	9.666	-	12.385
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	593	-	-	-	593
Prekybos mokėtinos sumos	-	180.889	52	-	-	180.941
2008 m. gruodžio 31 d. likutis	-	181.482	2.771	9.666	-	193.919
Paskolos ir įsiskolinimai su palūkanomis	-	-	2.598	7.068	-	9.666
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	-	761	-	-	-	761
Prekybos mokėtinos sumos	-	144.592	-	-	-	144.592
2009 m. gruodžio 31 d. likutis	-	145.353	2.598	7.068	-	155.019

25 Finansinis turtas ir įsipareigojimai ir rizikos valdymas (tęsinys)

Kredito rizika

Grupės ir Bendrovės vadovybė mano, jog maksimali kredito rizika yra lygi iš pirkėjų gautinų sumų, kitų gautinų sumų pinigų ir trumpalaikių investicijų sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną. Kadangi Grupė ir Bendrovė dirba su daug klientų, ji nepatiria reikšmingos kredito koncentracijos rizikos. Kredito rizika yra valdoma reguliariai atliekant priežiūros procedūras (individualią skolininkų priežiūrą, ypač stambiausių klientų stebėjimą ir analizę, siekiant numatyti galimas jų mokumo problemas ateityje ir kt.) ir atitinkamų kreditavimo sąlygų naudojimą. Kas mėnesį vertinamos atskirų vartotojų ir jų grupių skolos ir vadovaujantis Bendrovės nustatyta tvarka yra priimamas sprendimas dėl gautinų sumų vertės sumažėjimo suformavimo.

Rizika patiriama laikant ar investuojant laisvas Grupės ir Bendrovės lėšas bankų sąskaitose ar kituose trumpalaikio investavimo instrumentuose yra nereikšminga, nes partneriais pasirenkami tik aukštus kredito reitingus turintys bankai.

Grupė ir Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievolės.

Užsienio valiutos rizika

Siekdama valdyti užsienio valiutos riziką, Grupė ir Bendrovė pirkimo, pardavimo sandorius daugiausiai sudaro litais ir eurai, kurie susieti fiksuotu kursu su litais, todėl užsienio valiutos rizika yra nereikšminga.

2009 m. gruodžio 31 d. piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai skirtingomis valiutomis, išreikšti litais, buvo tokie:

	<u>Grupė</u>	<u>Bendrovė</u>	<u>Grupė</u>	<u>Bendrovė</u>
	<u>Turtas</u>		<u>Įsipareigojimai</u>	
Litai	214.089	211.390	67.731	67.164
Eurai	1.774	1.498	137.645	137.645
Iš viso	<u>215.863</u>	<u>212.888</u>	<u>205.376</u>	<u>204.809</u>

2008 m. gruodžio 31 d. piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai skirtingomis valiutomis, išreikšti litais, buvo tokie:

	<u>Grupė</u>	<u>Bendrovė</u>	<u>Grupė</u>	<u>Bendrovė</u>
	<u>Turtas</u>		<u>Įsipareigojimai</u>	
Litai	219.328	215.217	41.277	41.227
Eurai	2.274	2.050	188.501	188.501
Iš viso	<u>221.602</u>	<u>217.267</u>	<u>229.778</u>	<u>229.728</u>

Palūkanų normos rizika

Grupė ir Bendrovė 2009 m. gruodžio 31 d. turėjo vieną paskolą, kurios palūkanų norma yra fiksuota. Jautrumo analizė palūkanų normų svyravimams nėra pateikiama, nes Grupė ir Bendrovė 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. paskolų su kintama palūkanų norma neturėjo.

Dujų importo kainos svyravimo rizika

Gamtinių dujų importo kaina priklauso nuo mazuto ir gazolio kainos tarptautinėje rinkoje, Europos Centrinio Banko nustatyto JAV dolerio ir euro santykio bei faktinio gamtinių dujų kaloringumo. Grupės ir Bendrovės vadovybė mano, kad ši rizika yra efektyviai valdoma tokiu būdu: buitiniams vartotojams dujų kainą nustatant priklausomai nuo tų pačių kintamų dedamųjų reikšmių, buitiniams vartotojams – per reguliuojamą kainų nustatymo mechanizmą.

25 Finansinis turtas ir įsipareigojimai ir rizikos valdymas (tęsinys)

Finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė

Pagrindiniai Grupės ir Bendrovės finansinis turtas ir įsipareigojimai, neatspindėti tikraja verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, investicija į dukterinę įmonę (tik Bendrovėje), prekybos ir kitos skolos, ilgalaikės ir trumpalaikės paskolos.

Investiciniai vienetai, klasifikuojami kaip skirti parduoti, yra apskaityti tikraja verte. Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip suma, už kurią gali būti apsieista turtu ar paslaugomis arba kuria gali būti užskaitytas tarpusavio įsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, kurios ketina pirkti (parduoti) turtą arba užskaityti tarpusavio įsipareigojimą. Tikroji finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų vertė yra paremta kotiruojamomis rinkos kainomis, diskontuotų pinigų srautų modeliais arba opcionų kainų modeliais, priklausomai nuo aplinkybių.

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti Grupėje ir Bendrovėje naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- Trumpalaikių prekybos ir kitų gautinų sumų, investicijos į dukterinę įmonę (tik Bendrovėje), trumpalaikių prekybos skolų ir trumpalaikių paskolų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei;
- Ilgalaikių paskolų tikroji vertė nustatoma vadovaujantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos kintamos ir pastovios palūkanos, apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.
- Investicinių vienetų, skirtų parduoti, tikroji vertė nustatoma pagal kotiruojamas rinkos kainas (1 lygio įvertinimo metodas)

26 Įsipareigojimai ir neapibrėžtumai

Teisiniai ginčai

1. 2008 m. gruodžio 29 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės Komisija (toliau - VKEKK) priėmė nutarimą Nr. O3-219 „Dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, skirstymo kainų ir gamtinių dujų kainų buitiniams vartotojams“ (toliau – Nutarimas), kuriuo VKEKK vienašališkai nustatė AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, skirstymo kainas ir gamtinių dujų kainas buitiniams vartotojams, galiosiančias nuo 2009 m. sausio 1 d. 2009 m. sausio 28 d. AB „Lietuvos dujos“ kreipėsi su skundu į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl VKEKK aukščiau minėto Nutarimo panaikinimo.

2. AB „Lietuvos dujos“ dalyvauja trečiuoju suinteresuotu asmeniu byloje Vilniaus apygardos administraciniame teisme pagal Nacionalinės dujų, elektros ir šilumos vartotojų gynimo lygos 2009 m. sausio 16 d. skundą dėl VKEKK 2008 m. gruodžio 29 d. nutarimo Nr. O3-219 „Dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, skirstymo kainų ir gamtinių dujų kainų buitiniams vartotojams“.

1 ir 2 punkte nurodytos bylos buvo sujungtos į vieną, 2009 m. rugsėjo 30 d. sprendimu teismas atmetė pareiškėjų AB „Lietuvos dujos“ ir Nacionalinės dujų, elektros ir šilumos vartotojų gynimo lygos skundus kaip nepagrįstus. Abu pareiškėjai padavė apeliacinius skundus.

Aukščiau paminėtų bylų baigtis yra neaiški ir negali būti pagrįstai įvertinta. Be to, remiantis vadovybės vertinimais, nėra poreikio sukaupti jokių sumų potencialiems ateities nuostoliams, susijusiems su aukščiau paminėtomis bylomis. Bendrovė taiko VKEKK patvirtintus tarifus.

27 Susijusių šalių sandoriai

Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus.

Grupės ir Bendrovės susijusios šalys, sandorių sumos ir skolų sumos 2009 m. gruodžio 31 d. ir 2008 m. gruodžio 31 d.:

- E.ON „Ruhrgas International AG“ (vienas iš pagrindinių Bendrovės akcininkų);
- OAO „Gazprom“ (vienas iš pagrindinių Bendrovės akcininkų);
- VĮ Valstybės turto fondas (viena iš pagrindinių Bendrovės akcininkų);
- UAB „Palangos perlas“ (Bendrovės dukterinė įmonė);
- AS „Latvijas Gaze“ (bendri akcininkai);
- E.ON IS GmbH (bendras galutinis akcininkas);
- DOAO „Orgenergogaz“ (bendras galutinis akcininkas).

AB „LIETUVOS DUJOS“
 2009 M. KONSOLIDUOTOSIOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS
 (tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

27 Susijusių šalių sandoriai (tęsinys)

2009 m.	Pirkimai	Pardavimai	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos
OA0 „Gazprom“	885.990	11.674	1.485	129.047
DOAO „Orgenergogaz“	760	-	-	-
UAB „Palangos perlas“	54	39	8	-
AS „Latvijas Gaze“	1.826	-	-	12
E.ON IS GmbH	115	-	-	-
	888.745	11.713	1.493	129.059

2008 m.	Pirkimai	Pardavimai	Gautinos sumos	Mokėtinos sumos
OA0 „Gazprom“	1.190.474	10.017	1.130	177.729
UAB „Palangos perlas“	95	53	11	-
AS „Latvijas Gaze“	4.585	-	-	12
E.ON IS GmbH	198	-	-	40
	1.195.352	10.070	1.141	177.781

Dividendai akcininkams buvo mokami 2009 m. ir 2008 m.

Likučiai metų pabaigoje yra be užstatų, jiems neskaičiuojamos palūkanos ir atsiskaitymai vyksta pinigais per 15 - 30 dienų. Nėra suteikta ar gauta jokių garantijų iš susijusių šalių gautinoms ar susijusioms šalims mokėtinoms sumoms ir Grupė ir Bendrovė nesuformavo jokių vertės sumažėjimų abejotinoms gautinoms sumoms iš susijusių šalių.

Išmokos vadovybei

2009 m. Grupės ir Bendrovės išmokos administracijos vadovybei bei Valdybos nariams sudarė 2.443 tūkst. litų ir 2.377 tūkst. litų (atitinkamai 2008 m. – 2.416 tūkst. litų ir 2.345 tūkst. litų). Bendrovės valdybos nariams 2009 m. išmokėtos tantjemos sudarė 94 tūkst. litų (2008 m. – 79 tūkst. litų). 2009 m. ir 2008 m. Grupės ir Bendrovės vadovybei nebuvo suteikta jokių paskolų, garantijų, nebuvo jokių kitų išmokėtų ar priskaičiuotų sumų ar turto perleidimo.

28 Kapitalo valdymas

Pagrindinis kapitalo valdymo tikslas yra garantuoti, kad Grupė ir Bendrovė atitiktų išorinius kapitalo reikalavimus ir kad palaikytų atitinkamus kapitalo rodiklius, siekiant palaikyti savo verslą ir maksimizuoti akcininkams teikiamą naudą. Kapitalo valdymo tikslais kapitalas apima įstatinį kapitalą, rezervus ir nepaskirstytąjį pelną.

Grupė ir Bendrovė valdo savo kapitalo struktūrą ir keičia ją, atsižvelgiant į ekonominių sąlygų pokyčius ir pagal savo veiklos rizikos ypatybes. Siekiant palaikyti arba pakeisti kapitalo struktūrą, Grupė ir Bendrovė gali išleisti naujų akcijų, pakeisti dividendų išmokėjimą akcininkams, gražinti kapitalą akcininkams. 2009 m. ir 2008 m. gruodžio 31 d. nebuvo padaryta jokių kapitalo valdymo tikslų, politikos ar proceso pakeitimų.

Lietuvos Respublikos acinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Grupės ir Bendrovės nuosavas kapitalas nesudarytų mažiau negu 50 proc. jos įstatinio kapitalo. 2009 m. ir 2008 m. Grupė ir Bendrovė tenkino šį reikalavimą. Nėra jokių kitų Grupės ir Bendrovės viduje ar išorėje nustatytų reikalavimų Grupės ir Bendrovės kapitalui.

2009 M. KONSOLIDUOTASIS METINIS PRANEŠIMAS

Vilnius
2010

TURINYS

ATASKAITINIS LAIKOTARPIS, UŽ KURĮ PARENGTAS PRANEŠIMAS	3
PAGRINDINIAI DUOMENYS APIE EMITENTĄ	3
SVARBŪS ATASKAITINIO LAIKOTARPIO ĮVYKIAI	3
GAMTINIŲ DUJŲ VERSLO APLINKA	4
RIZIKOS VALDYMAS	6
GRUPĖS VIDAUS KONTROLĖS IR RIZIKOS VALDYMO SISTEMŲ, SUSIJUSIŲ SU KONSOLIDUOTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ SUDARYMU, PAGRINDINIAI POŽYMAI	8
FINANSINIAI VEIKLOS REZULTATAI	8
TYRIMŲ IR PLĖTROS VEIKLA	13
VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS	13
BENDROVĖS VALDYMAS	14
GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS	22
GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS	24
GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS	25
APLINKOS APSAUGA	28
DARBUOTOJAI	29
PRIKLAUSYMAS ASOCIJUOTOMS STRUKTŪROMS IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS .	31
RĖMIMO PROGRAMOS	31
SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ	32

ATASKAITINIS LAIKOTARPIS, UŽ KURĮ PARENGTAS PRANEŠIMAS

2009 m.

PAGRINDINIAI DUOMENYS APIE EMITENTĄ

Emitento pavadinimas:	akcinė bendrovė „Lietuvos dujos“ (toliau – Bendrovė, LD)
Teisinė – organizacinė forma (įmonės rūšis):	akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta:	1990 m. lapkričio 23 d., VĮ Registrų centras
Įmonės kodas:	120059523
Juridinių asmenų registro tvarkytojas:	VĮ Registrų centras
Įstatinis kapitalas:	469.068.254 Lt
Būstinės adresas:	Aguonų g. 24, LT-03212 Vilnius, Lietuva
Telefonas:	+370 5 2360210
Faksas:	+370 5 2360200
Elektroninio pašto adresas:	ld@lietuvosdujos.lt
Interneto tinklalapis:	www.dujos.lt

Bendrovės vizija – tapti geriausia energetikos sektoriaus kompanija.

Tai mes pasieksime:

- būdami skaidria, patikima ir patrauklia vartotojams, socialiai atsakinga kompanija;
- didindami kompanijos vertę;
- pritraukdami, išlaikydami ir ugdydami geriausius darbuotojus;
- optimizuodami kaštus, užtikrindami tinkamą investicijų grąžą;
- plėsdami savo veiklą į naujus segmentus;
- plėsdami savo infrastruktūrą (dujų sistemas);
- užtikrindami aukštą IT, techninį ir technologinį lygį.

SVARBŪS ATASKAITINIO LAIKOTARPIO ĮVYKIAI

- Nuo sausio 1 d. įsigaliojo naujos gamtinių dujų kainos Bendrovės vartotojams, kurias vienašališkai nustatė Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – VKEKK).
- Balandžio 22 d. įvyko Bendrovės eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas, kuriame akcininkai nutarė už 2008 finansiniais metais pasiektus rezultatus išmokėti 45 mln. Lt dividendų, t.y. po 9,6 ct už vieną akciją.
- Balandžio 22 d., atsižvelgiant į Valdybos nario prašymą, iš Valdybos nario pareigų atšauktas Marcus A. Soehrich ir vietoje jo valdybos nariu išrinktas Joerg Tumat. Valdybos pirmininku išrinktas dr. Valery Golubev.
- Gegužės 12 d. AB „Lietuvos dujos“ valdyba patvirtino naujas sumažintas gamtinių dujų kainas buitiniams vartotojams, kurios įsigaliojo nuo 2009 m. liepos 1 d.
- Nuo liepos 1 d. AB „Lietuvos dujos“ Skambučių centras trumpuoju numeriu **1894** pradėjo teikti informaciją gamtinių dujų vartotojams aktualiais klausimais visoje Lietuvoje.
- Liepos 14 d. Lietuvos ir Latvijos dujų kompanijos AB „Lietuvos dujos“ ir „Latvijas Gaze A/S“ pateikė bendrą paraišką Europos Komisijai siekdamos gauti finansavimą kartu vykdomam projektui, skirtam padidinti gamtinių dujų jungties tarp dviejų šalių pralaidumą, pasiekti didesnę Baltijos šalių dujų sistemų tarpusavio integraciją ir sudaryti sąlygas Baltijos šalių gamtinių dujų rinkos sukūrimui bei pasiruošimui integracijai į bendrą ES gamtinių dujų rinką.

- Spalio 24 d. magistraliniame dujotiekyje Širvintų rajone įvyko sprogimas. Avarija lokalizuota operatyviai. Gamtinių dujų vartotojams dėl avarijos dujų tiekimo ribojimo nebuvo. Lapkričio 10 d. baigti per avariją pažeisto dujotiekio atstatomieji–remonto darbai.

- Lapkričio mėn. AB „Lietuvos dujos“ kartu su OAO „Gazprom“ užbaigė magistralinio dujotiekio Minskas–Vilnius–Kaunas–Kaliningradas antrosios linijos statybą ir rekonstravo pasienio dujų apskaitos stotį Šakiuose padidinat jos pralaidumą. Bendra atliktų darbų vertė – 36 mln. Lt. Tai dar vienas investicinis projektas, skirtas gamtinių dujų tiekimo saugumo ir patikimumo Lietuvos vartotojams užtikrinimui bei gamtinių dujų tranzito apimčių padidinimui.

- Lapkričio 20 d. LD valdyba patvirtino naujas gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas taikintinas 2010 m. bei gamtinių dujų kainas buitiniams vartotojams, taikytinas iki 2010 m. liepos 1 d., VKEKK lapkričio 26 d. šioms kainoms pritarė.

Svarbių įvykių, įvykusių po finansinių metų pabaigos, nebuvo.

Vieši pranešimai, skelbtini pagal teisės aktus dienraštyje, yra skelbiami dienraštyje „Lietuvos rytas“. Pranešimai apie šaukiamą Visuotinį akcininkų susirinkimą skelbiami dienraštyje „Lietuvos rytas“. Esminiai įvykiai, susiję su Bendrovės veikla, pateikiami Vertybinių popierių komisijai, Vertybinių popierių biržai NASDAQ OMX Vilnius, talpinami Centrinėje reglamentuojamos informacijos bazėje www.crib.lt bei Bendrovės internetiniame tinklapyje www.dujos.lt.

GAMTINIŲ DUJŲ VERSLO APLINKA

Gamtinių dujų įstatymas

2009 m. liepos mėn. priimtas Gamtinių dujų įstatymo 6, 7, 10, 14, 23, 25 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas. Pakeistame Gamtinių dujų įstatyme neterminuotam laikotarpiui yra nustatyta, kad dujų perdavimo ir skirstymo veikloje pelno prieš apmokestinimą norma, skaičiuojama nuo dujų įmonės licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės, negali viršyti 5 proc. (prieš tai pelno normos dydis buvo prilygintas vidutinei svertinei kapitalo kainai, kurios apskaičiavimo principus reglamentavo VKEKK patvirtinta metodika). Toks apribojimas yra beprecedentis atvejis išsivysčiusių šalių energetikos sektoriaus reguliavimo praktikoje, kai investicijoms į energetikos infrastruktūrą nustatoma pelno norma (turto graža) yra nesusiejama su jokiais ekonominiais rodikliais (alternatyvių investicijų graža, rizikos lygmeniu ir t.t.) ir apribojama gerokai žemesniame lygyje negu saugiausių šalyje investicijų graža – už Vyriausybės vertybinius popierius mokama palūkanų norma.

Tokia įstatymo nuostata sukuria nepalankią aplinką investicijoms į gamtinių dujų sektoriaus plėtrą ir tiekimo saugumo užtikrinimą.

Gamtinių dujų įstatymu nustatyta, kad dujų įmonės konkrečius dujų tarifus buitiniams vartotojams turės nustatyti pusės metų laikotarpiui. Analogiška metodikos nuostata jau buvo taikyta laikotarpyje iki 2008 m.

Turto vertės nustatymo principai

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, įgyvendindama pakeisto Gamtinių dujų įstatymo nuostatas, 2009 m. spalio 7 d. patvirtino Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, skystinimo ir laikymo įmonių licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principus, kuriais VKEKK turi vadovautis, nustatydamas atitinkamų veiklų kainų viršutines ribas. Toks įstatymo įpareigojimas Vyriausybei, o ne nepriklausomam reguliatoriui, nustatyti Gamtinių dujų įmonių turto vertinimo principus, neatitinka ES nuostatų, pasisakančių už reguliavimo institucijų nepriklausomumą.

Naujos ES iniciatyvos

Europos Parlamentas ir Europos Taryba 2009 m. liepos mėnesį priėmė Europos gamtinių dujų vidaus rinką toliau liberalizuojančius teisės aktus: Direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų

vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ir Reglamentą Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų.

Įvertinant, kad Lietuva kartu su Suomija, Estija ir Latvija yra apibrėžtos kaip „energetinės salos“, Europos Komisija, rengdama šių teisės aktų projektus, pasiūlė šioms regiono šalims taikyti išimtį dėl gilesnio veiklų atskyrimo, t. y. tolesnio įmonių skaidymo, kol nebus užtikrintos alternatyvios dujų tiekimo prielaidos. Nesant alternatyvaus tiekimo galimybių bei jungčių toks bendrovių skaidymas būtų neprasmingas ir reikštų labiau komplikuoatą sektoriaus valdymą bei nepagrįstą kaštų vartotojams augimą, kas atvirai prieštarautų Europos Komisijos deklaruojamiems tikslams ir siekiams.

Lietuva dar turi galimybes prisijungti prie minėtų valstybių ir pasinaudoti šiuo Europos Komisijos siūlymu. Naujos gamtinių dujų Direktyvos nuostatos turi būti perkeltos į Lietuvos Respublikos teisinę bazę iki 2011 m. kovo 3 d. ir įgyvendintos iki 2012 m. kovo 3 d.

Licencijavimas

Gamtinių dujų įstatyme reglamentuota, kad dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo veiklos yra licencijuojamos. Licencijas išduoda bei licencijuojamos veiklos priežiūrą vykdo VKEKK. Bendrovei suteikta Gamtinių dujų perdavimo licencija vykdyti gamtinių dujų perdavimo veiklą visose Lietuvos apskrityse. Gamtinių dujų skirstymo licencija suteikia Bendrovei teisę skirstyti dujas 41-os savivaldybės teritorijoje. Gamtinių dujų tiekimo licencija suteikia Bendrovei teisę verstis gamtinių dujų tiekimo veikla Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Kainodara ir gamtinių dujų kainos

Bendrovė gamtines dujas perka iš Rusijos bendrovės OAO „Gazprom“. Gamtinių dujų importo kaina priklauso nuo mazuto ir gazolio kainos tarptautinėje rinkoje, Europos Centrinio Banko nustatyto JAV dolerio ir euro santykio bei faktinio gamtinių dujų kaloringumo. Dėl šių kainos dedamųjų pokyčių, gamtinių dujų kaina buitiniams vartotojams perskaičiuojama kas mėnesį.

Gamtinių dujų įstatymu nustatyta, kad dujų įmonės konkrečius dujų tarifus buitiniams vartotojams turės nustatyti pusės metų laikotarpiui.

Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų kainos bei gamtinių dujų tiekimo kainos vartotojams yra reguliuojamos. Reguluojamų kainų viršutinės ribas VKEKK nustato penkerių metų reguliavimo laikotarpiui ir gali jas koreguoti, tačiau ne dažniau kaip vieną kartą per metus, Gamtinių dujų įstatyme nustatytais atvejais.

2009 m. spalio 13 d. VKEKK pakeitė Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodiką ir Gamtinių dujų tiekimo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodiką. Metodikų pakeitimuose buvo perkeltos Gamtinių dujų įstatymo bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintų gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, skystinimo ir laikymo įmonių licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principų nuostatos bei atlikti kiti pakeitimai, esmingai koreguojantys pagrindinius reguliavimo principus.

Įsigaliojus metodikų nuostatomis, pakeisti buitinių vartotojų grupių diferencijavimo principai: nuo 2010 m. 1-o vartotojų pogrupio per metus suvartojamo dujų kiekio riba sumažinta nuo 800 iki 500 m³.

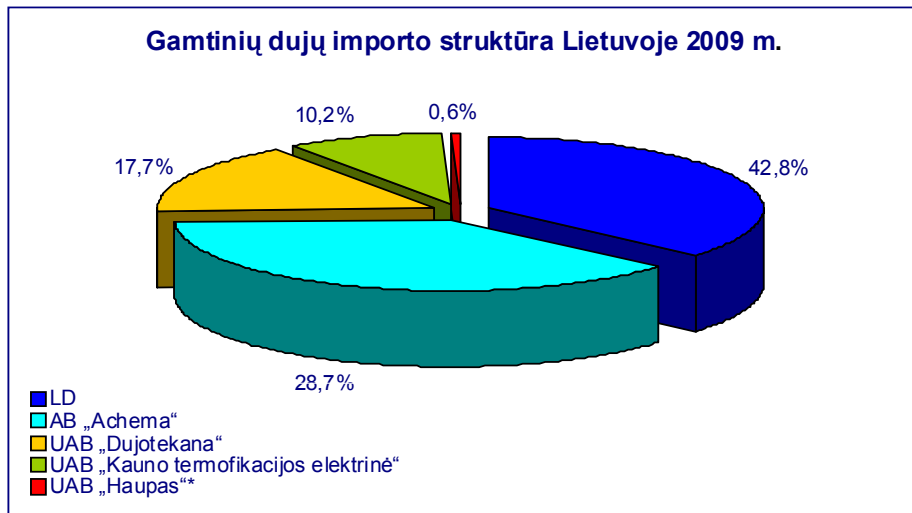
Nepaisant to, kad pagal vyraujančią tarptautinę reguliuojančiųjų institucijų praktiką, reguliavimo principai reguliavimo periodo metu neturėtų keistis, VKEKK vadovavosi pakeistų metodikų nuostatomis, skaičiuodama pakoreguotas gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinės ribas, galiosiančias nuo 2010 m. sausio 1 d. bei pakoreguotą gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinę ribą 2010 metams, kurias nustatė 2009 m. spalio 30 d. nutarimais.

2009 m. lapkričio 20 d. Bendrovės valdyba nustatė konkrečias gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas bei gamtinių dujų tarifus buitiniams vartotojams, galiosiančius nuo 2010 m. sausio 1 d. VKEKK 2009 m. lapkričio 26 d. šioms kainoms pritarė.

Informacija apie gamtinių dujų kainas pateikiama Bendrovės internetiniame tinklalapyje www.dujos.lt.

Rinka

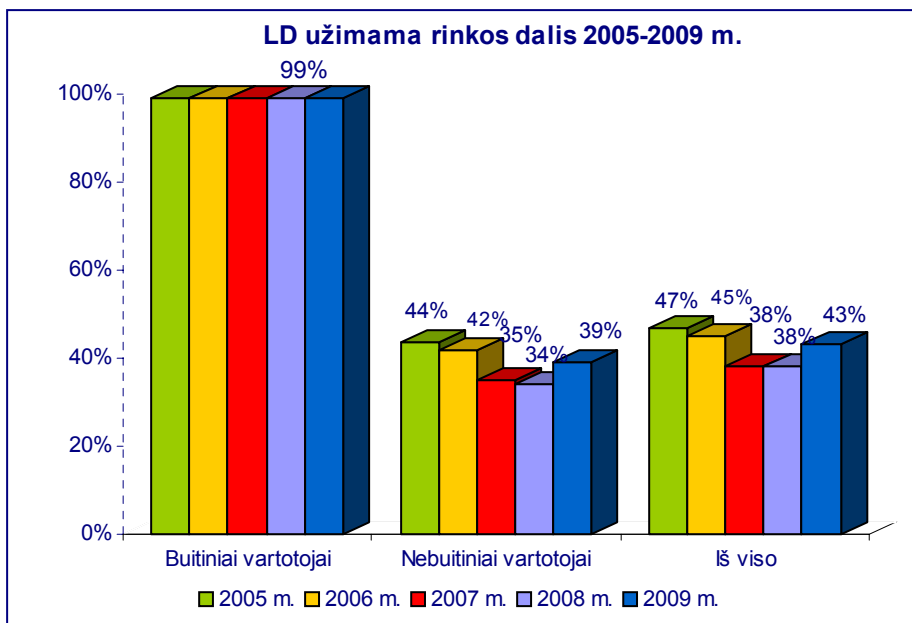
2009 m. gamtines dujas į Lietuvą importavo penkios įmonės – LD, AB „Achema“, UAB „Dujotekana“, UAB „Kauno termofikacijos elektrinė“ ir UAB „Haupas“. Iš viso 2009 m. į Lietuvą importuota 2,7 mlrd. m³ gamtinių dujų. UAB „Haupas“ gamtines dujas importavo ne per Bendrovės dujų sistemą.

* UAB „Haupas“ duomenys.

2009 m. gamtines dujas buitiniams ir nebutiniams Lietuvos vartotojams tiekė LD, UAB „Fortum Joniškio energija“, UAB „Druskininkų dujos“, AB agrofirma „Josvainiai“ ir UAB „Intergas“. UAB „Dujotekana“ ir UAB „Haupas“ dujas tiekė tik nebutiniams vartotojams.

AB „Achema“ ir UAB „Kauno termofikacijos elektrinė“ dujas importavo savo reikmėms.

RIZIKOS VALDYMAS

Bendrovėje įdiegta rizikos valdymo sistema, kuri yra sudedamoji AB „Lietuvos dujos“ veiklos dalis. Valdant rizikas siekiama palaikyti pakankamą veiklos procesų kontrolės lygį, sumažinti

rizikas sukeliančių įvykių atsiradimo tikimybes ir galimus neigiamus padarinius, užtikrinti, kad rizikos neviršytų LD priimtino rizikų lygio bei būtų įgyvendinti Bendrovės tikslai.

Bendrovėje rizikos valdymo procesas apima šiuos žingsnius: rizikų nustatymą; jų analizę, vertinimą ir kontrolės priemonių nustatymą; rizikos valdymo veiksmų plano parengimą bei plano priemonių įgyvendinimą; rizikos valdymo proceso stebėjimą ir priežiūrą.

Vykdydama savo veiklą Bendrovė susiduria su šiomis pagrindinėmis rizikomis: teisinio reguliavimo, konkurencijos, kredito, dujų importo kainos svyravimo, technine, makroekonominių veiksnių rizika.

Informacija apie dujų importo kainos svyravimo, kredito ir kitas finansines rizikas pateikta 2009 m. konsoliduotose ir Bendrovės finansinėse ataskaitose.

Teisinio reguliavimo rizika

Teisinio reguliavimo rizika siejama su nepalankiais teisinės aplinkos pokyčiais bei reguliuojančių institucijų sprendimais.

Pagrindinė bendrovės veikla – gamtinių dujų perdavimas, skirstymas, tiekimas – yra licencijuojama ir reguliuojama valstybės. Dažnai keičiamos teisinės nuostatos, ypač kainodaroje, sukuria verslo aplinkos neapibrėžtumą, apsunkina Bendrovės santykius su vartotojais ir galimybes planuoti tolimesnes perspektyvas.

ES Parlamentui ir Tarybai priėmus naują gamtinių dujų direktyvą 2009/73/EB, bus reikalinga pasiekti bendrą gamtinių dujų pramonės ir valdžios institucijų susitarimą dėl tolesnio Lietuvos gamtinių dujų sektoriaus liberalizavimo būdo ir terminų, atsižvelgiant į vartotojų interesus.

Bendrovė siekia palaikyti konstruktyvius santykius su reguliuojančiomis institucijomis bei aktyviai dalyvauti teisės aktų rengimo procese.

Konkurencinė rizika

Vykdydama savo veiklą Bendrovė susiduria su konkurencija tiek gamtinių dujų, tiek kuro (energijos) sektoriuose. Gamtinių dujų tiekimo sektoriuje LD konkuruoja su kitomis gamtines dujas tiekiančiomis įmonėmis. Kuro (energijos) sektoriuje Bendrovė konkuruoja su alternatyvių kuro rūšių – mazuto, emulsijos, biokuro, kietojo kuro tiekėjais, taip pat su šiame sektoriuje veikiančiomis šilumos, elektros ir kitomis energiją tiekiančiomis įmonėmis (galutiniai šilumos vartotojai, išskyrus besinaudojančius centralizuoto šildymo paslauga, gali pasirinkti šildymo būdą ir energijos tiekėją). Dauguma stambių šilumą ir elektrą gaminančių gamtinių dujų vartotojų gali naudoti alternatyvias energijos rūšis, jomis pakeisdami gamtines dujas.

Bendrovė, siekdama išlaikyti ir plėsti užimamą rinkos dalį, nuolat tobulina pardavimų ir rinkodaros strategijas, vykdo rinkos tyrimus, gerina klientų aptarnavimą, vykdo nuoseklią veiklos procesų optimizavimo ir kaštų mažinimo programą, savo veikloje laikosi skaidrumo, nešališkumo, sąžiningumo principų.

Makroekonominių veiksnių rizika

Ekonomikos nuosmukis 2009 m. turėjo neigiamą įtaką Bendrovės pardavimams – mažėjo perduodamų, skirstomų ir tiekiamų dujų kiekiai, taip pat ženkliai mažėjo prijungtų naujų dujų vartotojų skaičius, ypač stambių pramonės vartotojų. Naudojant įdiegtas skolų valdymo priemones ir efektyvaus darbo su vartotojais dėka pavyko išlaikyti Bendrovei priimtina vartotojų įsiskolinimo lygį.

Sunku patikimai nustatyti, kokį poveikį Bendrovės finansinei būklei turės tolesnė makroekonominės būklės raida Lietuvoje. Vadovybė mano, kad dabartinėmis sąlygomis taikomos visos būtinos priemonės Bendrovės veiklos stabilumui ir plėtrai užtikrinti.

Techninė rizika

Vienas iš pagrindinių Bendrovės tikslų – užtikrinti dujų sistemų saugumą ir patikimumą. Siekdama užtikrinti patikimą dujų sistemų funkcionavimą Bendrovė:

- periodiškai tikrina dujų sistemas ir, atsižvelgdama į techninės priežiūros metu nustatytus trūkumus bei dujų sistemų būklę, rengia ir įgyvendina metines ir vidutinės trukmės dujų sistemų remonto ir rekonstrukcijos programas;
- periodiškai atestuoja dujų sistemas eksploatuojančius darbuotojus;
- reguliariai peržiūri ir koreguoja dujų sistemų eksploatavimo procedūras atsižvelgiant į tarptautinę praktiką;
- potencialiai pavojingų įrenginių papildomam tikrinimui pasitelkia techninės priežiūros įstaigas.

Siekiant operatyviai reaguoti į galimus sutrikimus organizuotos visą parą veikiančios avarinės tarnybos, parengti prevencinių priemonių ir reagavimo į avarines situacijas planai.

GRUPĖS VIDAUS KONTROLĖS IR RIZIKOS VALDYMO SISTEMŲ, SUSIJUSIŲ SU KONSOLIDUOTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ SUDARYMU, PAGRINDINIAI POŽYMIAI

Grupės konsoliduotos finansinės ataskaitos rengiamos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS). Siekiant užtikrinti konsoliduotų finansinių atskaitų teisingumą ir parengimą laiku, AB „Lietuvos dujos“ patvirtino Apskaitos procedūrų ir politikų vadovą, reglamentuojantį apskaitos tvarkymo, konsoliduotų finansinių ataskaitų sudarymo, pateikimo principus, metodus bei taisykles.

FINANSINIAI VEIKLOS REZULTATAI

Pagrindiniai Grupės veiklos rodikliai

	2009 m.	2008 m.	2007 m.
Veiklos rodikliai			
Perduotų gamtinių dujų kiekis, mln. m ³	2.681,4	3.197,0	3.561,8
Tranzitu transportuotų dujų kiekis, mln. m ³	1.197,3	1.256,7	1.215,6
Paskirstytų gamtinių dujų kiekis, mln. m ³	1.030,9	1.082,7	1.142,2
Parduotų gamtinių dujų kiekis, mln. m ³	1.150,9	1.223,3	1.364,1
Vartotojų, metų pabaigai sudariusių gamtinių dujų tiekimo sutartis, skaičius, tūkst., vnt.			
Buitiniai vartotojai	544,2	541,6	537,2
Nebuitiniai vartotojai	5,7	5,6	5,3
Eksploatuojamų dujotiekių ilgis, tūkst., km.			
Magistraliniai dujotiekiai	1,9	1,8	1,8
Skirstomieji dujotiekiai	8,1	7,9	7,5
Darbuotojai			
Vidutinis darbuotojų skaičius	1.787	1.821	1.813

Pagrindiniai finansiniai Grupės rodikliai

	2009 m.	2008 m.	2007 m.
Finansiniai rezultatai			
Pardavimo pajamos, mln. Lt	1.264,3	1.555,4	1.024,3
Pelnas iki mokesčių, palūkanų, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA), mln. Lt	214,8	162,0	219,2
Veiklos pelnas, mln. Lt	117,1	67,6	124,6
Pelnas prieš apmokestinimą, mln. Lt	120,1	73,3	125,3
Grynasis pelnas, mln. Lt	94,8	64,2	104,0

Investicijos, mln. Lt	139,8	123,3	118,4
Turtas laikotarpio pabaigoje, mln. Lt	2.551,2	2.529,3	2.459,0
Nuosavas kapitalas laikotarpio pabaigoje, mln. Lt	1.991,2	1.882,3	1.929,8
Pelningumo rodikliai			
EBITDA marža, %	16,9	10,4	21,2
Veiklos pelno marža, %	9,2	4,3	12,1
Pelno prieš apmokestinimą marža, %	9,5	4,7	12,2
Grynojo pelno marža, %	7,5	4,1	10,1
Vidutinė turto grąža (ROA), %	3,7	2,6	4,4
Vidutinė nuosavybės grąža (ROE), %	4,9	3,4	5,5
Likvidumo rodikliai			
Bendrasis likvidumas	1,3	1,2	1,3
Skubaus padengimo koeficientas	1,1	1,0	0,7
Finansų struktūros rodikliai			
Skolos ir nuosavybės koeficientas, %	28,1	34,4	27,4
Skolos koeficientas, %	22,0	25,6	21,5
Rinkos vertės rodikliai			
Akcijos kainos ir pelno vienai akcijai santykis (P/E), kartai	10,50	9,21	16,05
Dividendų išmokėjimo koeficientas, %	75,0	70,1	48,1
Grynasis pelnas, tenkantis vienai akcijai, Lt	0,20	0,14	0,22
Dividendai už ataskaitinius metus, tenkantys vienai akcijai, Lt	0,15	0,10	0,11

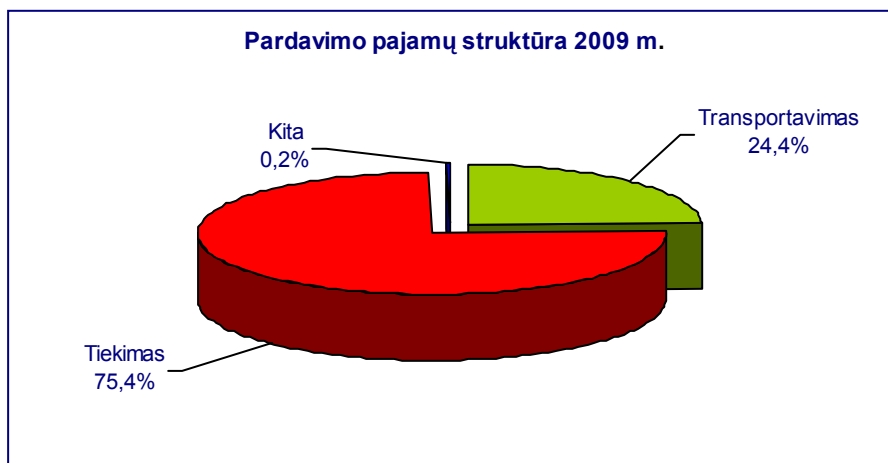
Bendrovės parengtose 2009 m. konsoliduotose finansinėse ataskaitose atsispindi ir dukterinės UAB „Palangos perlas“ finansiniai rezultatai. Žemiau pateikiama AB „Lietuvos dujos“ įmonių grupės (toliau – Grupė) finansinių rezultatų apžvalga.

Pajamos

2009 m. Grupės pajamos, palyginti su 2008 m., sumažėjo 18,6% (291,2 mln. Lt) ir sudarė 1.270,5 mln. Lt. Pajamose 99,5% sudarė pardavimo pajamos.

Pardavimo pajamų neigiamą pokytį įtakoję 25,5% sumažėjusios tiekimo veiklos pajamos. Tiekimo veiklos pajamų kritimą lėmė sumažėjusi dujų pardavimo kaina dėl mažesnės dujų importo kainos bei dėl ekonomikos nuosmukio sumažėjęs gamtinių dujų vartojimas.

Pajamos iš dujų transportavimo, t. y. iš perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriaus veiklos, palyginti su 2008 m., augo 13,5% dėl padidėjusių perdavimo ir skirstymo paslaugų kainų.

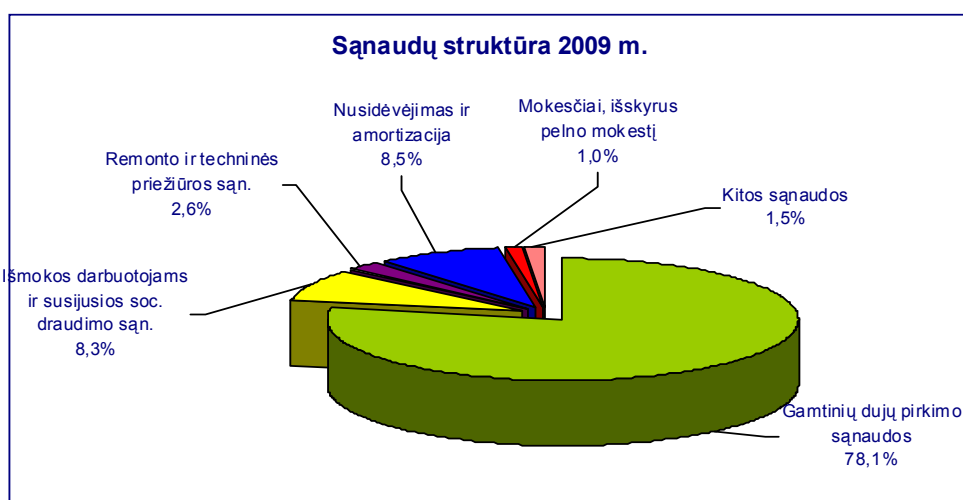

Sąnaudos

Sąnaudos, palyginti su praėjusiais metais, sumažėjo 22,8% (340,7 mln. Lt) ir sudarė 1.153,4 mln. Lt. Didžiausią dalį sąnaudose (78,1%) sudarė gamtinių dujų pirkimo sąnaudos. Palyginti su 2008 m. šios sąnaudos sumažėjo 341,1 mln. Lt. Mažėjimą lėmė mažesnė gamtinių dujų importo kaina bei mažesnis parduotas dujų kiekis.

Likusią sąnaudų dalį sudarė sąlyginai pastovios sąnaudos: dujų sistemų remonto ir techninės priežiūros, išmokų darbuotojams ir kt. 2009 m. toliau augant vartotojų skaičiui bei eksploatuojamų dujotiekių ilgiui, šios sąnaudos bendroje sumoje išliko praeitų metų lygyje. 2009 m. buvo toliau didinamas veiklos efektyvumas – tobulinama valdymo struktūra, nuosekliai vykdoma išlaidų optimizavimo politika.

Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos sumažėjo 15,6%, kitos sąnaudos sumažėjo 18,2%. Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo sąnaudos padidėjo 6,4% dėl apskaitinių įvertinimų, susijusių su ilgalaikių išmokų darbuotojams sukauptimu. Vidutinis darbuotojų darbo užmokestis liko 2008 m. lygyje.

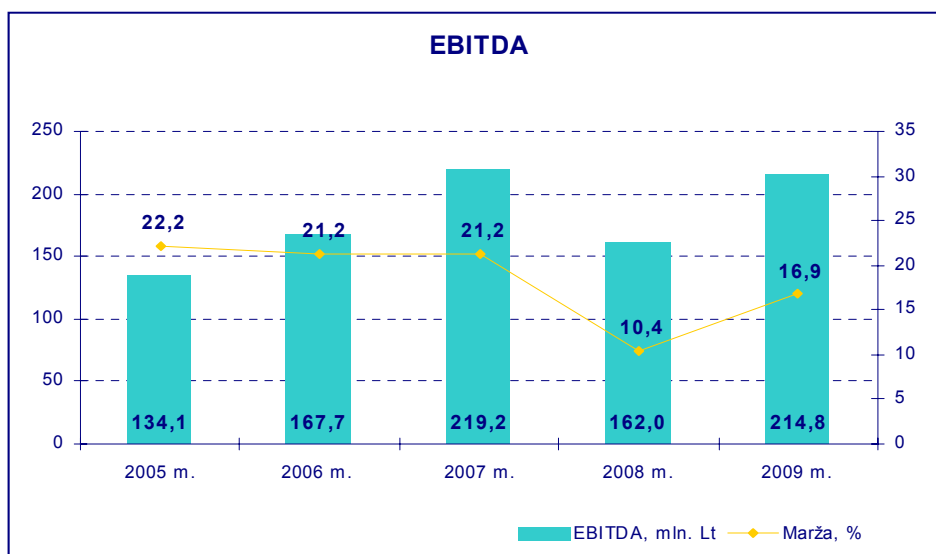
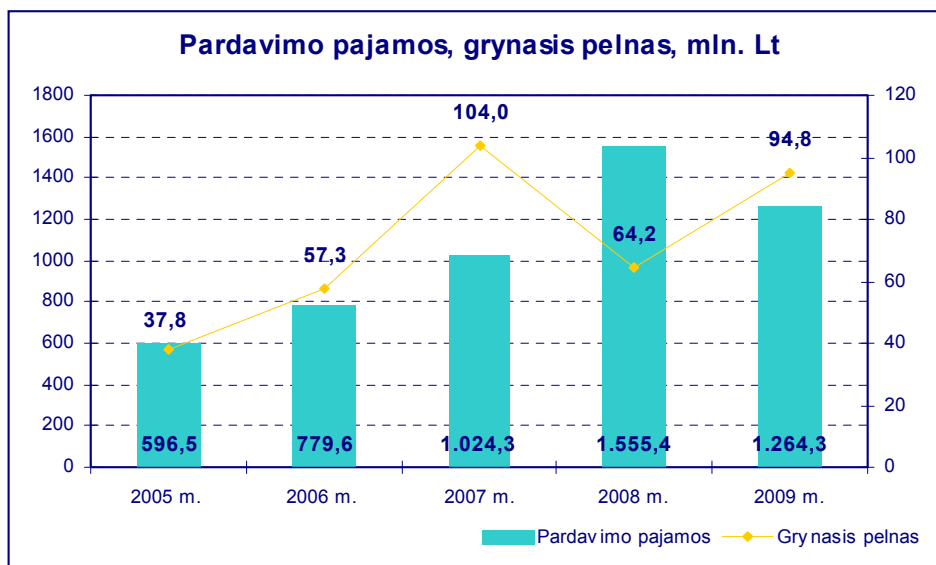

Finansinė veikla

Finansinės veiklos rezultatas 2009 m. lyginant su 2008 m., sumažėjo 47,1% (2,7 mln. Lt) ir sudarė 3,0 mln. Lt. Prastesnį 2009 m. rezultatą daugiausia įtakoją mažesnės palūkanų pajamos iš trumpalaikio laisvų lėšų investavimo.

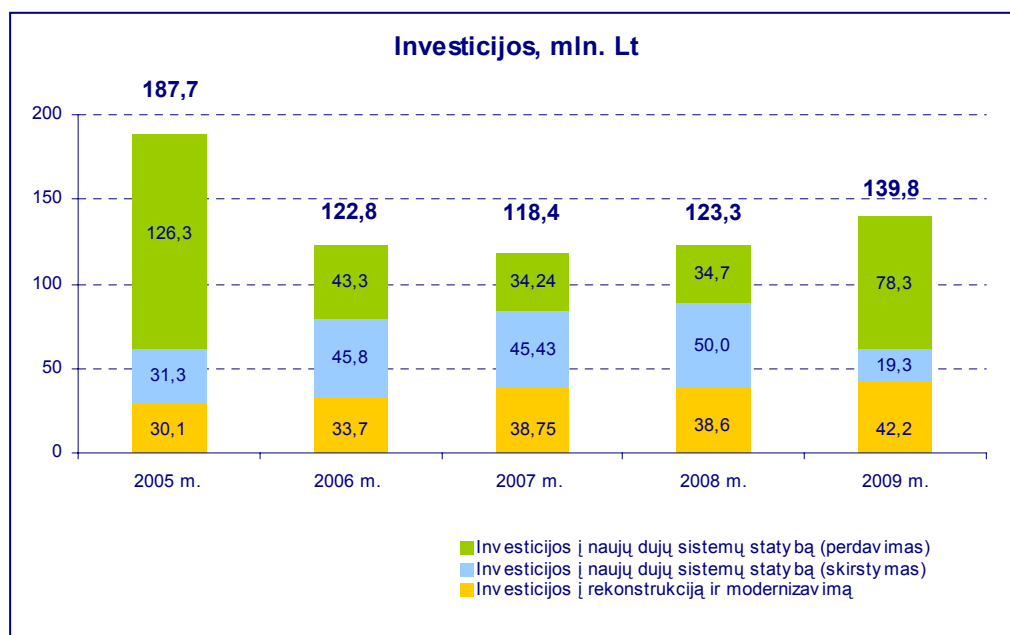
Veiklos rezultatai

Pelnas iki mokesčių, palūkanų, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA) padidėjo 32,6% ir sudarė 214,8 mln. Lt. Pelnas prieš apmokestinimą sudarė 120,1 mln. Lt, t.y. 63,8% daugiau nei 2008 m. Grynasis pelnas padidėjo 47,7% ir sudarė 94,8 mln. Lt. Pelno didėjimą reikšmingai įtakoją gauta dalinė kompensacija už 2008 m. patirtą nuostolį, kuris susidarė tiekimo buitiniams vartotojams veikloje dėl VKEKK nustatytos ir faktinės gamtinių dujų importo kainos neatitikimo.

Investicijos

2009 m. Grupės investicijos, palyginti su ankstesniais metais, išaugo 13,4%, t.y. 16,5 mln. Lt (nuo 123,3 mln. Lt iki 139,8 mln. Lt). Didžioji dalis investicijų finansuojama nuosavu kapitalu.

Turtas

Turto vertė per 2009 m. padidėjo 0,9% (21,9 mln. Lt) ir metų pabaigoje sudarė 2.551,2 mln. Lt.

Ilgalaikis turtas per 2009 m. padidėjo 1,9% (41,9 mln. Lt) ir metų pabaigoje sudarė 2.291,0 mln. Lt (89,8% viso turto). Šį pokytį sąlygojo didelės apimties investicijos į dujų sistemos plėtrą ir esamo turto rekonstrukciją. Didžiausią ilgalaikio turto dalį (85,1%) sudarė magistraliniai ir skirstomieji dujotiekiai bei jų įrenginiai.

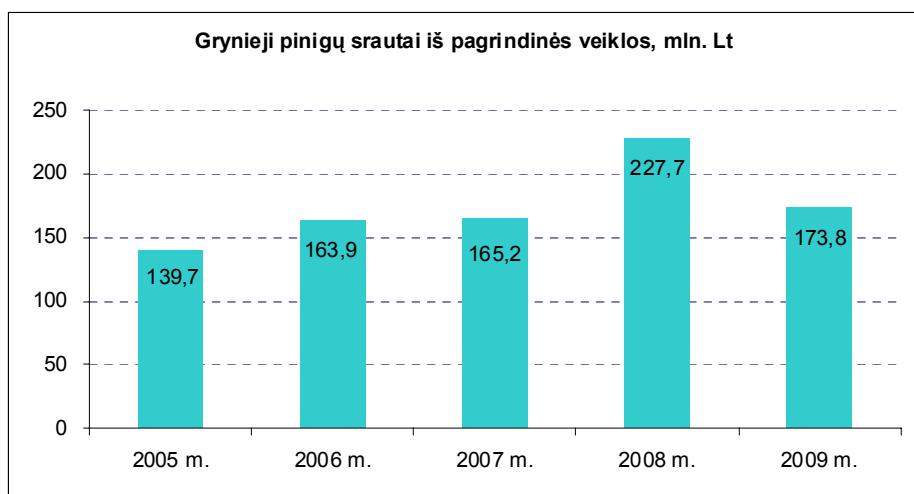
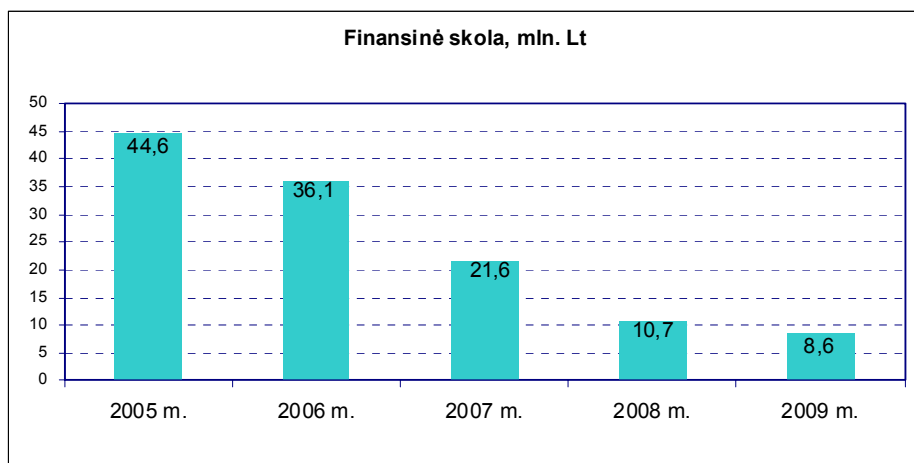
Trumpalaikio turto vertė sumažėjo 7,1% (20,0 mln. Lt) ir 2009 m. pabaigoje sudarė 260,2 mln. Lt. Šio turto mažėjimą daugiausia paveikė sumažėjusi gamtinių dujų atsargų vertė dėl mažesnės gamtinių dujų importo kainos.

Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai

Nuosavas kapitalas padidėjo 5,8% (108,9 mln. Lt) ir 2009 m. pabaigoje sudarė 1.991,2 mln. Lt. Didėjimui reikšmingą įtaką turėjo dėl pasikeitusio pelno mokesčio tarifo perskaičiuotas atidėtas pelno mokestis (59,1 mln. Lt) – sumažėjo atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimas ir atitinkamai padidėjo nuosavas kapitalas (nepaskirstytasis pelnas).

Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai sumažėjo 13,4% (87,0 mln. Lt) ir metų pabaigoje sudarė 560,0 mln. Lt. Be anksčiau minėtos atidėtojo pelno mokesčio įtakos, įsipareigojimai reikšmingai mažėjo dėl sumažėjusių prekybos skolų, kurias lėmė ženkliai sumažėjusi gamtinių dujų importo kaina.

Grupės finansinė skola per 2009 m. sumažėjo 19,6% (2,1 mln. Lt) ir laikotarpio pabaigoje sudarė 8,6 mln. Lt.

TYRIMŲ IR PLĖTROS VEIKLA

Pagal Bendrovės veiklos pobūdį ir specifiką daug dėmesio yra skiriama gamtinių dujų vamzdynų diagnostikos, infrastruktūros techninės būklės, aplinkosauginiams, rinkos plėtros bei kitų Bendrovės vykdomų veiklų ir procesų tyrimams. Parengtos tyrimų rekomendacijos yra vertinamos ir analizuojamos, remiantis jų rezultatais vykdoma Bendrovės gamtinių dujų sistemų rekonstrukcija ir modernizavimas, rengiami ir įgyvendinami investiciniai rinkos plėtros projektai.

VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS

Planuojama, kad 2010 m. LD perdavimo sistema Lietuvos vartotojams transportuojamų dujų kiekis sudarys apie 3 mlrd. m³.

Per 2010 m. planuojama prijungti apie 2 tūkst. naujų vartotojų, tačiau šį skaičių dar gali pakoreguoti Lietuvos ekonominės situacijos pokyčiai. Bendrovės investicijos į naujų dujų sistemų statybą 2010 m. planuojamos didesnės nei 2009 m.

2010 m. planuojama baigti Jauniūnų dujų kompresorių stoties statybą. Įrengus šią stotį atsirastų galimybė padidinti transportuojamus dujų kiekius vartotojams, padidinti dujų tiekimo saugumą bei patikimumą uždarius Ignalinos AE ir užtikrinti didesnę dujų tranzitą į Rusijos Federacijos (RF) Kaliningrado sritį. Šis projektas yra įrašytas į Lietuvos Nacionalinės energetikos strategijos planus.

Bendrovė ir toliau tęs dar iki sunkmečio pradėtus projektus, skirtus veiklos efektyvumo didinimui. Toliau tobulinama valdymo struktūra, įvertinat ES teisės aktų nuostatas, nuosekliai vykdoma išlaidų optimizavimo politika.

BENDROVĖS VALDYMAS

Informacija apie Valdymo kodekso laikymąsi

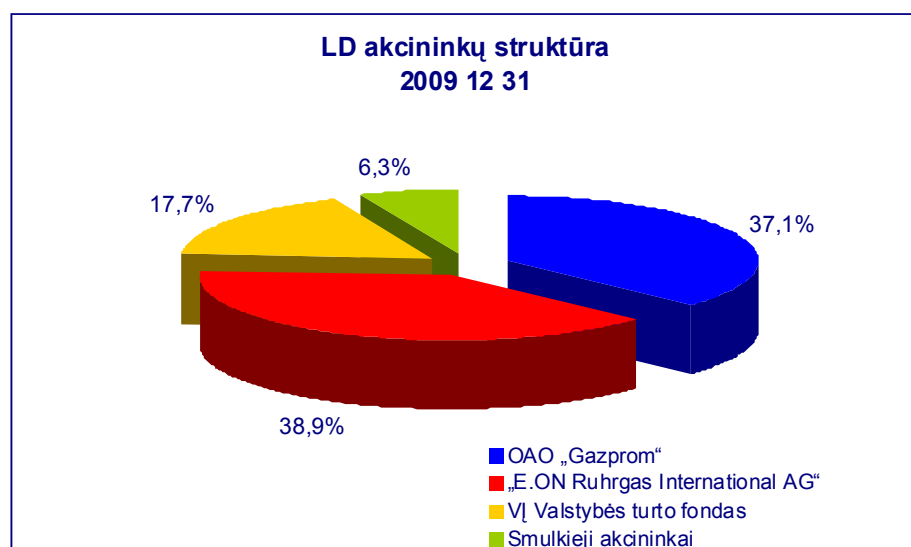
Bendrovė yra atskleidusi kaip laikosi Valdymo kodekso nuostatų reikalavimų. Su visa informacija galima susipažinti Bendrovės internetiniame puslapyje www.dujos.lt bei Centrinėje reglamentuojamos informacijos bazėje www.crib.lt.

Akcininkai ir akcijos

AB „Lietuvos dujos“ įstatinį kapitalą sudaro 469.068.254 paprastosios vardinės 1 Lt nominalios vertės akcijos. Visos akcijos yra pilnai apmokėtos. Per 2009 m. tiek nominali 1 akcijos vertė, tiek įstatinio kapitalo dydis, tiek akcininkų struktūra nesikeitė.

AB „Lietuvos dujos“ akcijų suteikiamos turtinės ir neturtinės teisės yra vienodos.

Akcininkas	Akcijų skaičius, vnt. / dalis įstatiniame kapitale, Lt	Suteikiamas balsų skaičius visuotiniame akcininkų susirinkime, %
„E.ON Ruhrgas International AG“ (Vokietija)	182.534.384	38,9%
OAO „Gazprom“ (Rusija)	173.847.696	37,1%
VĮ Valstybės turto fondas (Lietuva)	83.030.367	17,7%
Smulkieji akcininkai	29.655.807	6,3%
Iš viso:	469.068.254	100,0%

„E.ON Ruhrgas International AG“ – valdymo bendrovė, kuri yra sudėtinė „E.ON AG“ dalis. „E.ON AG“ yra viena didžiausių pasaulyje elektros, dujų, komunalinių paslaugų bei atsinaujinančios energijos gamybos bendrovė.

OAO „Gazprom“ yra pasaulinė energetikos bendrovė, vykdanči dujų ir kitų angliavandenilių mišinių geologinius tyrimus, gamybą, transportavimą, laikymą, perdirbimą ir pardavimą, taip pat elektros energijos ir šiluminės energijos gamybą ir tiekimą. OAO „Gazprom“ turi didžiausias pasaulyje patvirtintas gamtinių dujų atsargas.

AB „Lietuvos dujos“ savų akcijų nėra įsigijusi ir per 2009 m. jokių sandorių, susijusių su savų akcijų įsigijimu ar perleidimu, nesudarė.

2009 m. gruodžio 31 d. AB „Lietuvos dujos“ nuosavybės teise valdė 2.417 akcininkų.

Akcininkai	Akcininkų skaičius	Akcijų skaičius
Juridiniai asmenys	60	457.234.687
Fiziniai asmenys	2.357	11.833.567
Iš viso:	2.417	469.068.254

AB „Lietuvos dujos“ akcininkai – „E.ON Ruhrgas International AG“, OAO „Gazprom“ ir VĮ Valstybės turto fondas – valdo AB „Lietuvos dujos“ kontrolinį akcijų paketą ir turi lemiamą balsą priimant sprendimus visuotiniame akcininkų susirinkime. Tarp minėtų stambiųjų akcininkų yra sudaryta akcininkų sutartis, kurioje numatyti bendri akcininkų tikslai, susiję su AB „Lietuvos dujos“ veikla. Ši sutartis yra konfidenciali.

AB „Lietuvos dujos“ akcininkai – „E.ON Ruhrgas International AG“, OAO „Gazprom“ ir VĮ Valstybės turto fondas – neturi jokių apribojimų dėl akcijų paketo perleidimo, išskyrus tuos, kurie yra numatyti akcijų pirkimo–pardavimo (privatizavimo) sutartyse.

AB „Lietuvos dujos“ žiniomis, nėra jokių akcininkų tarpusavio susitarimų, dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės, išskyrus tuos, kurie yra numatyti akcijų pirkimo–pardavimo (privatizavimo) ir akcininkų sutartyse.

Yra vienas reikšmingas susitarimas, kurio šalis yra Bendrovė ir kuris pasikeistų arba nutrūktų pasikeitus Bendrovės kontrolei. Šis susitarimas yra konfidencialus.

Duomenys apie prekybą emitento vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose

AB „Lietuvos dujos“ akcijomis yra prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, jos yra listinguojamos vertybinių popierių biržos NASDAQ OMX Vilnius Oficialiajame prekybos sąrašė.

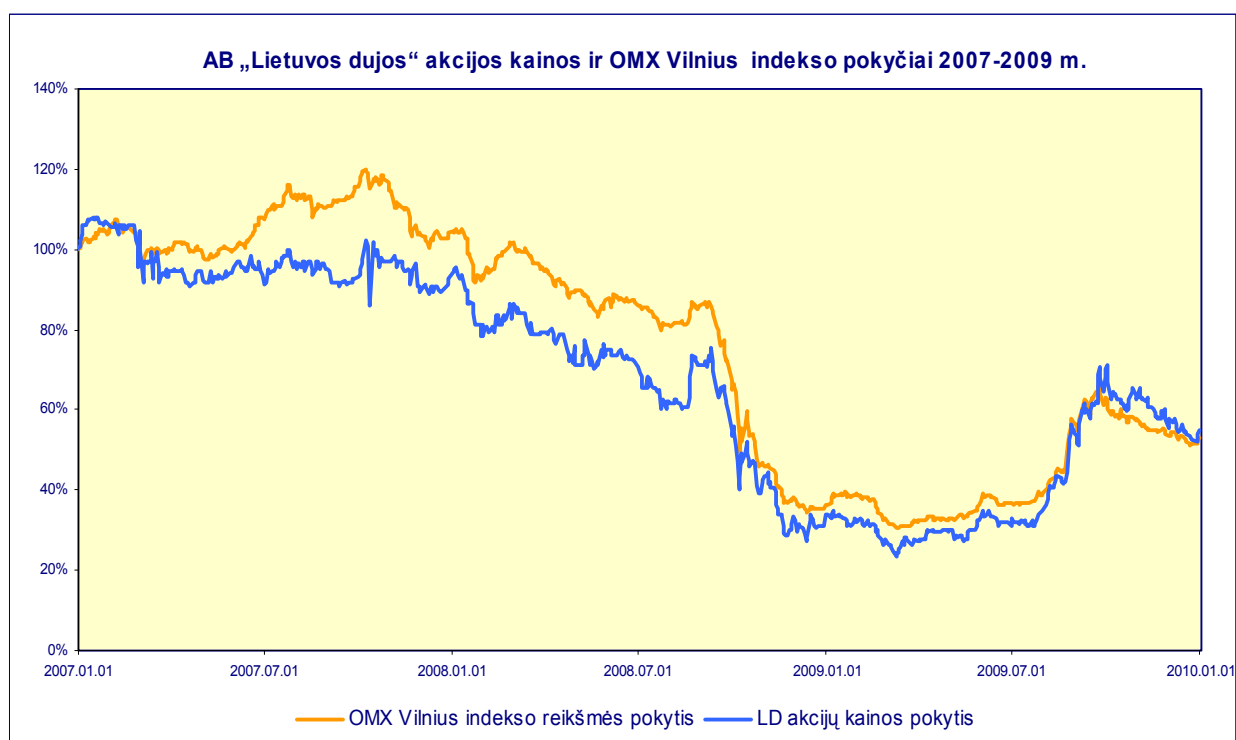
Pagrindiniai duomenys apie LD akcijas	
ISIN kodas	LT0000116220
Trumpinys	LDJ1L
Emisijos dydis (vnt.)	469.068.254

Prekybos AB „Lietuvos dujos“ akcijomis apyvarta per 2009 m. sudarė 12,5 mln. Lt (2008 m. - 11,6 mln. Lt), sudarytais sandoriais perleista 8.091.695 (2008 m. – 5.547.372) vienetų akcijų.

Baltijos šalių akcijų rinka po 2008 m. nuopuolio fiksavo prieaugį. Per 2009 m. NASDAQ OMX Vilnius vertybinių popierių biržoje listinguojamų bendrovių kapitalizacija padidėjo 23,5%, o AB „Lietuvos dujos“ akcijų kaina – 62,8%. 2009 m. gruodžio 31 d. AB „Lietuvos dujos“ kapitalizacija sudarė 8,9% visų vertybinių popierių biržoje NASDAQ OMX Vilnius listinguojamų bendrovių kapitalizacijos.

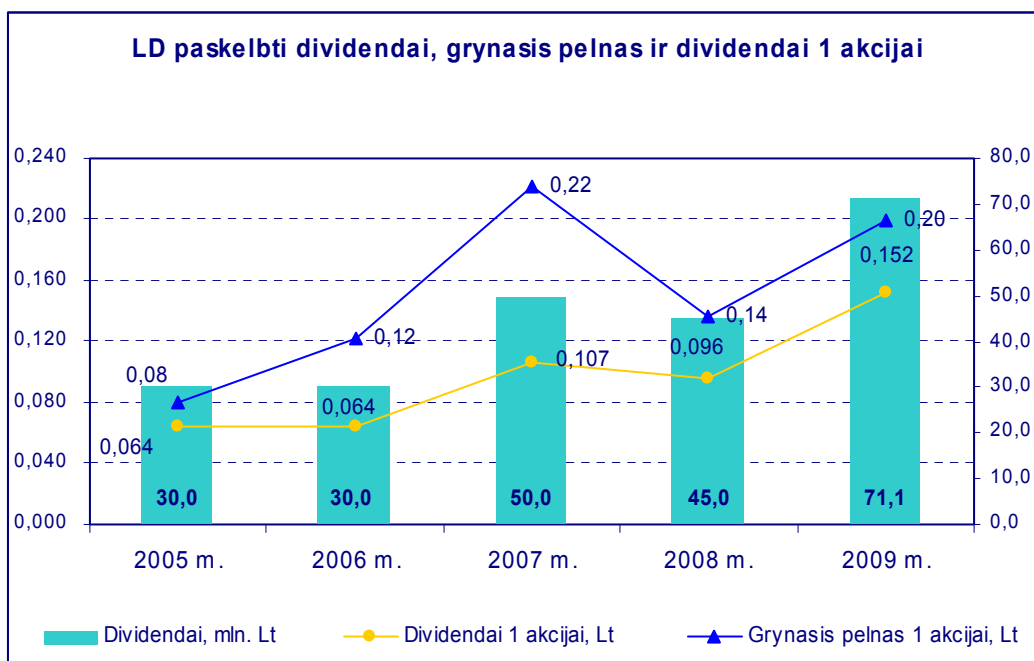
Akcijos kainos dinamika NASDAQ OMX Vilnius 2007–2009 m.

	2009 m.	2008 m.	2007 m.
Didžiausia akcijos kaina, Lt	2,77	3,65	4,12
Mažiausia akcijos kaina, Lt	0,89	1,01	3,28
Svertinė vidutinė akcijos kaina, Lt	1,55	2,08	3,76
Akcijos kaina laikotarpio pabaigai, Lt	2,10	1,29	3,53
Kapitalizacija laikotarpio pabaigai, mln. Lt	985,0	605,1	1.665,8

Dividendai

AB „Lietuvos dujos“ laikosi nuoseklios dividendų mokėjimo politikos ir kasmet dalį uždirbto pelno skiria dividendams išmokėti. Už 2009 m. siūloma mokėti 71,1 mln. Lt dividendų arba 15 ct už 1 akciją (už 2008 m. 45 mln. Lt arba 9,6 ct už 1 akciją).

Sutartys su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

2003 m. lapkričio 26 d. AB „Lietuvos dujos“ ir akcinė bendrovė finansų maklerio įmonė „Finasta“ sudarė sutartį dėl bendrovės išleistų vertybinių popierių apskaitos ir su vertybinių popierių apskaita susijusių paslaugų.

AB FMJ „Finasta“ rekvizitai	
Įmonės kodas	122570630
Finansų maklerio įmonės licencijos Nr.	A087 (išdavė Vertybinių popierių komisija)
Buveinės adresas	Maironio g. 11, Vilnius, Lietuva
Telefonas:	+370 5 2786 833, +370 5 2786 844
El. paštas	info@finasta.lt
Interneto tinklapis	www.finasta.lt

Valdymo struktūra

Bendrovė yra vertikaliai integruota įmonė. Ji savo veikloje vadovaujasi Akcinių bendrovių įstatymu, Vertybinių popierių įstatymu, Bendrovės įstatais ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais. Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencija, akcininkų teisės, jų įgyvendinimas yra apibrėžtos Akcinių bendrovių įstatyme ir Bendrovės įstatuose.

Nuo 2008 m. sausio 1 d. Bendrovėje yra įgyvendintas funkcinis transportavimo ir tiekimo veiklų atskyrimas.

Skirtinguose Lietuvos regionuose veikia penki Bendrovės gamtinių dujų skirstymo filialai – Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio. Siekiant efektyviau valdyti Bendrovės išteklius, 2009 metais buvo optimizuota Bendrovės filialų organizacinė valdymo struktūra – centralizuojant valdymą filialuose, paliekant tik keturis filialams priklausančius miestų skyrius.

Bendrovės įstatuose numatyta, kad jie gali būti keičiami visuotinio akcininkų susirinkimo nutarimu, priimtu 2/3 visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvaujančių akcininkų balsų dauguma.

2009 m. gegužės 6 d. Juridinių asmenų registre įregistruotuose Bendrovės įstatuose numatyti šie valdymo organai:

- valdyba,
- Bendrovės vadovas – generalinis direktorius.

Įstatuose numatyta, kad Bendrovės valdybą sudaro 5 (penki) nariai, renkami trejų metų laikotarpiui Akcinių bendrovių įstatymo numatyta tvarka. Valdybos nariai renka valdybos pirmininką. Valdybos pirmininkas ir jo pavaduotojas rotacijos principu renkami dvejų metų laikotarpiui. Valdybos nariai gali būti perrenkami kitai kadencijai. Valdybos narių įgaliojimai bei vadovo veiklos sritys yra apibrėžtos Akcinių bendrovių įstatyme ir Bendrovės įstatuose.

2009 m. Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu sudarytas Bendrovės priežiūros organas – Audito komitetas. Valdybos teikimu į Audito komitetą iki Valdybos kadencijos pabaigos išrinktas vienas nepriklausomas narys ir vienas Bendrovės darbuotojas. Pagrindinės Audito komiteto funkcijos – Bendrovės taikomų apskaitos metodų tinkamumo analizė, išorės audito įmonės nepriklausomumo bei audito proceso stebėjimas, vidaus kontrolės, vidaus audito bei rizikos valdymo sistemų veiksmingumo analizė.

Valdybos sudėtis nuo 2008 m. balandžio 16 d. iki 2009 m. balandžio 22 d.

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Kadencijos pradžia, pabaiga
Valdybos nariai:			
1.	Dr. Achim Saul	Valdybos pirmininkas	2008 m. balandis – 2010 m. balandis
2.	Dr. Valery Golubev	Valdybos pirmininko pavaduotojas	2007 m. balandis – 2010 m. balandis
3.	Vladas Kazimieras Gagilas*	Valdybos narys	2007 m. balandis – 2010 m. balandis
4.	Kirill Seleznev	Valdybos narys	2007 m. balandis – 2010 m. balandis
5.	Marcus A. Soehrich	Valdybos narys	2008 m. balandis – 2009 m. balandis

* Atsistatydino nuo 2009 m. liepos 1 d.

Valdybos sudėtis nuo 2009 m. balandžio 22 d.

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Kadencijos pradžia, pabaiga
Valdybos nariai:			
1.	Dr. Valery Golubev	Valdybos pirmininkas	2007 m. balandis – 2010 m. balandis
2.	Dr. Achim Saul	Valdybos pirmininko pavaduotojas	2008 m. balandis – 2010 m. balandis
3.	Vladas Kazimieras Gagilas*	Valdybos narys	2007 m. balandis – 2010 m. balandis
4.	Kirill Seleznev	Valdybos narys	2007 m. balandis – 2010 m. balandis
5.	Joerg Tumat	Valdybos narys	2009 m. balandis – 2010 m. balandis

* Atsistatydino nuo 2009 m. liepos 1 d.

Valdybos nariams 2009 m. tantjemų išmokėta 94,0 tūkst. Lt, vidutiniškai vienam valdybos nariui – 18,8 tūkst. Lt. Kitos išmokos valdybos nariams sudarė 112,0 tūkst. Lt, vidutiniškai vienam valdybos nariui per metus – 22,4 tūkst. Lt.

Administracijos vadovybės kadencijos pradžios ir pabaigos duomenys:

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Kadencijos pradžia, pabaiga
Administracijos vadovybė:			
1.	Viktoras Valentukevičius	Generalinis direktorius	2007 m. balandis – 2010 m. balandis
2.	Dr. Joachim Hockertz	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – komercijos direktorius	Nuo 2002 m. liepos 1 d.
3.	Jonas Janulionis	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – technikos direktorius	Nuo 2002 m. rugsėjo 13 d.
4.	Vladimir Obukhov	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – dujų pirkimo direktorius	Nuo 2004 m. gegužės 3 d.
5.	Giedrė Glinskienė	Generalinio direktoriaus pavaduotoja – vyriausioji finansininkė (iki 2007 12 31 – vyriausioji finansininkė)	2007 m. balandis – 2010 m. balandis

Bendrovės administracijos vadovybei 2009 m. išmokos sudarė 2.264,7 tūkst. Lt, vidutiniškai vienam administracijos vadovybės darbuotojui – 452,9 tūkst. Lt.

Valdymo organų narių dalyvavimas įstatiniame kapitale:

Vardas, pavardė	Pareigos	Dalyvavimas emitento kapitale	
		Turima įstatinio kapitalo dalis, %	Turima balsų dalis, %
Valdyba (2009 m. gruodžio 31 d. duomenys)			
Dr. Valery Golubev	Valdybos pirmininkas	–	–
Dr. Achim Saul	Valdybos pirmininko pavaduotojas	–	–
Kirill Seleznev	Valdybos narys	–	–
Joerg Tumat	Valdybos narys	–	–

Administracijos vadovybė (2009 m. gruodžio 31 d. duomenys)			
Viktoras Valentukevičius	Bendrovės vadovas – generalinis direktorius	0,013	0,013
Dr. Joachim Hockertz	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – komercijos direktorius	–	–
Jonas Janiulionis	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – technikos direktorius	0,001	0,001
Vladimir Obukhov	Generalinio direktoriaus pavaduotojas – dujų pirkimo direktorius	–	–
Giedrė Glinskienė	Generalinio direktoriaus pavaduotoja – vyriausioji finansininkė	–	–

Dukterinė įmonė

AB „Lietuvos dujos“ valdo vieną 100% priklausančią dukterinę bendrovę – UAB „Palangos perlas“. Pagrindinės šios įmonės veiklos sritys: viešbučių ir kitos apgyvendinimo bei maitinimo paslaugos, seminarų ir konferencijų organizavimas.

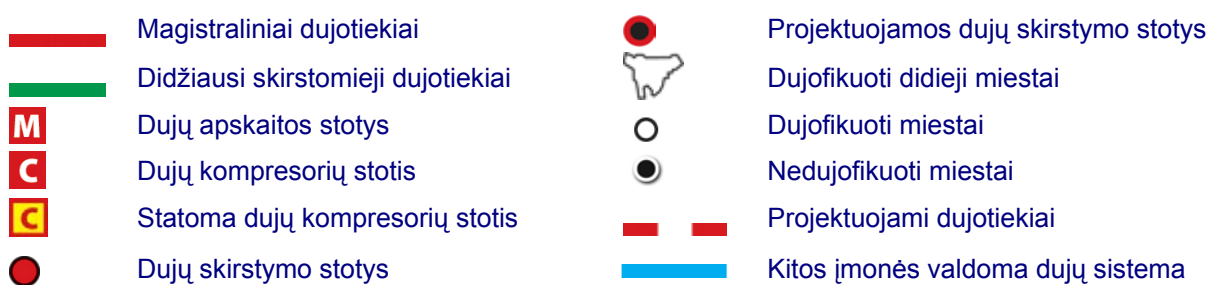
Pagrindiniai UAB „Palangos perlas“ duomenys	
Įregistravimo data ir vieta	1998 m. sausio 19 d., VĮ Registrų centras
Įmonės kodas	152681177
Buveinės adresas	Gintaro g. 36, Palanga, Lietuva
Telefonas	+370 460 52441
El. paštas	info@zydrojiliepsna.lt
Interneto tinklalapis	www.zydrojiliepsna.lt

UAB „Palangos perlas“ įstatinis kapitalas per 2009 m. nepakito, jį sudaro 9.703.763 paprastosios vardinės 1 Lt nominaliosios vertės akcijos. Per 2009 m. įmonė patyrė 0,1 mln. Lt nuostolį (2008 m. grynasis pelnas – 0,3 mln. Lt). Vidutinis darbuotojų skaičius 2009 m. sudarė 26 (2008 m. – 29).

Susijusių šalių sandoriai

Informacija yra pateikta 2009 m. AB „Lietuvos dujos“ konsoliduotose ir Bendrovės finansinėse ataskaitose.

Bendrovės gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo sistema

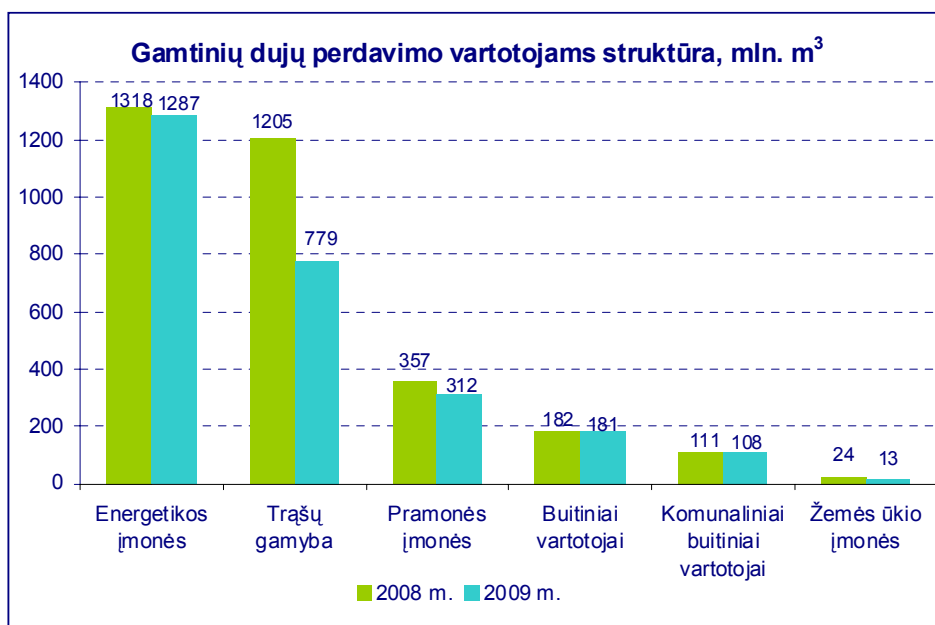
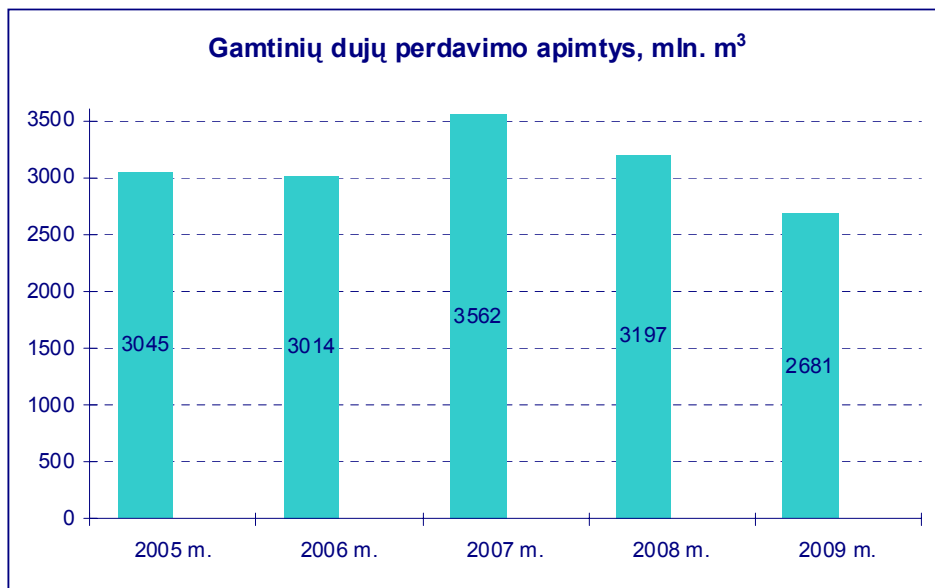
Pagrindinė Bendrovės vykdoma veikla:

- **Perdavimas** – dujų transportavimas tinklu, kurį daugiausia sudaro aukšto slėgio vamzdynai, išskyrus gavybos proceso vamzdynų tinklą ir aukšto slėgio vamzdynų dalį, daugiausiai naudojamą gamtinių dujų vietiniam paskirstymui, siekiant pristatyti jas vartotojams, išskyrus tiekimą.
- **Skirstymas** – dujų transportavimas skirstomuoju dujotiekiu, išskyrus tiekimą.
- **Tiekimas** – dujų pardavimas ir (ar) perpardavimas vartotojams bei jų pateikimas į sistemą.

Magistraliniai dujotiekiai	Skirstomieji dujotiekiai	Dujų skirstymo stotys	Dujų apskaitos stotys	Dujų kompresorių stotis
1,9 tūkst. km	8,1 tūkst.km	65	3	1

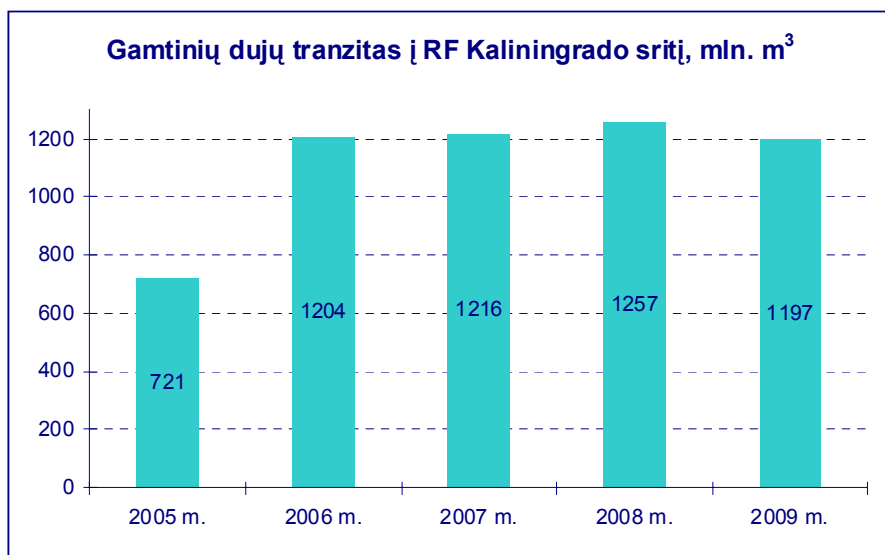
GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMAS

2009 m. gamtinių dujų perdavimo sistema transportuota 2.681,4 mln. m³ gamtinių dujų. Dujų perdavimo apimtys, palyginti su 2008 m. perduotu kiekiu, sumažėjo 16,1% – daugiausia dėl AB „Achema“ ir kitoms pramonės ir žemės ūkio įmonėms transportuoto mažesnio gamtinių dujų kiekio.

Tranzitas

Tranzitu į RF Kaliningrado sritį 2009 m. transportuota 1.197,3 mln. m³ gamtinių dujų. Palyginus su 2008 m., tranzito apimtys sumažėjo 4,7%.

Investicijos į perdavimo sistemą

2009 m. į naujų dujų perdavimo sistemų statybą ir plėtrą investuota 78,3 mln. Lt, 2008 m. šios investicijos sudarė 34,7 mln. Lt.

Vienas iš svarbiausių investicinių projektų – Jauniūnų dujų kompresorių stoties statyba Širvintų rajone. Antrajame 2009 m. pusmetyje į sandėliavimo vietą pristatyta didžioji dalis technologinės įrangos, pradėti privažiavimo kelio įrengimo, statybos aikštelės paruošimo, komunikacijų tiesimo darbai. Stoties statybą numatoma užbaigti 2010 m. Į šį projektą jau investuota 74,8 mln. Lt (2009 m. – 43,0 mln. Lt).

2009 m. įgyvendintas ir kitas, ne mažiau svarbus, projektas – išplėsta Šakių dujų apskaitos stotis, pastatyta antroji dujotiekio gija nuo apskaitos stoties iki valstybės sienos su RF Kaliningrado sritimi. Šio projekto tikslas – gamtinių dujų tiekimo saugumo ir patikimumo Lietuvos vartotojams užtikrinimas bei gamtinių dujų tranzito apimčių padidinimas.

Šie reikšmingi projektai yra numatyti Lietuvos Nacionalinėje energetikos strategijoje.

Investicijos į perdavimo sistemos rekonstrukciją 2009 m. sudarė 19,4 mln. Lt, 2008 – 14,5 mln. Lt. Tęsiant 1998 m. pradėtą dujų skirstymo stočių atnaujinimo programą, daugiausia lėšų skirta jų rekonstrukcijai (12,4 mln. Lt). Programos įgyvendinimą numatoma užbaigti per kelis artimiausius metus. Šiuo metu apie 85% visų esamų dujų skirstymo stočių atitinka šiuolaikinius techninius ir aplinkosauginius reikalavimus. 2009 m. rekonstruotos šešios dujų skirstymo stotys. Taip pat pradėtas vienas didesnių rekonstrukcijos darbų – Rudaminos dujų skirstymo stoties pertvarkymas. Stoties pralaidumas didinamas kelis kartus ir sieks 105 tūkst. m³/val. 2010 m. šiuos darbus užbaigus, Vilniaus miesto skirstomieji dujotiekiai bus sužiedinti ir taip pagerės dujų tiekimo patikimumas.

Įgyvendinant sistemos patikimumo ir saugumo priemonių planą, atlikti du pagrindiniai dujotiekių rekonstrukcijos darbai. Pirmasis – dujotiekyje Ivacevičiai–Vilnius–Ryga įrengtas dujų slėgio ribojimo mazgas. Tokiu būdu automatinė darbinio slėgio kontrolė užtikrinta 57 km ilgio vienos gijos dujotiekio atkarpoje. Ši atkarpa taip pat yra ir ilgiausiai veikianti Lietuvos magistralinių dujotiekių dalis (nuo 1961 m.). Antrasis – tai dujotiekyje Ryga–Panevėžys–Vilnius įrengta kontrolinio įtaiso paleidimo kamera. Šis įrenginys yra būtinas dujotiekio vidaus valymo ir diagnostikos vykdymui.

2009 m. taip pat atlikti 8 linijinių čiaupų valdymo mechanizmų pakeitimo darbai, rekonstruota 18 kontrolinių matavimo punktų, Panevėžio dujų kompresorių stotyje pradėtas kompresorių technologinių parametrų kontrolės sistemos modernizavimas.

Perdavimo sistemos eksploatavimas

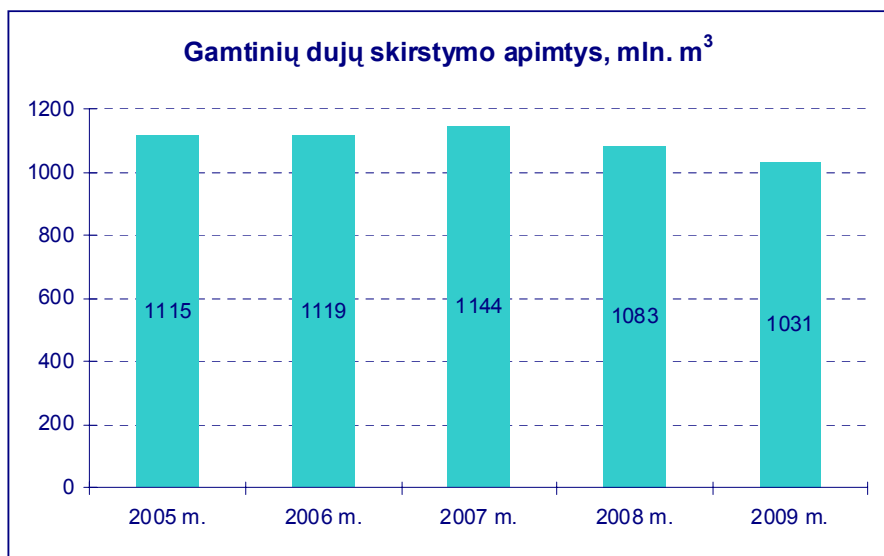
Siekiant užtikrinti magistralinių dujotiekių darbo patikimumą, efektyvumą ir saugumą, buvo vykdomi suplanuoti remonto bei techninės priežiūros darbai.

Magistralinių dujotiekių linijinėje dalyje buvo suremontuota dujotiekio Panevėžys–Šiauliai 32,3 km ilgio atkarpa. Remonto metu trys čiaupų mazgai buvo pakeisti naujais, du antžeminiai perėjimai pertvarkyti į požeminius, atlikti hidrauliniai bandymai.

2009 m. spalio 24 d. magistraliniame dujotiekyje Panevėžys–Vilnius, Širvintų rajone įvyko avarija. Avarijos metu suiro dujotiekio atkarpa, išsiveržusios dujos užsiliepsnojo, tačiau žmonės nenukentėjo, dujų tiekimas vartotojams nebuvo nutrauktas, žala gamtai – nedidelė. Pažeisto dujotiekio atstatomuosius remonto darbus labai apsunkino pelkėta, nepravažiuojama vietovė. Dujų perdavimo sistema visiškai sutvarkyta 2009 m. lapkričio 10 d. Avariją sukėlęs plieninio vamzdžio plyšimas įvyko dėl vienkartinės darbinės apkrovos poveikio lokalinėje suplonėjusios vamzdžio sienelės zonoje. Suplonėjimą sukėlė biologinė korozija, atsirandanti veikiant bakterijoms. Tai liudija laboratorijose atliktų tyrimų ataskaitos ir avariją tyrusios Komisijos išvados. Tokia biologinė plieninio vamzdžio korozija yra gana retai sutinkamas reiškinys. Tiek Lietuvoje, tiek kitose Europos valstybėse diagnostika dėl biologinės korozijos yra sudėtinga. Komisija numatė eilę prevencinių priemonių panašiems atvejams išvengti. Jų pagrindu parengtas priemonių planas, kurį Bendrovė planuoja įgyvendinti per artimiausius dvejus metus. 2010 m. numatyta atlikti šio dujotiekio vidaus valymo ir diagnostikos darbus.

GAMTINIŲ DUJŲ SKIRSTYMAS

2009 m. Bendrovė skirstomaisiais dujotiekiais transportavo 1.030,9 mln. m³ gamtinių dujų, 4,8% mažiau negu 2008 m.

Investicijos į skirstymo sistemą

Į naujų dujų skirstymo sistemų statybą investuota 19,3 mln. Lt, 2008 m. – 50,0 mln. Lt. Pastatyta 76,4 km skirstomųjų dujotiekių.

2009 m. didesnės apimties projektų nebuvo. Iš viso 2009 m. buvo prijungta 2,5 tūkst. naujų vartotojų. Mažesnę plėtrą sąlygojo bendras šalies ekonominis nuosmukis.

2009 m. investicijos į skirstymo sistemos rekonstrukciją sudarė 7,1 mln. Lt, 2008 m. buvo investuota 8,3 mln. Lt. Daugiausia investuota į skirstomųjų dujotiekių (rekonstruota 22,5 km) ir dujų reguliavimo punktų atnaujinimą.

Skirstymo sistemos eksploatavimas

Bendrovė eksploatuoja 8,1 tūkst. km skirstomųjų dujotiekių. Bendrovė, kaip dujų sistemos savininkė, garantuoja tinkamą dujų sistemų techninę priežiūrą – laiku atliekamą dujotiekių sandarumo tikrinimą, sistemos apžiūrą ir techninį patikrinimą. Techninės priežiūros metu rasti trūkumai šalinami nedelsiant arba įtraukiami į formuojamas dujų sistemų remonto arba rekonstrukcijos programas, kuriomis vadovaujantis sutvarkoma dujų sistema. 2009 m. pagal minėtas programas buvo atliekami dujų reguliavimo punktų, vamzdynų, uždaramųjų įtaisų, įvadų ir kitų įrengimų remonto darbai.

GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS

2009 m. LD gamtines dujas pirkė iš OAO „Gazprom“ pagal ilgalaikę (iki 2015 m.) gamtinių dujų tiekimo sutartį.

Bendrovė, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimo Nr. 163 „Dėl Gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašo patvirtinimo“ reikalavimus, Inčiukalnio požeminėje dujų saugykloje (Latvijos Respublika) nuo 2008 m. saugo teisės aktais nustatytą gamtinių dujų kiekį buitiniams vartotojams. Šis sukauptas dujų kiekis avarijų ar ekstremalių situacijų atveju 2009 m. užtikrino nepertraukiamą dujų tiekimą buitiniams vartotojams ne mažiau kaip 20 dienų.

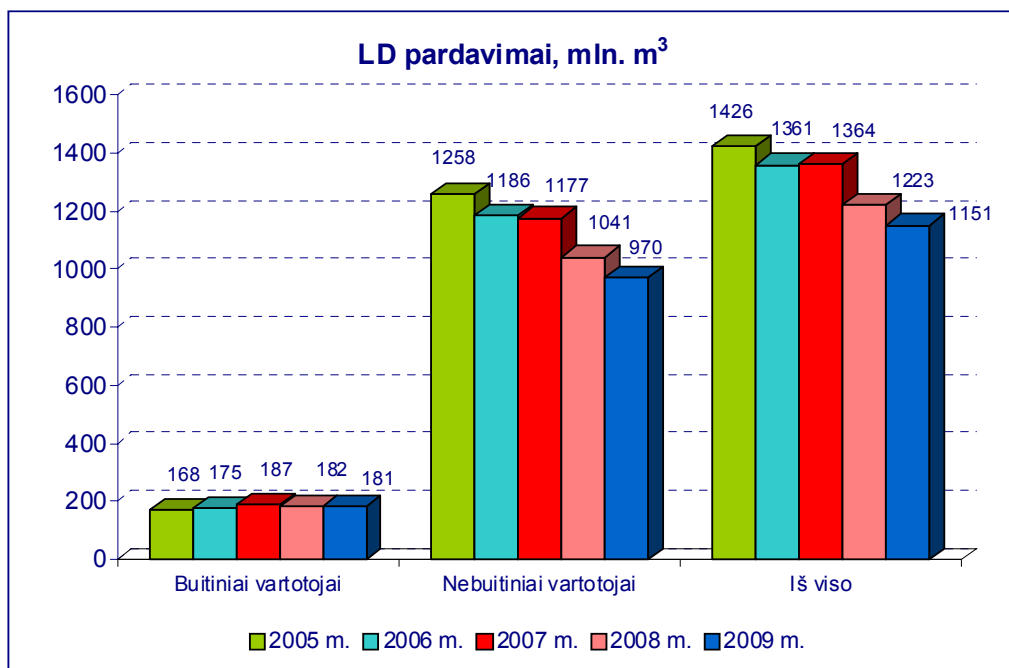
Vartotojai

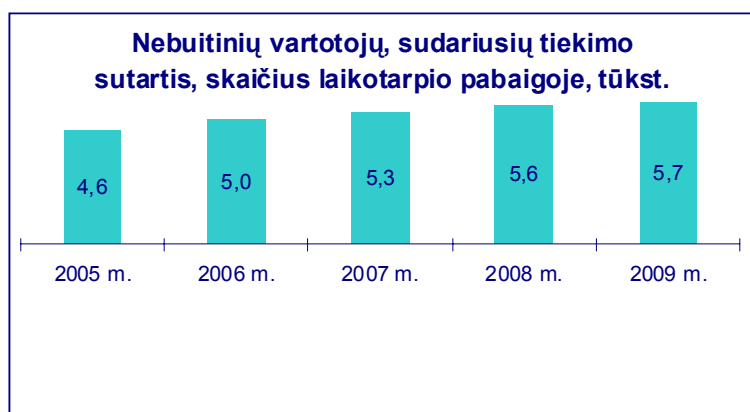
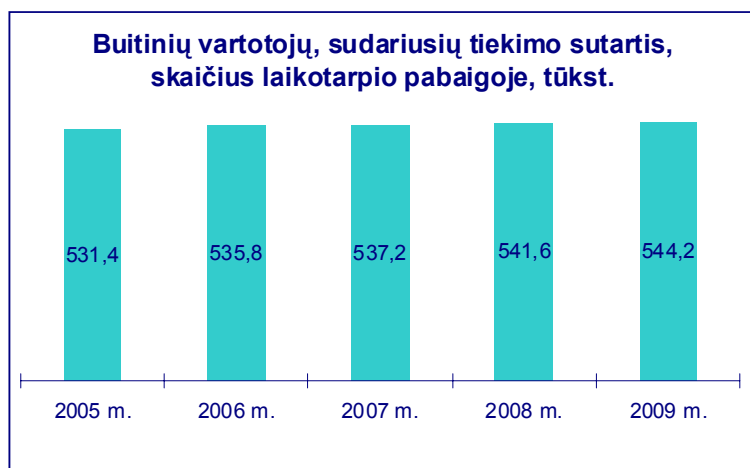
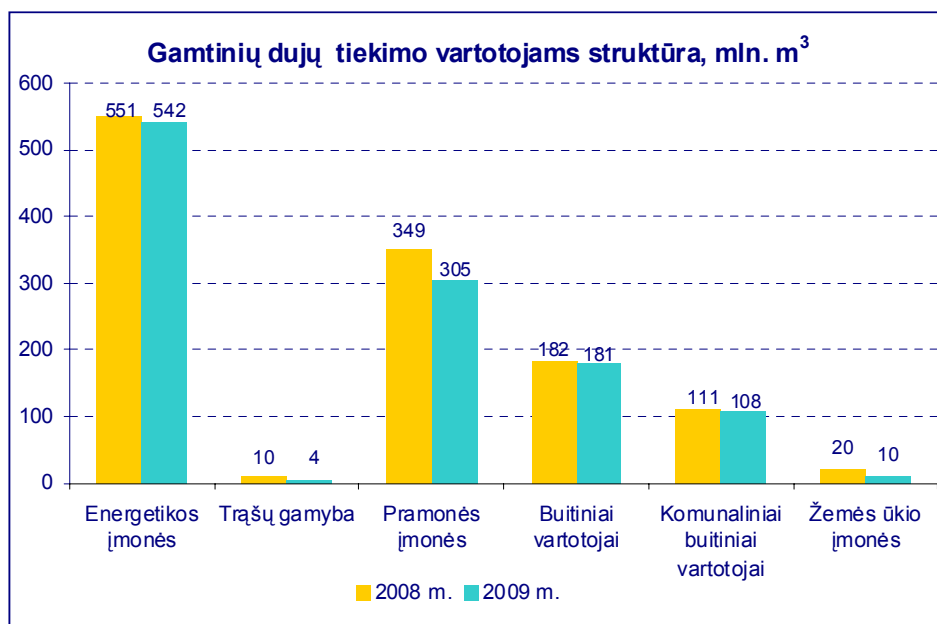
Gamtinių dujų vartotojai skirstomi į buitinius (fiziniai asmenys, perkantys dujas asmeniniams, savo šeimos ar namų ūkio poreikiams) ir nebutinius. Jau nuo 2007 m. liepos 1 d. visi gamtinių dujų vartotojai tapo laisvaisiais vartotojais ir turi teisę laisvai pasirinkti tiekimo įmonę, tačiau beveik 100% buitinių vartotojų tiekėju yra pasirinkę LD. Nebutinių vartotojų rinkoje LD užimama dalis sudarė 38,5%.

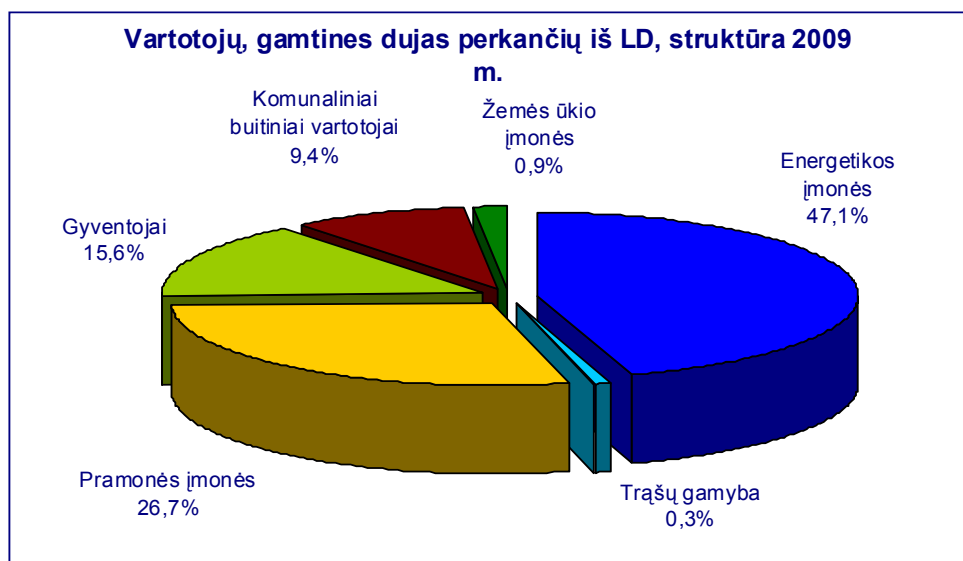
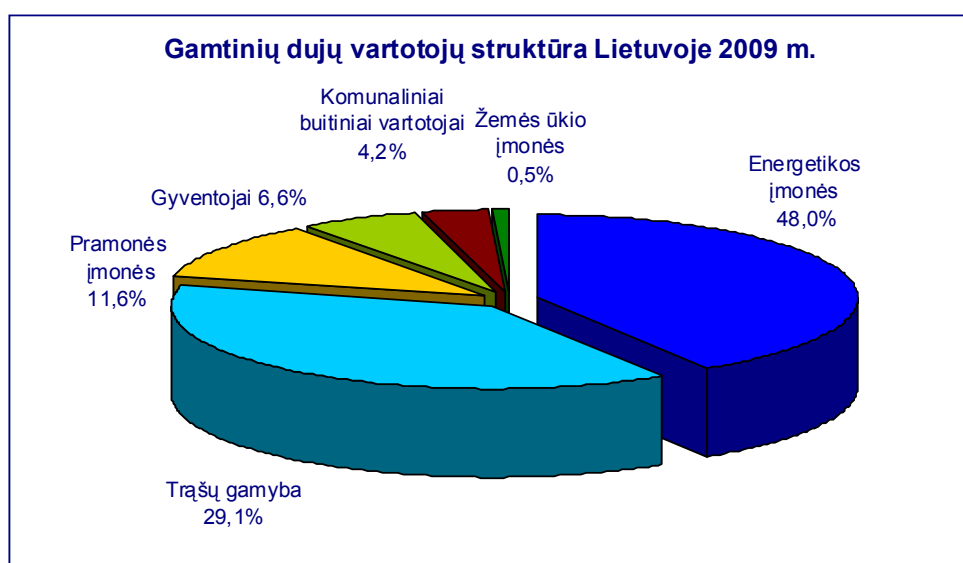
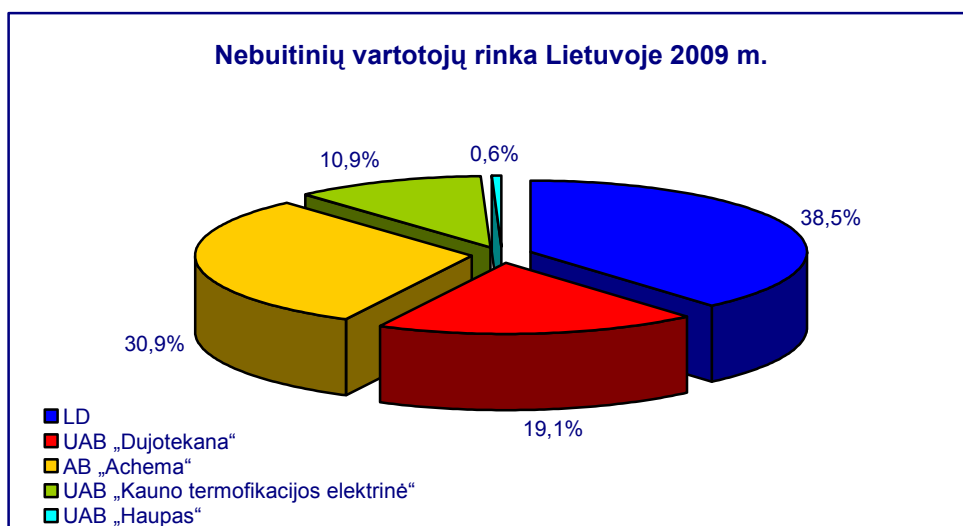
2009 m. LD patiekė vartotojams 1.150,9 mln. m³ gamtinių dujų: nebutiniams vartotojams patiekta 969,5 mln. m³ gamtinių dujų, buitiniams vartotojams – 181,4 mln. m³. 2008 m. tiekimo apimtys buvo 1.223,3 mln. m³ gamtinių dujų, arba 5,9% didesnės.

2009 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Bendrovė pardavė gamtines dujas 550 tūkst. nebutinių ir buitinių vartotojų.

2009 m. perduoti, paskirstyti ir parduoti gamtinių dujų kiekiai mažėjo dėl bendro šalies ekonominio nuosmukio.

Klientų aptarnavimas

Vienas svarbiausių Bendrovės keliamų tikslų yra klientų aptarnavimo kokybės gerinimas. Įgyvendindama šį tikslą Bendrovė nuolat peržiūri klientų aptarnavimo procesus, juos efektyvina ir tobulina.

2009 m. vyko esminiai pokyčiai, susiję su vartotojų aptarnavimo kokybės gerinimu. Nuo 2009 m. įsteigtas Skambučių centras, kuris trumpuoju numeriu 1894 informaciją vartotojams teikė visoje Lietuvoje. Įgyvendintas „vieno langelio“ principas užtikrino efektyvų klientų aptarnavimą. Į didžiąją dalį – apie 95% visų gautų paklausimų yra atsakoma pirmo kontakto metu. Įsteigus Skambučių centrą įdiegta moderni skambučių valdymo bei automatinė balso sistema, veikianti visą parą, leidžia vartotojams sužinoti svarbiausią informaciją apie tarifus bei pasitikrinti savo mokėjimo balansą. Aktualią informaciją pradėta siųsti ir trumposiomis SMS žinutėmis.

Bendrovė atnaujino savo internetinį tinklalapį www.dujos.lt, kuriame visiems vartotojams pateikta aiškiai struktūrizuota informacija. Vartotojai gali operatyviai pasižiūrėti įvykdytus mokėjimus, įvairius duomenis jungdamiesi prie sistemų „Mano dujų apskaita. Privatiems vartotojams“ ir „Mano dujų apskaita. Verslo vartotojams“, prenumeruoti Bendrovės skelbiamas naujienas, pranešimus spaudai. Dažniausiai užduodamų klausimų (D.U.K.) rubrikoje privatūs ir verslo vartotojai gali ne tik surasti atsakymus į aktualius tipinius klausimus, bet ir, pasinaudoję tinklapiu galimybėmis, nusiųsti savo klausimą, į kurį bus atsakyta.

2009 m. vartotojų patogumui buvo pasiūlyta daug naujų paslaugų. Nuo 2009 m. buitiniai vartotojai atsiskaityti už suvartotas gamtines dujas gali ir tiesioginio debeto būdu. Nebuitiniams vartotojams, suvartojantiems iki 1 mln. m³ gamtinių dujų per metus, suteikta galimybė suvartotą dujų kiekį deklaruoti internetu. Dar viena naujovė nebutiniams vartotojams – elektroninės sąskaitos pateikiamos per plačiai vartotojų naudojamą „E-pay“ sistemą, kuri padeda sutaupyti tiek laiką, tiek kaštus.

2009 m. LD pradėjo įdiegti Klientų aptarnavimo standartą, kurį planuojama visiškai įgyvendinti 2011 m. Efektyvaus klientų aptarnavimo numatyta apmokyti apie 200 darbuotojų.

2009 m. atliktas reprezentatyvus visuomenės nuomonės tyrimas parodė, kad Lietuvos gyventojai Bendrovės klientų aptarnavimo procesus įvertino palankiai. Į apklausoje dalyvavusių gyventojų pasiūlymus yra atsižvelgta ir jie yra įgyvendinami.

APLINKOS APSAUGA

LD, būdama socialiai atsakinga įmonė, savo veikla siekia daryti kuo mažesnę neigiamą poveikį aplinkai. 2009 m. Bendrovėje patvirtinta Aplinkos apsaugos politika, kurioje įtvirtintas šis siekis. Įvertinus visą Bendrovės veiklą, nustatyti Bendrovės aplinkos apsaugos aspektai bei įvertintas jų reikšmingumas. Bendrovėje parengti, patvirtinti ir į bendruosius strateginius tikslus integruoti aplinkos apsaugos tikslai, uždaviniai ir programos, kuriuose numatyta aplinkos taršos gamtinėmis dujomis dėl nuotėkių iš dujų sistemų mažinimas, gamtinių išteklių tausojimas, kraštovaizdžio gerinimas, tinkamas atliekų tvarkymas, darbuotojų aplinkosauginio sąmoningumo ir sąžiningumo ugdymas ir kita.

Aplinkos apsaugos prioritetinės veiklos kryptys nesikeičia:

- *gamtos apsauga dujų objektų vietose* – gamybiniai objektai, vartotojams tiekiamos gamtinės dujos šildomos šiuolaikiniais aplinką minimaliai teršiančiais prietaisais;

- *gamybinis ir ekologinis saugumas statant ir eksploatuojant dujų objektus* – stengiamasi sumažinti neigiamą įtaką aplinkai;

- *ekologinio saugumo užtikrinimas dujų objektų vietose* – remontuojant, bandant dujų sistemas naudojamos pažangios technologijos, kad kuo mažiau teršalų patektų į aplinką. Bendrovėje įdiegtas kompleksas priemonių panaudotoms eksploatavimo medžiagoms, atliekoms bei nutekamiesiems vandenims surinkti ir utilizuoti. Personalo mokymo procese daug dėmesio skiriama ekologiniam švietimui.

Dėl Bendrovės diegiamų priemonių gerėja ekologinis saugumas, mažėja aplinkos tarša. Siekdama dar labiau tausoti gamtą ir vadovautis aiškiais taisyklėmis, Bendrovė 2009 m. parengė ir pradėjo diegti Aplinkos apsaugos vadybos sistemą pagal ISO 14000 serijos standartų reikalavimus.

Siekiant sumažinti aplinkos taršą ir toliau planingai buvo rekonstruojamos dujų skirstymo stotys. 2009 m. rekonstruotos 6 dujų skirstymo stotys – Prienu, Lekėčių, Plungės, Biržų, Kėdainių, Baltosios Vokės.

2009 m. parengta, suderinta ir patvirtinta naujos dujų kompresorių stoties Jauniūnuose projekto Poveikio aplinkai vertinimo ataskaita. Laikantis aplinkosauginių reikalavimų pradėti stoties statybos darbai. Naujoji stotis bus gerokai modernesnė už Panevėžio dujų kompresorių stotį, veikiančią nuo 1974 m. ir tuo pačiu mažiau terš aplinką. Tarša priklauso nuo agregatų darbo laiko, jų apkrovimo, paleidimų skaičiaus ir kitų faktorių. 2009 m. dujų kompresorių stotis veikė žymiai trumpiau negu 2008 m., todėl ir į atmosferą išleisti teršalai ženkliai sumažėjo.

Teršalas (tonomis)	2009 m.	2008 m.
CO	14,0	29,0
NO _x	12,0	13,8

Dėl dujų sistemos eksploatavimo specifikos ir darbų saugos reikalavimų vykdant darbus nedidelė dalis dujų iš sistemos patenka į atmosferą. Bendrovė, vykdydama savo veiklą, diegia priemones, kad šie kiekiai būtų minimalūs.

Apskaityti į aplinką išleisti gamtinių dujų kiekiai (mln. m ³)	
2009 m.	2008 m.
12,4	13,2

LD ir ateityje, modernizuodama ir eksploatuodama dujų sistemas bei planuodama naujų įrenginių įsigijimą ir statybą, laikysis šiame skyriuje minėtų strateginių aplinkos apsaugos kryptių.

DARBUOTOJAI

Vidutinis Grupės darbuotojų skaičius

Metai	Vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius	Pokytis, palyginti su ankstesniais metais
2008 m.	1.821	+0,4%*
2009 m.	1.787	-1,9%**

* Palyginti su 2007 m.

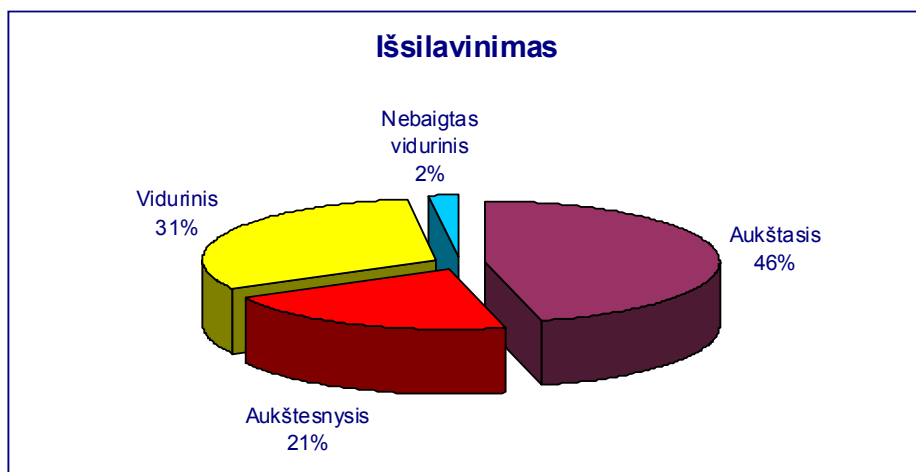
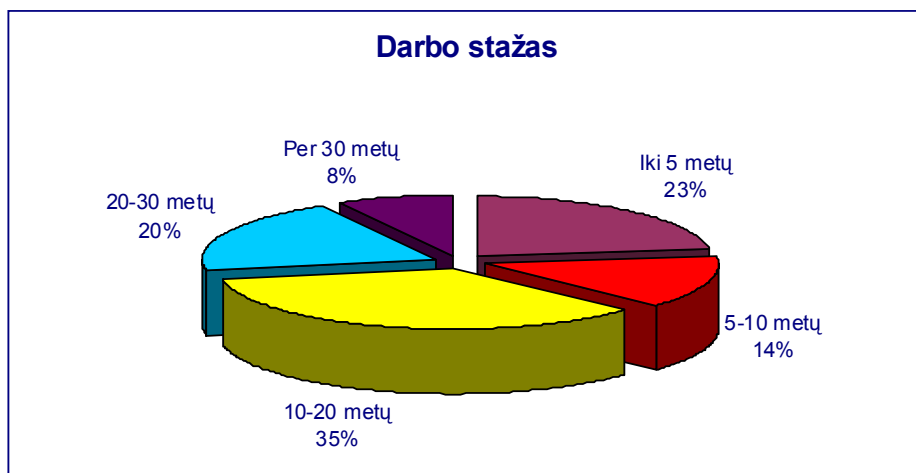
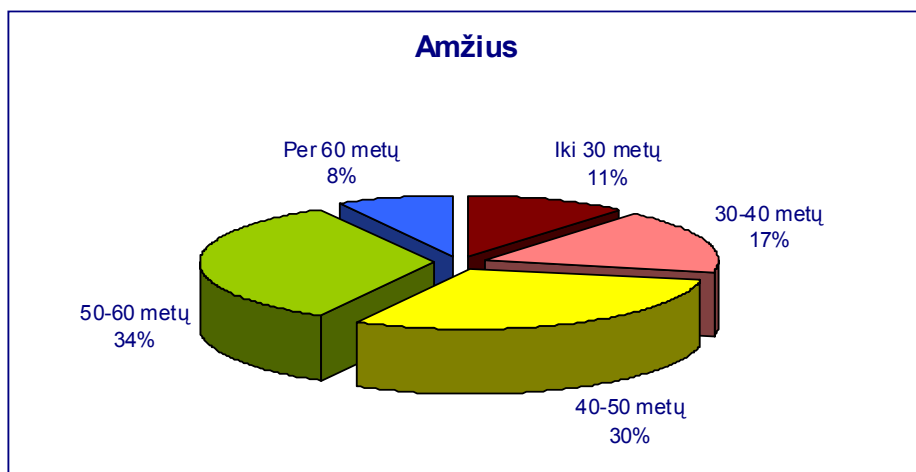
** Palyginti su 2008 m.

Darbuotojų kaita 2009 m. sudarė 7,5% (2008 m. – 8,7%).

Darbininkai Grupėje sudarė 37% visų dirbančiųjų (2008 m. – 39%), vadovaujantysis personalas – 8% (2008 m. – 8%), specialistai – 55% (2008 m. – 53%). Grupėje dirbo 67% vyrų ir 33% moterų.

Grupės darbuotojų vidutinis amžius buvo 45 metai (2008 m. – 45,2 metų), vidutinis darbo stažas – 15,8 metų (2008 m. – 12,2 metų).

Darbuotojų su aukštuoju išsilavinimu padidėjo 2%.

Grupės vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal darbuotojų grupes, Lt

Darbuotojai	Vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius, 2008 m.	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, Lt
Vadovaujantysis personalas	145	7.130
Specialistai	959	2.916
Darbininkai	717	2.243
Iš viso:	1.821	2.986
Darbuotojai	Vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius, 2009 m.	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, Lt
Vadovaujantysis personalas	140	6.866
Specialistai	986	2.953
Darbininkai	661	2.267
Iš viso:	1.787	3.006

Igyvendinant Bendrovės strategiją bei pagrindinius tikslus Bendrovėje įdiegta darbuotojų veiklos valdymo sistema, parengtas Darbuotojų atrankos proceso aprašymas, apibrėžiantis vieningą darbuotojų atrankos procesą visoje Bendrovėje.

Didelis dėmesys buvo skiriamas darbuotojų mokymui ir kvalifikacijos kėlimui. Bendruosiuose mokymuose dalyvavo 667 darbuotojai, profesiniuose mokymuose – 482 darbuotojai. Viso kvalifikaciją kėlė 65% darbuotojų. Jie lavino lyderystės, vadovavimo, darbo organizavimo įgūdžius, gilino teisinės, buhalterinės žinias, tobulino specialiąsias kompetencijas.

LD filialuose veikė profesinių sąjungų padaliniai, susivieniję į Lietuvos dujininkų profesinių sąjungų asociaciją. Bendrovės administracija ir profesinių sąjungų atstovai glaudžiai bendradarbiavo, sprenddami aktualius darbuotojų socialinius, kultūros, sveikatingumo ir kitus klausimus, vyko reguliarūs vadovų ir profesinių sąjungų atstovų susitikimai.

Darbo sutartyse ir Kolektyvinėje sutartyje Bendrovės darbuotojams nenumatyta ypatingų teisių ir pareigų – jiems nustatytos įprastai praktikoje taikomos teisės ir pareigos.

Bendrovė glaudžiai bendradarbiauja su Vilniaus Gedimino technikos universitetu, Kauno technologijos universitetu, kitomis aukštosiomis mokyklomis, praktikai atlikti priima studentus.

PRIKLAUSYMAS ASOCIJUOTOMS STRUKTŪROMS IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Bendrovė yra šių organizacijų narė:

- Lietuvos dujų asociacija (www.dua.lt), LD generalinis direktorius Viktoras Valentukevičius šios asociacijos prezidentas nuo 2008 m. birželio 16 d.
- Asociacija „Eurogas“ (www.eurogas.org). Tai nevyriausybinė nepelno organizacija, jungianti Europos dujų kompanijas ir skatinanti jų bendradarbiavimą, taip pat sprendžianti Europos valstybių ir ES energetikos struktūrų kausimus, susijusius su dujų verslu, ir formuojanti viešąją nuomonę. LD jos narė nuo 2009 m. sausio 1 d.
- Baltijos jūros regiono magistralinių dujotiekių bendrovių asociacija „Baltic Gas“ (www.balticgas.org). Šios asociacijos narė – nuo 1999 m. Nuo 2006 m. LD atstovas yra šios asociacijos valdybos narys. „Baltic Gas“ – Baltijos jūros regiono bendrovių asociacija, Baltijos regione propaguojanti gamtines dujas, siekianti plėtoti integruotą šio kuro naudojimo rinką, mažinti gamtinių dujų verslui išskylančias nekomercinio pobūdžio kliūtis.
- Vokietijos ir Baltijos šalių prekybos rūmai Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje (www.ahk-balt.org).
- Stambiausių ir aktyviausių investuotojų į Lietuvos ekonomiką asociacija „Investors' Forum“ (www.investorsforum.lt).

Bendrovė nėra vienos iš nurodytų asocijuotų struktūrų narių kapitale nedalyvauja.

Asociacijų „Eurogas“, „Baltic Gas“ bei Vokietijos ir Baltijos šalių prekybos rūmų (AHK) narė „E.ON Ruhrgas International AG“ bei asociacijos „Baltic Gas“ narė OAO „Gazprom“ kiekviena atskirai turi daugiau kaip 5% Bendrovės akcijų.

2009 m. toliau vyko nuolatiniai trijų Baltijos valstybių dujų bendrovių – LD, „Latvijas Gaze A/S“ ir „Eesti Gaas AS“ – vadovų ir specialistų susitikimai sprendžiant bendrus Baltijos šalių regiono gamtinių dujų saugaus ir patikimo tiekimo uždavinius.

RĖMIMO PROGRAMOS

LD, kaip nuolatinė kultūros paveldo išsaugojimo, sveikatos apsaugos, socialinės globos ir rūpybos, meno bei sporto, švietimo ir mokslo sklaidos projektų bei iniciatyvų rėmėja, 2009 m. parėmė daugiau kaip 50 įvairių įstaigų, organizacijų ar jų projektų. Reikšmingiausi iš jų:

- parama VšĮ J. Ivanauskaitės kūrybos paveldo centrui, baigiant tvarkyti Vilniuje, Aguonų gatvėje esantį skverą, skirtą rašytojos, dailininkės ir keliautojos Jurgos Ivanauskaitės atminimui įamžinti bei šiame skvere pastatant granitinę katino skulptūrą. Atidengiant Nacionalinės premijos laureatės Ksenijos Jaroševaitės sukurtą katino skulptūrą, LD generalinis direktorius V.Valentukevičius dėkaugėsi, kad jo vadovaujamos įmonės darbuotojai mielai palaikė šią iniciatyvą: „Galiu tik pasidžiaugti, kad galėjome prisidėti prie gerų idėjų, darbų ir iniciatyvų sutvarkant apleistą Vilniaus skverą bei įamžinant garsios menininkės, visuomenės veikėjos atminimą. Gražias ir prasmingas idėjas visada palaikome ir palaikysime, juolab, kad ir mūsų bendrovė yra įsikūrusi kaimynystėje ir buvimas šalia įpareigoja mus priimti dalį atsakomybės už prasmingų idėjų įgyvendinimą.“;

- parama VšĮ Vilniaus universiteto leidyklai, kartu su Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Vertimo studijų katedra išleidžiant L. Pažūsiso knygą „Šiaurės Amerikos lietuvių kalba (dvikalbystės sąlygojamų reiškinių tyrinėjimai)“. Lietuvių išėvių kalbos studijoms skirtas leidinys yra pirmasis tokio pobūdžio darbas Lietuvoje;

- parama Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų Šėimos medicinos centrui, įsigyjant šiuolaikinės medicininės įrangos. Parama VšĮ „Vilniaus gimdymo namai“, atliekant dalinį ligoninės patalpų remontą;

- parama neįgalių žmonių įstaigoms ir organizacijoms: Vilniaus J. Laužiko bendrojo lavinimo konsultaciniam centrui, įsigyjant inventoriaus, reikalingo šioje mokykloje–ligoninėje besigydantiems iš visos Respublikos tuberkulioze sergantiems vaikams. Parama Almos Adamkienės, „Metivilas“, „Mamų unija“ labdaros ir paramos fondams, jų vykdomai labdaringai veiklai vykdyti;

- parama Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijai. Bendrovė jau antri metai ne tik suteikė finansinę paramą atsodinti išdegusias Smiltynės pušėles, bet ir dalyvavo savanoriškoje akcijoje jas atsodinant. Į vykusią savanorišką talką susirinko apie 280 savanorių ir jų šėimų narių. LD darbuotojai ir jų artimieji pasodino apie 29 tūkstančius pušaičių sodinukų. Buvo atsodinta daugiau kaip 5,8 ha išdegusio miško;

- parama organizuojant tradiciniu tapusį XIV Pažaislio muzikos festivalį. Festivalio tikslas supažindinti klausytojus su naujais lietuvių kompozitorių kūriniais, pristatyti Lietuvos ir kitų pasaulio šalių profesionalius muzikinius kolektyvus, solistus, dirigentus bei skatinti tarptautinį bendradarbiavimą. Parama Lietuvos dailės muziejui, ir Lietuvos dailininkų sąjungai, jiems organizuojant įvairius Lietuvos kultūros renginius;

- parama Lietuvos sporto draugijai „Žalgiris“, įgyvendinant draugijos planuose numatytas priemones bei Lietuvos sporto veteranų asociacijai „Penki žiedai“, sporto veteranų delegacijai dalyvaujant Pasaulio sporto veteranų žaidynėse, kurios vyko Sidnėjuje (Australija). Parama Lietuvos stalo teniso asociacijai, organizuojant tarptautines moterų stalo teniso varžybas tarp Lietuvos ir Liuksemburgo moterų stalo teniso rinktinėjų, pagal patvirtintą 2009-2012 Europos Nacijų lygos tvarkaraštį;

- parama Lietuvos jaunimo organizacijos tarybai (LiJOT), vykdant patriotiškumą ir pilietiškumą skatinantį projektą „Misija Sibiras 09“. Siekdama puoselėti valstybės istoriją bei deramai pagerbti po II Pasaulinio karo Lietuvos piliečius, išstremtus į Sibirą, 2009 m. vasarą LiJOT surengė ekspedicijas į lietuvių trėmimų, koncentracijos stovyklas, buvusias jų įkalinimo vietas Rusijos Federacijoje ir Kazachstano Respublikoje, kurių metu tvarkė apleistas lietuvių kapines, bendravo su vis dar Sibire gyvenančiais tautiečiais bei jų bendruomenėmis;

- parama Lietuvos laisvosios rinkos institutui, vykdant projektus, kuriais siekiama mažinti verslo suvaržymus, biurokratiją ir korupciją, skatinama ugdyti pilietinę visuomenę.

SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ

Vykdydama atsakingą verslą AB „Lietuvos dujos“ akcentuoja aplinkosaugą, žmogaus teises ir Bendrovės darbuotojų teises, ekonomikos vystymosi skatinimą ir aktyvų dalyvavimą

visuomenės gyvenime. Strateginiuose LD dokumentuose apibrėžiamas siekis būti socialiai atsakinga įmone – prisijungimas prie Jungtinių Tautų Pasaulinio susitarimo už atsakingą verslą numatytas generalinio direktoriaus patvirtintuose AB „Lietuvos dujos“ strateginiuose tiksluose 2010-2012 metams. LD taip pat ketina dalyvauti Lietuvos Nacionalinio atsakingo verslo įmonių tinklo veikloje populiarinant įmonių socialinę atsakomybę (toliau – ĮSA).

Jau dabar LD yra nemažai nuveikusi atsakingai ir sąžiningai plėtodama savo verslą. Bendrovė, prekiaudama švaresniu iškastiniu kuru – gamtinėmis dujomis, o taip pat perduodama bei skirstydama gamtines dujas prisideda prie švaresnės Lietuvos aplinkos. LD tiekia, perduoda ir skirsto ekologišką kurą, kurio naudojimo plėtra mažina gamtos taršą, tačiau tuo pačiu Bendrovė skatina taupiai ir racionaliai vartoti šį neatsinaujinantį gamtos išteklių. Šis kuras gerina visuomenės gyvenimo kokybę ir padeda plėtoti verslui įvairiuose Lietuvos regionuose. LD nuosekliai planuoja investicijas, kad nedujofikuotų nedidelių miestų, gyvenviečių skaičius Lietuvoje mažėtų.

Demonstruodama išties atsakingą požiūrį į savo veiklą, Bendrovės vadovybė išklėdė tikslą iki prisijungimo prie Jungtinių Tautų Pasaulinio susitarimo už atsakingą verslą, atlikti vadinamuosius „namų darbus“ – 2009 m. kartu su konsultacinių įmonių pagalba atlikti išsamią vidinių įmonės procesų ir procedūrų analizę ir patvirtinti atitinkamus dokumentus ĮSA požiūriu itin svarbiose Personalo ir Aplinkos apsaugos srityse. 2009 m. vadovybė patvirtino šiuos naujus dokumentus: Personalo politiką (skelbiama LD intranete), Darbuotojų atrankos proceso aprašymą (skelbiamas LD intranete) ir Aplinkos apsaugos politiką (skelbiama intranete ir Bendrovės internetiniame tinklapyje www.dujos.lt).

LD, kaip atsakinga įmonė, stengiasi tiesiogiai prisidėti prie bendruomenės, kurioje veikia, gerovės. Bendrovė yra viena iš stambiausių šalyje klientų skaičiumi, darbuotojų skaičiumi, metinių pardavimo pajamų ir turto rodikliais. Dėl to, kad Bendrovė veikia praktiškai visoje Lietuvoje, jos korporacinės savanorystės idėjos apima įvairius Lietuvos regionus ir yra skaitlingos dėl didelio savanoriško darbuotojų įsitraukimo.

2009 m. LD darbuotojai dalyvavo tęstinėse akcijose: sodino pušes išdegusioje Smiltynėje Kuršių nerijoje ir dalyvavo neatlygintinoje kraujo donorystės akcijoje, kurią organizavo VŠĮ Nacionalinis kraujo centras. Apie 280 savanorių dalyvavo akcijoje Smiltynėje ir 62 LD darbuotojai neatlygintinai davė kraujo. Už šias 2009 m. akcijas Bendrovės darbuotojai gavo Kuršių nerijos Nacionalinio parko direktorijos l.e. direktorės pareigas L. Dikšaitės ir VŠĮ Nacionalinio kraujo centro direktoriaus V. Kalibato padėkas. Minėtos akcijos Bendrovėje vyksta nuo 2008 m.

Baigiantis metams, gruodžio mėnesį, Bendrovės darbuotojai pirmą kartą inicijavo „Gerumo akciją 2009“, kuri vyko visoje Lietuvoje. Valdymo ir dujų perdavimo centro ir visų penkių LD filialų darbuotojai aukojo įvairius daiktus, buitines reikmenis arba pinigines aukas, kad paremtų socialiai jautrias visuomenės grupes. Kiekvieno filialo darbuotojai apsisprendė, kam skirs paramą – jau anksčiau globotiems visuomenės nariams, jų grupėms ar visą Lietuvą apimančioms iniciatyvoms (pvz., „Maisto bankui“, „Caritas“ globotiniams). Bendrovės darbuotojų parama pasiekė šiuos gavėjus: organizaciją „Maisto bankas“, Švenčionių vaikų dienos centrą, Švenčionėlių vaikų dienos centrą, Kauno Panemunės senelių namus, Kauno vaikų globos namus „Atžalynas“, Klaipėdos Marijos, Taikos Karalienės, bažnyčios parapijos „Caritas“ senelių globos namus, Šiaulių vaikų globos namus „Šaltinis“, Panevėžio Algimanto Bandzos kūdikių ir vaikų globos namus.

Siekdama gauti objektyvius ir reprezentatyvius savo klientų ir įvairių visuomenės grupių LD veiklos įvertinimus, Bendrovė 2009 m. pirmą kartą atliko reprezentatyvią visuomenės nuomonės apklausą. Konkurso būdu parinkti partneriai – rinkos analizės ir tyrimų grupė UAB „RAIT“. Tyrimo metu užduoti klausimai apie įmonės veiklą, atsakomybės ribas, įtaką visuomenėje, efektyvų arba ne bendruomenės rėmimą. Įvairių visuomenės grupių atsakymai ir jų analizė suformulavo užduotis 2010 m., kurios įtrauktos į LD strateginius tikslus. Šis tyrimas bus tęstinis. Taip siekiama gauti palygintinus skaičius, objektyvią galimybę analizuoti savo veiklą ir atsižvelgti į pagristus visuomenės norus.

AB „Lietuvos dujos“, kurios vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso laikymosi atskleidimo forma

Akcinė bendrovė „Lietuvos dujos“, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi ir NASDAQ OMX Vilnius prekybos taisyklių 20.5 punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi NASDAQ OMX Vilnius patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų.

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NEAKTUALU	KOMENTARAS
I principas: Pagrindinės nuostatos		
Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.		
1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	AB „Lietuvos dujos“ plėtros strategija ir tikslai yra apibrėžti vidaus dokumentuose pagal atskiras veiklos kryptis. Bendrovė atnaujina plėtros planus priklausomai nuo situacijos rinkoje bei reguliavimo aplinkos pokyčių.
1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Bendrovės organų veikla sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą kaip numatyta Bendrovės įstatuose, 2004 m. kovo 24 d. akcininkų sutartyje, sudarytoje tarp VĮ Valstybės turto fondo, Rusijos OAO „Gazprom“ ir Vokietijos kompanijos „Ruhrgas AG“ (nuo 2004 m. liepos 1 d. pavadinimas pakeistas į E.ON Ruhrgas International AG) (toliau – Akcininkų sutartis), ir kituose Bendrovės veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.
1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.	Taip	Šią rekomendaciją įgyvendina valdyba ir Bendrovės vadovas. Stebėtojų taryba nesudaroma siekiant glaudesnio valdybos bei vadovo bendradarbiavimo, efektyvesnio bendrovės valdymo, greitesnio priimtų sprendimų įgyvendinimo.
1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	Taip	
II principas: Bendrovės valdymo sistema		
Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.		

<p>2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdymo organai yra valdyba ir vadovas. Stebėtojų taryba bendrovėje nesudaroma. Bendrovės akcininkų nuomone, tai yra pakankamas ir efektyvus vadovo atliekamų funkcijų priežiūros būdas. Bendrovės valdymo organų kompetencijų padalinimas bei atsakomybė yra apibrėžtas bendrovės įstatuose, valdymo organų darbo reglamentuose bei vadovo darbo sutartyje, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme (toliau – Akcinių bendrovių įstatyme).</p>
<p>2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti komentarą prie 2.1 punkto</p>
<p>2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti komentarą prie 2.1 punkto</p>
<p>2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.¹</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti komentarą prie 2.1 punkto</p>
<p>2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimančiais sprendimus.²</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti komentarą prie 2.1 punkto</p>

¹ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba (pavyzdžiui, komitetų formavimas), neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574) yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovu, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

² Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

<p>2.6. Direktorai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.</p>	Ne	Žiūrėti komentarą prie 2.1 punkto
<p>2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.</p>	Taip	

III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka.

Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų³ priežiūrą.

<p>3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.</p>	Taip	<p>Pagal bendrovės įstatus bendrovės kolegialų valdymo organą – valdybą renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Valdyba kartu atlieka ir objektyvią bei nešališką bendrovės vadovo veiklos priežiūrą, periodiškai išklaudydama vadovo pateikiamą informaciją svarbiausiais bendrovės veiklos klausimais. Kaip numatyta Akcininkų sutartyje, į valdybą po 2 savo kandidatus siūlo OAO „Gazprom“ ir „E.ON Ruhrgas International AG“ ir vieną kandidatą VĮ Valstybės turto fondas. Šiai Akcininkų sutarčiai 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 22 pritarė Lietuvos Respublikos Vyriausybė.</p>
---	------	--

³ Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji, būdama valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina taip pat ir 3.1 punkto atžvilgiu.

<p>3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius išpareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	Taip	Bendrovė teikia informaciją laikydamosi Akcinių bendrovių įstatyme nustatytų reikalavimų.
<p>3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.</p>	Taip	Žiūrėti komentarą prie 3.2 punkto
<p>3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialaus organo sudėtis turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai vertinama. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse. Bent vienas iš atlyginimo komiteto narių turėtų turėti žinių ir patirties atlyginimų nustatymo politikos srityje.</p>	Taip	Žiūrėti komentarus prie 3.1 ir 4.6 punktų
<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	Taip	

<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas⁴ nepriklausomų⁵ narių skaičius.</p>	<p>Taip</p>	<p>Kaip numatyta Akcininkų sutartyje, į valdybą po 2 savo kandidatus siūlo OAO "Gazprom" ir "Ruhrigas AG" ir vieną kandidatą siūlo VĮ Valstybės turto fondas. Bendrovės valdybos sudarymas priklauso visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai ir nepriklausomas narys gali būti išrenkamas tik tuo atveju, jei visuotiniame akcininkų susirinkime gauna pakankamą akcininkų balsų skaičių. Keturi bendrovės valdybos nariai atitinka vieną arba du Kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus.</p>
--	-------------	---

⁴ Kodekse nenustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus keblumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formuluotė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejo, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatintinas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

⁵ Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį); 5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, 	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti komentarą prie 3.6 punkto</p>
--	-------------	--

<p>teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;</p> <p>6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;</p> <p>7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;</p> <p>8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;</p> <p>9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.</p> <p>3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>		<p>Žiūrėti komentarą prie 3.6 punkto</p>
<p>3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.</p>	<p>Ne</p>	<p>Žiūrėti komentarą prie 3.6 punkto</p>

<p>3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištikus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Žiūrėti komentarą prie 3.6 punkto</p>
<p>3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų⁶. Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Taip</p>	
<p>IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų⁷ priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.</p>		
<p>4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.⁸</p>	<p>Taip</p>	

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tantjemos Įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formulė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tantjemas. Taigi Įstatymas lyg ir neužkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tantjemomis, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

⁷ Žr. 3 išnašą.

⁸ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniam valdymo organui – vadovui.

<p>4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonų, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsisakytų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės turimais duomenimis, visi valdybos nariai veikia gera valia bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi bendrovės, o ne savo ar trečiųjų asmenų interesais, stengdamiesi išlaikyti savo nepriklausomumą priimant sprendimus.</p>
<p>4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje⁹ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>Taip</p>	
<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.</p>	<p>Taip</p>	

⁹ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankantį kolegialaus organo narį turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatintinos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	<p>Taip</p>	
<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁰. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais. Naudodamasis minėtų konsultantų ar specialistų paslaugomis informacijai apie atlyginimų nustatymo sistemų rinkos standartus gauti, atlyginimo komitetas turėtų užtikrinti, kad tas konsultantas tuo pačiu metu neteiktų konsultacijų susijusios bendrovės žmogiškųjų išteklių skyriui arba vykdomajam, arba valdymo organų nariams.</p>	<p>Taip</p>	<p>Vadovaujantis Audito įstatymu bei 2008 m. rugpjūčio 21 d. VPK nutarimu Nr. 1K-18 „Dėl reikalavimų audito komitetams“ ataskaitiniais metais buvo sudarytas Audito komitetas. Skyrimo ir Atlyginimų komitetai nesudaryti, jų funkcijas vykdė valdyba. Audito komiteto teisės ir pareigos apibrėžtos Audito komiteto sudarymo ir veiklos nuostatuose, patvirtintuose visuotinio akcininkų susirinkimo.</p>

¹⁰ Tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus¹¹. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	Taip	Žiūrėti komentarą prie 4.6 punkto
<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvarsčius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekama susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	Taip	Žiūrėti komentarą prie 4.6 punkto
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų. Sprendžiant, ką skirti komiteto pirmininku ir nariais, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad narystė komitete turi būti atnaujinama ir kad neturi būti pernelyg pasitikima tam tikrais asmenimis.</p>	Taip	Audito komitetą, vadovaujantis 2008 m. rugpjūčio 21 d. VPK nutarimo Nr. 1K-18 „Dėl reikalavimų audito komitetams“ nuostatomis, sudaro 2 nariai.

¹¹ Lietuvos Respublikos audito įstatymas (Žin., 2008, Nr. 82-3233) nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti Audito komitetą.

<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.</p>	Taip	Žiūrėti komentarą prie 4.6 punkto
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	Taip	Žiūrėti komentarą prie 4.6 punkto

<p>4.12. Skyrimo komitetas.</p> <p>4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius;</p> <p>2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių;</p> <p>3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui;</p> <p>4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui;</p> <p>5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo.</p> <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąja vadovybe, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	Ne	Žiūrėti komentarą prie 4.6 punkto
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais;</p> <p>2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlygį, kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių;</p> <p>3) turėtų užtikrinti, kad individualus atlyginimas vykdomajam direktoriui ir valdymo organo nariui būtų proporcingas kitų bendrovės vykdomųjų direktorių arba valdymo organų narių ir kitų bendrovės darbuotojų atlyginimui;</p>	Ne	Žiūrėti komentarą prie 4.6 punkto

<p>4) reguliariai peržiūrėti vykdomųjų direktorių ar valdymo organų narių atlyginimų nustatymo politiką (taip pat ir akcijomis pagrįsto atlyginimo politiką) bei jos įgyvendinimą;</p> <p>5) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų;</p> <p>6) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo);</p> <p>7) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.</p> <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <p>1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus;</p> <p>2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui;</p> <p>3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes.</p> <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p> <p>4.13.4. Atlyginimo komitetas turėtų informuoti akcininkus apie savo funkcijų vykdymą ir tuo tikslu dalyvauti metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>		
---	--	--

<p>4.14. Audito komitetas.</p> <p>4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo kriterijus);</p> <p>2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija;</p> <p>3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus;</p> <p>4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų iširti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų;</p> <p>5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą;</p> <p>6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei.</p> <p>4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir</p>	<p>Taip</p>	<p>Vadovaujantis Audito įstatymo bei 2008 m. rugpjūčio 21 d. VPK nutarimo Nr. 1K-18 „Dėl reikalavimų audito komitetams“ nuostatomis 2009 m. sudarytas Audito komitetas. Pagrindinės Audito komiteto funkcijos: Bendrovės taikomų apskaitos metodų tinkamumo analizė, vidaus kontrolės, vidaus audito bei rizikos valdymo sistemų veiksmingumo analizė ir kitos LR teisės aktuose nustatytos audito komitetų funkcijos.</p>
--	-------------	--

<p>(ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.</p> <p>4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.</p> <p>4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.</p> <p>4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.</p> <p>4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p> <p>4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>		
<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	Ne	Bendrovės veiklą, o tuo pačiu ir Bendrovės valdybos veiklą, teisės aktų nustatyta tvarka vertina Bendrovės akcininkai.
<p>V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka</p>		

Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.

<p>5.1. Bendrovės kolegialiams priežiūros ir valdymo organams (šiuo principu sąvoka <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.</p>	<p>Taip</p>	
<p>5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, koku periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.¹²</p>	<p>Taip</p>	
<p>5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarka susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	<p>Taip</p>	

¹² Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t.y. bent kartą per metų ketvirtį.

<p>5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti spręsdami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.</p>	Neaktualu	Bendrovėje nėra stebėtojų tarybos.
---	-----------	------------------------------------

VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės

Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.

<p>6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.</p>	Taip	
<p>6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.</p>	Taip	
<p>6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą¹³. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.</p>	Ne	Pagal Akcinių bendrovių įstatymą ir bendrovės įstatus sprendimą dėl svarbių sandorių sudarymo priima Valdyba.
<p>6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime.</p>	Taip	

¹³ Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nebepriskiria visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, išgijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvartomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekį užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

<p>6.5. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.</p>	<p>Taip</p>	
<p>6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletinį.</p>	<p>Taip</p>	
<p>6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsienyje gyvenantiems akcininkams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Atsižvelgiant į bendrovės akcininkų struktūrą bei galiojančias akcininkų susirinkimo organizavimo taisykles, nėra būtinybės diegti papildomai brangiai kainuojančios IT sistemos.</p>
<p>VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p>		
<p>7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	<p>Taip</p>	

7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.	Taip	
7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.	Taip	
7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.	Taip	

VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika

Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.

8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita), kuri turėtų būti aiški ir lengvai suprantama. Ši atlyginimų ataskaita turėtų būti paskelbta ne tik kaip bendrovės metinio pranešimo dalis, bet turėtų būti skelbiama ir bendrovės interneto tinklalapyje.	Ne	Bendrovės atlyginimų politika viešai neskelbiama, nes to nenumato Lietuvos Respublikos įstatymai. Bendrovės atlyginimų politika nustatoma atsižvelgiant į padėties šalies darbo rinkoje analizės rezultatus.
8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Ne	Žiūrėti komentarą prie 8.1 punkto
8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija: 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų vertinimo kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis;	Ne	Žiūrėti komentarą prie 8.1 punkto

<p>3) paaiškinimas, kuo pasirinkti veiklos rezultatų vertinimo kriterijai naudingi ilgalaikiams bendrovės interesams;</p> <p>4) metodų, taikomų siekiant nustatyti, ar tenkinami veiklos rezultatų vertinimo kriterijai, paaiškinimas;</p> <p>5) pakankamai išsami informacija apie kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimo atidėjimo laikotarpius;</p> <p>6) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį;</p> <p>7) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas;</p> <p>8) pakankamai išsami informacija apie išeitinių išmokų politiką;</p> <p>9) pakankamai išsami informacija apie akcijomis pagrįsto atlyginimo teisių suteikimo laikotarpį, kaip nurodyta 8.13 punkte;</p> <p>10) pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo, kaip nurodyta 8.15 punkte;</p> <p>11) pakankamai išsami informacija apie panašių bendrovių grupių, kurių atlyginimo nustatymo politika buvo analizuojama siekiant nustatyti susijusios bendrovės atlyginimų nustatymo politiką, sudėtį.</p> <p>12) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas;</p> <p>13) atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos.</p>		
<p>8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.</p>	Ne	Žiūrėti komentarą prie 8.1 punkto
<p>8.5. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.5.1–8.5.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.</p> <p>8.5.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:</p> <p>1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime;</p>	Ne	Žiūrėti komentarą prie 8.1 punkto

<p>2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei;</p> <p>3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos;</p> <p>4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms;</p> <p>5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais;</p> <p>6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus.</p> <p>8.5.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <p>1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos;</p> <p>2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje;</p> <p>3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kainą, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos;</p> <p>4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais.</p> <p>8.5.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p> <p>1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais;</p> <p>2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais.</p> <p>8.5.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>		
<p>8.6. Kai atlyginimų nustatymo politikoje numatomos kintamos sudedamosios atlyginimo dalys, bendrovės turėtų nustatyti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies dydžio ribas. Nekintama atlyginimo dalis turėtų būti pakankama, kad bendrovė galėtų nemokėti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies tuo atveju, kai veiklos rezultatų vertinimo kriterijai netenkinami.</p>	<p>Neaktuali</p>	<p>Bendrovės darbo apmokėjimo tvarka šiuo metu nenumato kintamojo atlyginimo dalies mokėjimo.</p>

8.7. Kintamų sudedamųjų atlyginimo dalių skyrimas turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.	Neaktualu	Žiūrėti komentarą prie 8.6 punkto
8.8. Kai yra skiriama kintama sudedamoji atlyginimo dalis, didžiosios šios kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimas turėtų būti atidėtas tam tikram protingumo kriterijus atitinkančiam laikotarpiui. Kintamos sudedamosios atlyginimo dalies, kurios mokėjimas atidedamas, dydis turėtų būti nustatytas pagal santykinę kintamos sudedamosios atlyginimo dalies vertę, lyginat ją su nekintama atlyginimo dalimi.	Neaktualu	Žiūrėti komentarą prie 8.6 punkto
8.9. Į susitarimus su vykdomaisiais direktoriais arba valdymo organų nariais turėtų būti įtraukta nuostata, leidžianti bendrovei susigrąžinti kintamą sudedamąją atlyginimo dalį, kuri buvo išmokėta remiantis duomenimis, kurie vėliau pasirodė akivaizdžiai neteisingi.	Neaktualu	Žiūrėti komentarą prie 8.6 punkto
8.10. Išeitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų nekintamos atlyginimo dalies arba jos ekvivalento suma.	Taip	
8.11. Išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei darbo sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.	Taip	
8.12. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.	Ne	Žiūrėti komentarus prie 4.6 ir 8.1 punktų
8.13. Tuo atveju, kai atlyginimas yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo.	Neaktualu	Bendrovė netaiko atlyginimo bendrovės akcijomis
8.14. Akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, neturėtų būti naudojamasi mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Teisės į akcijas suteikimas ir teisė pasinaudoti akcijų pasirinkimo sandoriais arba kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.	Neaktualu	Žiūrėti komentarą prie 8.13 punkto
8.15. Po teisių suteikimo direktoriai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu. Akcijų, kurias reikia išlaikyti, skaičius turi būti nustatytas, pavyzdžiui, dviguba bendro metinio atlyginimo (nekintamoji plus kintamoji dalis) vertė.	Neaktualu	Žiūrėti komentarą prie 8.13 punkto

8.16. Į direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių atlyginimą neturėtų būti įtraukiami akcijų pasirinkimo sandoriai.	Neaktualu	Žiūrėti komentarą prie 8.13 punkto
8.17. Akcininkai, visų pirma instituciniai akcininkai, turėtų būti skatinami dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose ir balsuoti direktorių atlyginimų nustatymo klausimais.	Ne	Pagal Bendrovės įstatus direktorių atlyginimo nustatymo klausimus sprendžia Valdyba.
8.18. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.	Ne	Žiūrėti komentarą prie 8.17 punkto
8.19. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.	Ne	Šiuo metu bendrovė neturi tokių atlyginimo schemų.
8.20. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais: 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.	Neaktualu	Nurodyti klausimai visuotiniame akcininkų susirinkime nebuvo svarstomi, to nenumato bendrovės įstatai.

<p>8.21. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.</p>	Neaktualu	Nurodyti klausimai visuotiniame akcininkų susirinkime nebuvo svarstomi, to nenumato bendrovės įstatai.
<p>8.22. 8.19 ir 8.20 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti schemoje, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>	Neaktualu	Žiūrėti komentarą prie 8.6 punkto
<p>8.23. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.19 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemos išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>	Neaktualu	Žiūrėti komentarą prie 8.19 punkto
<p>IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
<p>9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.</p>	Taip	<p>Šios rekomendacijos vykdymą užtikrina preciziška bendrovės veiklą reguliuojančių valstybės institucijų bei asocijuotų vartotojų organizacijų priežiūra bei kontrolė. Bendrovės veiklos viešumas sudaro sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka bei pagal bendrovės įstatus ir vidaus tvarkos taisykles. Valdymo organai konsultuojasi su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės aciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.</p>
<p>9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės aciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.</p>		

9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.		
<p>X principas: Informacijos atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.</p>		
<p>10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; 2) bendrovės tikslus; 3) asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jų valdančius; 4) bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; 5) galimus numatyti esminius rizikos veiksnius; 6) bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; 7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; 8) bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. <p>Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.</p> <p>10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.</p> <p>10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principu.</p> <p>10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programą ir pan.</p>	<p>Taip</p>	

<p>10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.</p>	<p>Taip</p>	
<p>10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų, o teisės aktų nustatytais atvejais neatlygintą priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.</p>	<p>Taip</p>	
<p>10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, finansinių ataskaitų rinkinį bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šios rekomendacijos ir informacija yra patalpinta tinklalapyje www.dujos.lt</p>
<p>XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas</p> <p>Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.</p>		
<p>11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.</p>	<p>Taip</p>	<p>Nepriklausoma audito įmonė atlieka įmonės ir konsoliduotųjų metinių finansinių ataskaitų auditą bei įvertina metinio pranešimo atitikimą finansinėms ataskaitoms.</p>
<p>11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.</p>	<p>Taip</p>	
<p>11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokesčių už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydamą, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.</p>	<p>Taip</p>	<p>Audito įmonė iš bendrovės gauna pajamas už mokesčių konsultacijas ir verslo konsultacijas, kurios neprieštarauja audito įmonės nepriklausomumo reikalavimams, nustatytiems Lietuvos Respublikos Audito įstatyme ir Lietuvos Respublikos VPK norminiuose aktuose.</p>